

LEEUWARDER

COURANT

UITGEEFSTER: Stichting FRIESE PERS
DIRECTEUR: L. R. Stallinga
HOOFDREDACTIE: J. Piebenga en E. Evenhuis
Abonnementsprijs: per kwartaal / 7.50, per maand / 2.52, per week 58 cent (met incasso 60 cent)
Girono 872459

Sinds 1752
HOOFDBLAD VAN FRIESLAND

BUREAUS: Leeuwarden, Voorstreek 99, tel. 22011
Heerenveen, Heideburen 11, tel. 2696 en 2231
RIJKANTOREN: Sneek, Kleinzand 37, tel. 2020
Gorredijk, Hoofdstraat 73, tel. 677
Drachten, Burg. Wuiteweg 37a, tel. 3166 (abonn. en adv.) en tel. 2717 (redactie)

Vierentwintig pagina's

VERZET TEGEN DE GAULLE WORDT GEORGANISEERD

Voorstanders „Frans Algerije” dreigen met illegale middelen

Ook Algerijnse rebellen stemmen niet in met komende referendum

Een woordvoerder van het „Front voor een Frans Algerije” heeft in Algiers meegedeeld dat de organisatie zo nodig „illegale middelen” zal gebruiken om de aangekondigde volksstemming over de bestuursvormingen in Algerije te voorkomen. Deze woordvoerder, de burgemeester van Ben-Chicao, Camille Vigneau, verklaarde dat het front de volksstemming als onwettig beschouwt. „Wij zullen ons er met alle ons ten dienste staande middelen tegen verzetten. Wanneer de regering onwettig optreedt door dit referendum te houden dan zullen wij ook onwettig optreden”. Het front zegt meer dan een miljoen leden te tellen.

In kringen die in nauw contact staan met het Franse militaire kommando in Algerije werd vernomen dat de algemeen-gedelegeerde, Paul Delouvrier, het leger dusdanige garanties heeft gegeven dat het zich niet tegen de volksstemming over de bestuursvormingen zal verzetten. Delouvrier zou hebben toegezegd dat tot het tijdstip waarop het zelfbeschikkingsrecht van kracht wordt niets zal worden ondernomen om Algerije van Frankrijk te scheiden, dat het leger toezicht zal uitoefenen op de stemming over de toekomst van Algerije (i.c. de toepassing van het zelfbeschikkingsrecht) en dat een stemmen-meerderheid voor afscheiding van Frankrijk zal neerkomen op verdeling van Algerije, terwijl integratie met Frankrijk een van de mogelijkheden van de volksstemming blijft.

Het ministerie van voorlichting van de „Algerijnse voorlopige regering” heeft inmiddels gisteren in Tunis een communiqué uitgegeven waarin over de Franse plannen voor een reorganisatie van de openbare macht in Algerije wordt gezegd dat de Franse regering een statuut tracht op te leggen dat in strijd is met het beginsel der zelfbeschikking. De openbare mening zal thans begrijpen dat het meer dan ooit nodig blijkt dat onder controle van de VN in Algerije een zelfbeschikkingsreferendum wordt gehouden, aldus het communiqué waarin de Franse regering wordt verweten niet te willen

onderhandelen. Ook koning Mohammed van Marokko heeft gisteren in een troonrede gezegd dat de enige manier om de Algerijnse kwestie op te lossen een ingrijpen van de VN is. De strijd zou moeten worden gestaakt en het volk zou onafhankelijk moeten worden.

Motie van wantrouwen in Frans parlement

Een aantal afgevaardigden van de Franse Nationale Vergadering heeft gisteren een motie van wantrouwen tegen de regering-Debré ingediend naar aanleiding van de plannen voor een eigen atoomstrijdmacht. De motie zal vermoedelijk maandag of dinsdag in stemming komen. De motie was getekend door 66 afgevaardigden — 25 socialisten, 24 conservatieven (onafhankelijken) en 17 radikalen — meer dan het vereiste aantal van ten minste een tiende van het totaal aantal afgevaardigden. De Nationale Vergadering telt 552 leden. De Nationale Vergadering had eerder de plannen voor een Frans „kernzwaard” reeds goedgekeurd, maar deze werden in de senaat verworpen. In een gemeenschappelijke commissie van senaat en Nationale Vergadering, die zich hierna met de zaak ging bezighouden, werd geen compromis bereikt. De zaak moet daarom nu opnieuw naar de Nationale Vergadering.

Een groep radicale en socialistische leiders, die zich „de linkervleugel voor een Frans Algerije” noemt, heeft het inmiddels gisteren onaanvaardbaar genoemd, dat president De Gaulle in zijn radio- en televisierede van vier november over een toekomstige Algerijnse republiek heeft gesproken. De groep staat onder leiding van de voormalige radicale premier Bourges-Maunoury, de socialistische oud-minister voor Algerije Lacoste en de radicale oud-minister van defensie Morice. In een communiqué verklaarden zij: „Wij kunnen er niet mee akkoord gaan, dat Algerije bij voorbaat wordt beschouwd als een van de Franse republiek afgescheiden gebied en dat door de man, wiens taak het volgens de grondwet is, te waken over de onafhankelijkheid van de republiek en de onschendbaarheid van haar gebied”.

Premier De Quay zal Rahman ontvangen

Minister-president De Quay heeft zich bereid verklaard de premier van Malakka, tengkoe Abdoel Rahman, die met hem een voorstel voor een oplossing van het geschil tussen Nederland en Indonesië over Nieuw-Guinea wil bespreken, te ontvangen. Hij heeft dit meegedeeld naar aanleiding van een desbetreffend verzoek van de Maleise premier, dat gisteren in Den Haag werd ontvangen.

Prof. De Quay stelt in zijn antwoord, dat hij en de minister van buitenlandse zaken mr. J. M. A. H. Luns, de premier van de Maleise federatie gaarne zullen ontvangen. Over de datum van het overleg, waarover nog overeenstemming moet worden bereikt, werd door de woordvoerder niets meegedeeld.

Olie voor centrale verwarming dertig procent duurder

De prijzen van huisbrandolie, bestemd voor centrale verwarming, worden met ingang van aanstaande maandag belangrijk verhoogd. Van de zijde van één van de oliemaatschappijen deelde men ons mee, dat alle in Nederland werkende oliemaatschappijen deze verhoging zullen berekenen en dat de verhoging omstreeks dertig procent zal bedragen. De verhoging geldt niet voor zogenaamde haardbrandolie, die op basis van petroleum wordt vervaardigd. Een woordvoerder van het ministerie van Economische Zaken deelde mee, dat de maatschappijen tot dusver belangrijke kortingen hebben toegepast op de basisprijs. Deze basisprijs, vastgesteld in overleg tussen de minister en de oliemaatschappijen, ligt beneden de wereldmarktprijs. De prijsverhoging van huisbrandolie voor centrale verwarming zal — mits deze de basisprijs niet overschrijft — het prijsbeleid van de minister niet doorkruisen.

In opdracht van de zusterorganisaties: ANWB-wegenwacht maakt plan voor internationale dienst

De Nederlandse wegenwacht van de ANWB heeft gisteren tijdens een internationale conferentie van hoofden van wegenwachten de opdracht gekregen

De Noorse prinses Astrid en haar verloofde, de heer Ferner, hebben in de schouwburg in Oslo een toneelvoorstelling bezocht. Het was de eerste keer dat ze samen in het openbaar verschenen sinds de verlosing bekend werd gemaakt. Achter hen een sekondant.

VN-Assemblée hervat debat over toelating van Kongo

De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties heeft gisteren met 51 tegen 36 stemmen en elf onthoudingen een voorstel van Ghana verworpen om de bespreking van een delegatie van Kongo wederom te verdragen. Daarop werd een aanvang gemaakt met het voorstel van president Kasavoeboe zijn delegatie als de officiële Kongolese te aanvaarden.

In Kongo zelf duren de moeilijkheden inmiddels voort. De Kongolese raad van commissarissen-generaal heeft gisteravond bekendgemaakt, dat de betrekkingen met Ghana zijn verbroken en dat de missie van dat land in Leopoldville tegen maandag Kongo moet verlaten. De commissaris voor binnenlandse zaken, Nussbaumer, verklaarde dat Ghana zich op flagrante wijze in de binnenlandse aangelegenheden van Kongo heeft gemengd. Nussbaumer dreigde voorts dat zo nodig geweld zal worden gebruikt om te voorkomen, dat de VN-commissie voor goede diensten in Leopoldville gaat optreden. Volgens hem zouden eventueel de 5.000 Kongolese militairen, die donderdag in Leopoldville een parade hielden, naar het vliegveld worden gestuurd, waar de commissie aankomt.

President Kwame Nkrumah van Ghana heeft inmiddels bij sekretaris-generaal Hammarskjöld geprotesteerd tegen de aanhouding te Leopoldville van de Ghanese diplomaat Lovelace Mensah. De arrestatie is verricht door Kongolese soldaten onder bevel van kolonel Mobotoe, aldus het protest, en is in strijd met het diplomatieke gebruik. Nussbaumer deelde gisteren mee, dat Mensah onder huisarrest blijft, totdat hij op een vliegtuig naar Accra, de hoofdstad van Ghana, kan worden gezet.

Een VN-woordvoerder heeft gisteren in Leopoldville meegedeeld, dat een patrouille der VN donderdag tachtig lijn heeft gevonden nabij Langwe in Noord-Katanga, onlangs het terrein van nieuwe gevallen van geweldpleging. Er zijn geen bijzonderheden bekend, maar men neemt aan dat het lijken van Kongolezen zijn. De woordvoerder zei dat er grote spanning heerst tussen Baloeba-stadlenden en gendarmes die trouw zijn aan president Tsjombe van Katanga. Men schat dat op het ogenblik ongeveer 4.000 man van de VN-strijdmacht in Noord-Katanga zijn om te trachten de orde in dit gebied te bewaren.

Ambtenaren van de Verenigde Naties zeggen in een gisteren in New York gepubliceerd rapport over een periode van drie maanden van de technische hulpverlening aan Kongo dat een apparaat voor technische hulpverlening van de Verenigde Naties is gevormd, ondanks de zeer ongunstige omstandigheden. In het rapport, dat de tijd tot eind oktober beslaat, wordt gezegd dat een begin is gemaakt met zeven projecten voor openbare werken in vijf provincies. De haven van Matadi is hersteld en er stroomt weer olie van Matadi naar Leopoldville. In de meeste delen van het land is het spoorwegverkeer hervat, voornamelijk dank zij de werkzaamheden van het personeel van de spoorwegen, aldus het rapport.

Brochure van jhr. De Geer: „Evenwicht of rechtsgemeenschap?”

Bij de uitgeverij D. van Sijm en Zonen te Rotterdam is verschenen een brochure van de oud-minister-president jhr. mr. D. J. de Geer onder de titel „Evenwicht of rechtsgemeenschap”. In zijn voorwoord schrijft jhr. De Geer dat zijn boekje uiting geeft aan wat hij vurig hoopt, dat op internationaal gebied zal groeien tot afwending van de dreigende ondergang van onze beschaving. Jhr. De Geer constateert, dat er van het streven naar een internationale rechtsgemeenschap sinds 1918 nauwelijks sprake is geweest. Het hoogste dat men wilde bereiken, was het scheppen van een evenwicht tussen de elkaar vijandig machten, een evenwicht, dat voldoende zou zijn om een oorlog te voorkomen. Toch leert de geschiedenis dat men herhaaldelijk ten strijde is getrokken. Dat na zulk een ervaring een ondesteld evenwicht oorlog zou uitbannen is ondenkbaar, zo schrijft de heer De Geer. Hij pleit in dit verband voor het totstandkomen van een internationale rechtsgemeenschap.

Weer jhr. De Geer

Er zijn tijdens de Duitse bezetting twee brochures verschenen die een niet geringe historische waarde zullen behouden. De schrijvers waren ongeveer even oude, vooraanstaande, protestantse staatslieden, die echter op het moment van de verschijning van hun geschrift van de actieve politiek waren uitgescheiden. De beide boekjes bleken er bij de in het bezette gebied levende Nederlanders noch bij de Londense regering al te best in te vallen. Zij waren allebei ook uit een zekere visie op lange termijn en van een zekere afstand geschreven, en dat was iets wat velen toen begrijpelijk-kerwijs meer prikkelde dan bevredigde.

Van dr. H. Colijn is bekend dat hij in zijn blad De Standaard het vertrek der Nederlandse regering naar Londen heeft afgekeurd en de capitulatie van het Nederlandse leger voorbarig achtte. In zijn in 1940 verschenen geschrift „Op de grens van twee werelden” constateerde hij dat een nederlaag van Duitsland niet langer binnen de grens der mogelijkheden moest worden gerekend en dat het vasteland van Europa zeer waarschijnlijk in de toekomst door Duitsland geleid zou worden. Hij beval daarin ook de vorming van een nationaal front aan om de wensen van het volk onder de aandacht van de Duitse overheid te kunnen brengen.

Dat was in 1940, in een jaar dus dat niet weinigen zich door de overrompelende Duitse successen tot een te snel oordeel hebben laten verleiden. Twee jaar later dacht dr. Colijn al geheel anders over de situatie; toen was het echter jhr. mr. D. J. de Geer die in zijn brochure „De Synthese in den Oorlog” een voor die tijd eigenaardig geluid deed horen. De bijbeltekst die op het omslag werd afgedrukt („Overwin het kwaad door het goede”) was toen minder dan ooit populair en het gehele geschrift leek uit een ietwat afgetrokken gedachtenwereld te zijn geboren. Het werd met de nodige boosheid aan de kant gelegd.

Toch was het geen in alle opzichten dwaas en eigenlijk ook geen onsympathiek geschrift; het bewees alleen maar duidelijk hoe ver deze politicus toen van de strijd van het volk af stond. Als jhr. De Geer in 1942 met veel nadruk wilde aantonen, dat de volken van Europa na de oorlog in groter verband zouden leven dan zij tot dusver gewend waren, als hij beweerde dat van „neutraliteit” voortaan nergens meer sprake zou kunnen zijn, als hij uit de perfectiëring van de vernietigingstechniek het monsterachtige en daarom verwerpelijke karakter van de moderne oorlog afleidde, dan kan men zelfs zeggen dat hij verder en scherper heeft gezien dan Colijn. Men merkt bij De Geer duidelijk de invloed van de voorname, wat elite-achtige ethische theologie.

Na 1945 is er nogal enig rumoer rondom De Geer geweest. Hij was in de hitte van de strijd door Radio Oranje van landverraad beschuldigd en men kon hem zijn vertrek uit Engeland en zijn terugkeer naar het vaderland maar niet vergeven. Zowel zijn terugkomst als zijn brochure was het bewijs, zo meenden velen, dat hij innerlijk buiten de strijd om recht en zelfbestaan van het Nederlandse volk was blijven staan. Al was hij in de tijd van zijn terugkeer dan niet meer minister-president maar slechts een ambtelos burger, hij kon zich toch niet alles veroorloven wat een gewoo- burger deed. En zijn brochure werd beschouwd als koren op de molen van de Duitse bezetter.

Niemand kan zeggen dat jhr. De Geer dit alles na 1945 onwaardig heeft gedragen en verwerkt. Hij heeft zeker niet elke beschuldiging op zich laten zitten, maar hij is toch ook niet door een rancuneuze mentaliteit, of door een obsessie om zichzelf te rechtvaardigen, bezeten geweest. Hij bleef wat hij steeds geweest was: naar zijn geestelijke habitus een christelijk-historische figuur van de oude stempel. In 1959 gaf hij een bundel „Herinneringen” uit, een zeker niet onbeduidend, onsympathiek of onverstandig boekje (Uitg. Van Stockum, Den Haag). Er is weinig aandacht aan geschonken; het had beter verdiend.

Dat een staatsman in zijn leven en politieke praktijk ernstige fouten kan maken, bewijst het geschiedenisboek op iedere bladzijde. Moet men daarom al zijn verdiensten ook maar verwaarlozen? In „Herinneringen” geeft De Geer een onopgesmukt en instructief beeld van zijn carrière als raadslied, Statenlid, Gedeputeerde, Kamerlid en minister. Hij kan nog zijn terugkeer naar Nederland onmogelijk als een misstap zien, hij beschrijft hoe hij zijn genoemde brochure in 1942 als een hartekreet kwijt moest, hoe zijn gedachtenleven zich langzamerhand in een pacifistische richting van eigen allure ontwikkelde, hij geeft de invloed aan die hij van het Lege der Heils heeft ondergaan.

Geen boekje van een seniele oude machthebber die het maar niet kan laten en het maar niet wil vergeten. Geen lezer kan De Geer geestkracht en waardigheid ontzeggen, geen die niet zijn klare en direct aansprekende schrijfsmaak zal waarderen en zijn vitaliteit niet zal bewonderen. Dat deze haast negentigjarige nu nog met een brochure in de openbaarheid treedt waarin hij enkele loze slogans van de moderne politiek bestrijdt, — bijv. dat het evenwicht tussen de elkaar vijandig machten de oorlog zou kunnen uitbannen, — wijst eerder op een geldings- dan op een getuigenis-drift. Hier is een man aan het woord die niet kan zwijgen en toch rustig het oordeel aan de geschiedenis durft over te laten.

Weerbericht Koude nacht

Verwachting, medegedeeld door het KNMI, geldig van zaterdagavond tot zondagavond. (Opgemaakt te 11.15 uur.) Vanavond en vannacht zwakke wind en opklaringen, maar in de kustgebieden nog een enkele verspreid voorkomende bui en in het binnenland plaatselijk mist en temperaturen om het vriespunt. Morgen toenemende bewolking, tijdelijk gevolgd door regen en tot krachtig, aan de kust mogelijk tot hard toenemende zuidwestelijke wind. Dezelfde of iets lagere temperaturen.

Waterstand

19 nov.: Bergumdam 22 (22), Leeuwarden 25 (25), Nesserzijl 20 (20), Sneek 20 (21), Scharsterbrug 18 (17), Woudsend 22 (23). Gemiddeld 21.1 (21.4). Neerslag: 0.3 mm. Het Ir. D. F. Wouda-gemaal is in bedrijf. De zeesluizen zijn geheel voor de afstroming geopend.

Hoog water

Harlingen Terschel-Schiermonnikoog
19 nov. 9.53-22.27 9.22-21.54 10.21-22.55
20 nov. 10.37-23.04 10.04-22.29 11.05-23.32
21 nov. 11.18-23.42 10.45-23.09 11.46- —

Zon en Maan

19 nov. Zon op 8.06, onder 18.44
Maan op 8.13, onder 17.39
20 nov. Zon op 8.08, onder 18.43
Maan op 9.26, onder 18.28
21 nov. Zon op 8.10, onder 18.42
Maan op 10.32, onder 19.26

Het weer in Europa

Overzicht van het weer en temperatuur in Europa volgens het KNMI-rapport. In de eerste kolom de maximum-temperatuur van gisteren, in de laatste kolom de neerslag in het afgelopen etmaal.

Helstink	geheel bew.	—4 C	0
Stockholm	sneeuw	5 C	2
Oslo	regen	3 C	1
Kopenhagen	geheel bew.	6 C	0
Aberdeen	regen	4 C	1
Londen	mist	9 C	2
Amsterdam	weerlicht	10 C	7
Brussel	half bew.	9 C	3
Luxemburg	geheel bew.	7 C	0.5
Parijs	zwaar bew.	11 C	0
Bordeaux	half bew.	13 C	11
Grenoble	regen	12 C	6
Nice	regen	15 C	4
Berlijn	regen	9 C	5
Frankfurt	regen	10 C	2
München	geheel bew.	8 C	0
Zürich	regen	10 C	2
Genève	regen	13 C	5
Locarno	regen	10 C	0.1
Wenen	zwaar bew.	12 C	0
Innsbruck	geheel bew.	9 C	0
Belgrado	half bew.	10 C	0
Athene	zwaar bew.	—	0
Rome	half bew.	20 C	0
Ataceto	geheel bew.	19 C	0
Madrid	geheel bew.	12 C	0
Mallorca	licht bew.	21 C	0
Lissabon	licht bew.	19 C	—

De Evangelisch-Lutherse gemeente in Amsterdam heeft als eerste gemeente van het kerkgenootschap, het kerkkoor van ruim dertig leden in toga's gestoken. Dit gebeurde ter gelegenheid van het twaalf en een half-jarig jubileum van het koor.

Kijk en luister

Driemaal Annie Schmidt in goed VARA-programma

De VARA heeft de kijker gisteravond een goed televisieprogramma thuis gebracht. In „De spiegel der kunsten" had Henk de By een deskundig en bondig vraaggesprek met Pierre Monteux, die alleen al boeiende door zijn verrukkelijke Franse Engels, dat temoeloo tussen zijn twee afhangende snoreinden door raltelde. In dezelfde rubriek gaf W. J. Maanen een bewogen en persoonlijke bespreking van Anna Blamans laatste roman „De verliezers".

Van volstrekt andere aard was de kolddfilm „Hot off the wire", dat de nogal serieus aandoende Nederlandse titel „Vrije nieuwsgaring" heeft meegekregen. Het was van a tot z pretentieloze kolder, die de spot dreef met de journalistiek en haar beoefenaren. Dr. L. de Jong was als gewoonlijk duidelijk en informatief en zijn bewogenheid met het onderwerp wist hij ook nu weer achter neutrale zakelijkheid te verbergen. Toch blijft daardoor een bepaalde gespannenheid voelbaar, die zijn betogen iets persoonlijk geeft. Een gespannenheid en dus een persoonlijk element, die wij bij zijn overigens voortreffelijke AVRO-kollega Hiltermann zo node missen.

Annie M. G. Schmidt ontstak tenslotte een stukje t.v.-vuurwerk dat we vaker op het scherm zouden willen zien flitsen. Het begon met een door haar geschreven scène, voortreffelijk door Mieke Verstraete en vooral door Kees Brusse gespeeld. Maar toen het uit was, kwam Annie Schmidt om te vertellen dat het helemaal niet volgens haar bedoelingen was uitgevoerd. Zij deed dat op de haar eigen ironisch-scherpe wijze met een steek hier en een prik daar, waarbij o.a. het Engelse vakjargon, dat bij de Nederlandse televisie gebruikelijk is, kort maar krachtig werd geheld. Daarna werd dezelfde tekst nog tweemaal door Kees Brusse en Mieke Verstraete gespeeld, elke keer volgens andere regieaanwijzingen. Het resultaat was even verrassend als vernieuwend. Als de VARA er een wedstrijd van had gemaakt, welke versie nu door Annie Schmidt bedoeld zou zijn, dan hadden wij het op de eerste gehouden, omdat toen naar ons gevoel tekst en spel het beste bij elkaar pasten. De regisseuse Ellen Blazer bracht de „drie" eenakterjes vaardig op het scherm. Een dubbele prestatie omdat zij op het laatste nipte Erik de Vries moest vervangen, die wegens ziekte het programma deze keer noodgedwongen van een andere kant moest bekijken.

UIT ANDERE BLADEN

De raad achter gesloten deuren

Een gemeenteraad kan vergaderingen achter gesloten deuren houden, maar zulke vergaderingen moeten wel tot het uiterste worden beperkt, meent het „Friesch Dagblad" (a.r.). Veel erger nog dan dat te vaak tot sluiting der deuren wordt overgegaan is het feit, dat er hier en daar informele raadsvergaderingen achter gesloten deuren worden gehouden en dat die vergaderingen zelfs min of meer regel worden. Aan de openbare raadsvergaderingen is dan voor geen cent aardigheid. Zij duren maar heel kort en de agenda blijkt meestal uit louter kamerstukken te bestaan.

„Misschien achten sommige lezers dit een beetje overdreven. Zij moesten maar eens de raadsvergadering in sommige gemeenten bijwonen. Zij zullen er geduld voor moeten hebben, want de vergadering begint ver na het vastgestelde uur. Maar de concierge wil wel even bellen als het echt begint. Dan zal deze toeschouwer merken dat wij gelijk hebben. Er is geen debat. Er worden alleen maar agendapunten afgehandeld. Geen enkel raadslid heeft behoefte aan nadere informatie. De voorvergadering heeft alles tot een goede oplossing gebracht. Wat hieraan te doen? Wat is er te doen tegen dit kwaad, dat een rechtstreekse aanslag betekent op de democratische bestuursvorm van onze gemeenten? Er is veel aan te doen. De kiesverenigingen moeten er op letten. De pers moet waarschuwen. En als er in elken raad, waar dit kwaad voorkomt, maar één moedig lid is, die aan dit spel niet mee wil doen, dan is het uit. Er zijn tal van gemeentebesturen, waar zulke onderonsjes nooit worden gehouden. Daar hebben b. v. w. het wel eens zwaar in de openbare vergadering. Daar stemmen de fracties wel eens gedeeld. Daar komt het wel eens anders dan b. v. w. hadden gehoopt. Maar daar is nog een raad aan het hoofd der gemeenten. Daar is de zaak nog gezond. Maar het hier signaleerde kwaad verdient de scherpste aandacht en zal in het openbaar met naam en toenaam dienen te worden signaleerd."

Zedelijke neergang is oorzaak

Velen, vooral vrouwen, hebben de laatste tijd aangedrongen op strengere maatregelen tegen aanranders, kinderverleiders en lustmoordenaars. Pater Henri de Greeve zegt dat in „De Lijne" (rk) best te kunnen begrijpen; hij vindt het ook een normale zaak dat vooral de moeders door alles wat er tegenwoordig maar kan gebeuren tot een fel protest worden bewogen. Het groeiend getal misdrijven wijst er op dat menigene de ernst van de huidige situatie op zedelijk gebied heeft onderschat. De schrijver zelf zoekt een der oorzaken van deze situatie in de onvoorstelbaar roekeloze wijze waarop velen gemeend hebben de té bekrompen opvattingen van het verleden inzake seksuele vraagstukken te moeten vervangen door andere vrijere opvattingen.

„Hoofdschuldigen zijn zij, die profiteerden van de mogelijkheden, geboden door een overgangstijd in en na de oorlog, dik geld wilden verdienen aan de schaamteloosheid, de pornografie en bandeloze film. Deze mensen hebben zich geen seconde de gewetensvraag gesteld welke woedende stormen van instincten zij gingen ontketenen in ziel en lichaam van hun lezers en hun kijkers. Tegelijk versterkten zij (en bedoelden zij te versterken) de indruk bij de jongere (en ook de oudere) generatie dat eigenlijk niets het brutale uitleven der zinnen in de weg mag staan. Op dit terrein mochten (maar hun insinuaties) geen wetten bestaan. Ieder moet het voor zich zelf weten. Om maar niet te spreken van de perversen wie het er werkelijk om te doen is jongens en meisjes te bederven. Ik herinner hier aan het tweedelige boek, waarvan ik de naam niet zal noemen, dat hoewel kennelijk walgelijk pornografisch bedoeld was, destijds door een Amsterdamse rechter werd vrijgegeven. Dit schaamteloze boek werd, zoals een boekhandelaar mij vertelde, door duizenden en duizenden tieners gevonden. Hetzelfde geldt voor de reeks pornografische, uit het Amerikaans vertaalde, vertellingen die onder de toonbank door verkocht werden. Daarnaast hebben heidense opvattingen, voorgeschoteld als „uitingen van de gezonde natuur" gebrek aan een ernstige levensbeschouwing en andere gelijksoortige inzichten hun funeste invloed. Heel het menselijke leven is in zijn zedelijke opgang en neergang afhankelijk van een zuiver verantwoord maatgevoel. Maar waar dat te vinden als er geen norm is."

Nederlands ernstige achterstand

Velen weten dat het met de wetenschap in Nederland niet goed gesteld is, constateert de „Nieuwe Rotterdamse Courant" (lib.), maar is dat niet al lang zo geweest? Nederland heeft nooit politiek of industrieel, maar steeds commercieel gedacht. En, al is er in deze geestesgesteldheid de laatste

Prins Bernhard leidt actie Toltèn in

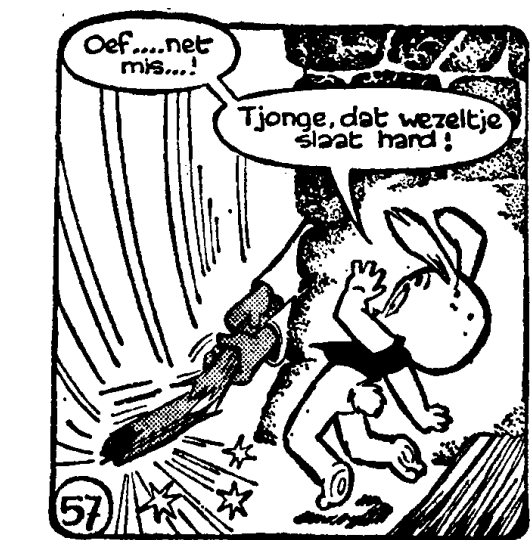
Prins Bernhard heeft zich bereid verklaard de actie Toltèn, die de NRU en de NTS voeren ten bate van de getroffen in Chili, met een kort woord bij het Nederlandse volk aan te bevelen. De uitzending geschiedt over de zenders Hilversum I en II en gelijktijdig in het tv-programma morgenavond om acht uur.

:- Het aktiekomitee AVRO-vrienden heeft de heren dr. W. L. Groeneveld Meyer, jhr. mr. W. Feith, oud-president van de rechtbank te Groningen, en mr. S. Willinge Gratama, advocaat en procureur te Zwolle, in principe bereid gevonden namens het aktiekomitee de grieven tegen het beleid van het AVRO-bestuur aan de commissie van onderzoek (kommissie De Jager) voor te leggen en met deze commissie te bespreken. Op 26 november zal deze gesprekskommissie samen met het aktiekomitee definitief de richtlijn bepalen, volgens welke gehandeld zal worden.

jaren wel een zekere kentering te bespeuren, vele autoriteiten menen hier in cultureel opzicht nog steeds dat zij voor een dubbelte op de eerste rij kunnen zitten. Onze kruideniersmentaliteit is oorzaak, dat er te onzent een algemeen gebrek bestaat aan besef van de waarde van wetenschappelijk onderzoek:

„De situatie is alarmerend. Het is op het ogenblik zo, dat Nederland genoeg moet nemen met hoogleraren en docenten die slechts een deel van hun tijd ter beschikking kunnen stellen aan onderwijs en wetenschapsbeoefening. Een belangrijke oorzaak is, dat de meesten zich om den brode genoodzaakt zien nevenfuncties te vervullen. Wij spreken dan nog niet eens over die velen die om financiële redenen niet eens een benoeming aan een universiteit aanvaardden, zodat deze genoeg moesten nemen met een tweede, ja dikwijls derde, vierde of vijfde keus. Ook dat is funest voor een overdracht van kwaliteit aan nieuwe generaties. Een goede academische niet bereid om financiële zorgen te hebben voor de opvoeding van zijn kinderen of zijn gezin eenvoudige luxe te onthouden, wanneer hij langzamerhand de leeftijd van 35 à 40 bereikt. Het resultaat is, dat hij of niet beschikbaar is voor de universiteit of nevenfuncties aanvaardt. Zeker komen die nevenfuncties vaak ten goede aan de universiteit, maar dit kan niet het geval zijn wanneer wij gaan ten koste van wetenschapsbeoefening en onderwijs. Op het laatste komt het juist op de universiteit aan. Hoe kan een hoogleraar uit iedere lichte met zorg de juiste mensen selecteren en opkweken, wanneer hem daartoe de tijd ontbreekt als gevolg van zijn nevenfuncties, commissiebesprekingen, administratieve beslommeringen, enz.? En hoe kan de drang tot zuiver wetenschappelijk onderzoek bij de jongeren gehandhaafd worden, indien dit in de praktijk financiële en huiselijke zorgen tot gevolg heeft? En toch is dit zuiver wetenschappelijk onderzoek geen luxe. Indirect, via de industriële toepassingen, hangt de welvaart van ons land ervan af. Hoe zal de Nederlandse industrie met het buitenland kunnen blijven concurreren, wanneer zij op den duur geen beroep kan doen op een reservoer van wetenschapsmensen, die op hetzelfde peil staan als die in Engeland, Frankrijk, Zwitserland of Scandinavië?"

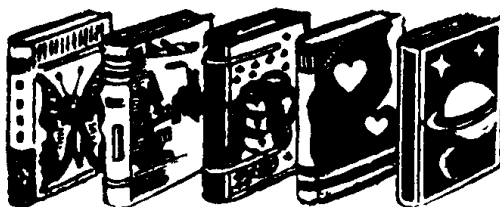
HOLLE PINKEL

64.

Jason stond plotseling voor haar. Juist naast het pad was er als 't ware een stuk uit de heuvel gebeten, alsof een Rus een vreemdschietende honger had willen stillen. De holte was nu met gras overgroeid en lag geheel in de schaduw. Shirley stond er doodstil met het geweer schuin op de grond aan zijn voeten gericht.

„Shirley!" zei hij heel zacht.
„Heeft zij je soms gestuurd om naar mij te zoeken?"
„Ik moest je wel zoeken", antwoordde hij.
„Natuurlijk; dat was ik vergeten. Ik zou je in de weg kunnen staan", hernam ze, hem even scherp opnemend. Hij zag dat ze langzaam het geweer ophief en dichter tegen zich aandrukte.
„Wat heb je in die boerderij afgeluisterd?" vroeg hij kalm.
„Genoeg".
Haar gezicht stond vastberaden, maar haar blik verried hoezeer het haar verdriet had gedaan.
„En wat ben je nu van plan?"
Ze aarzelde. De maan wierp Jasons schaduw als een lange, logge streep over de grond.
„Ik zal je beletten weg te gaan", sprak ze eindelijk.
„Maar ik ga niet", verzekerde hij uiterst bedaard.
„En je hebt een „koop" gesloten. Ik heb het duidelijk gehoord".
„Ja, maar het was een truc. Ik moet iets van haar zien los te krijgen en dit was de enige manier die ik kon bedenken".
„Dus je zou op de afspraak terugkomen? Of je er niet aan houden?"
„In dit geval, ja. Het is nodig. Begrijp je me niet? Dit hier is geen kinderspelletje, maar bittere ernst".
„Bitter" voor iedereen?"
„Beloften hebben in deze zaak niet veel om 't lijf", zei hij hees.
„Dat zie ik nu ook in".
„Ik bedoelde niet, dat alles wat ik misschien tegen je heb gezegd, niet waar was", zei hij knorrig. „Toen ik je vertelde, dat ik je liefhad was dat de volle waarheid. Ik kan dat maar niet zo maar weer als een

UITG. WERELD-BIBLIOTHEEK, A'DAM: Hans Zulliger. Gespreken met de Duits vertaald („Jugendliche und Halbstärke"). In flexibele band. 100 blz. f 2.40 (bij inkoop op ten minste vier delen van deze serie f 1.75). — Een sociaal-pedagogische verhandeling die voor ouders, onderwijzers en opvoeders van nut kan zijn, al bevat zij op zichzelf weinig nieuws. De voorproefte, het rijpingsproces, het „nozemprobleem", de geslachtelijke moeilijkheden en de versterking der morele afweerkrachten komen uitvoerig ter sprake. (Serie Wereld-Boog, W.B.-pocket, nr. 139).

Anton Tsjehov. De Zwarte Monnik, en andere verhalen. Vertaling uit het Russisch van dr. A. Romein-Verschoor en Z. Stokvis. Geb. in flex. band. 87 blz. f 2.40 (voor abonnees f 1.75). — Vier karakteristieke verhalen van de zo talentvolle en in talrijke talen vertaalde Russische schrijver, die van 1860-1904 leefde en een even rijke als opmerkelijke literaire productie van novellen, verhalen en toneelstukken heeft nagelaten. Het bundeltje is een prettige en waardevolle kennismaking. (Serie Wereld-Boog, 140).

UITG. C. P. J. v. d. PEET, AMSTERDAM: Rosenheim, Weid. Koninkstraat nr. 10. Uit het Engels vertaald. Geb. 160 blz. met illustraties van J. J. Hartogh. — Een moedige oude dame, mevrouw Bloom, en twee ondernemende kinderen, Joke en Peter, beiden wezen, huren een groot en leegstaand huis en maken het tot een gezellige woning. Er gebeurt heel wat en dat allemaal wordt met veel natuurlijkheid en fantasie verteld. Leestijd 9-11 jaar (en ouder!).

Astrid Lindgren, Rasmus en de degenen. Uit het Zweeds vertaald. Geb. 152 blz. geill. f 4.90. — Een jeugdboek (leestijd 9-11 jaar) uit de Scandinavische sfeer, van een schrijfster die verhalen kan als de beste. Veel avontuur en ook veel grappigheid. De originele plaatjes werden geheel in steer gehouden en zijn het bekijken ten zeerste waard.

Astrid Lindgren, Erik en Karlsson van het Dak. Uit het Zweeds vertaald. Geb. 136 blz. met de originele plaatjes, f 3.50. — Van deze schrijfster is nu reeds een tiental boeken in de Nederlandse taal verschenen. Wel een bewijs voor haar populariteit. Al zijn de namen ook wat vreemd soms, toch zullen onze kinderen graag van deze kinderschrifters lezen. Het boek is vertaald in Stockholm en van hun belevenissen lezen.

Harry Behn, Pablo en zijn ooms. Uit het Engels vertaald. Geb. 96 blz. met goede illustraties van Mel Silverman, f 2.90. — Een zeer geslaagd, in Spanje spelend kinderverhaal (leestijd 8-10 jaar), vol sfeer en levendigheid. Het boek is met en met illustraties passen goed bij elkaar.

UITG. HET SPECTRUM, UTRECHT: W. E. Johns, Biggles lost het op. Uit het Engels. Ing. 185 blz. geill. f 1.25. — In de Biggles-serie wordt de dapperste vlieger steeds in het actuele heden geplaatst; de politiek speelt als achtergrond of als begin van de verwikkelingen en belangrijke rol. Zo komt Biggles hier op het spoor van een bende die in verdovende middelen handelt. Jongens 12-15 jaar. (Prisma-Juniores, pocketboek voor de jeugd, 115).

W. E. Johns, Biggles lost het op. Uit het Engels. Ing. 170 blz. geill. f 1.25. — De in 1939 begonnen serie van de oudoorlogsvlieger captain Johns wordt voortdurend door de jongens hevig gewaardeerd. In dit deeltje brengt Biggles een aantal mysterieuze zaken tot een goed einde. In verschillende verhalen wordt de held tot ver over de wereld gevoerd. (Prisma-Juniores, 116).

W. E. Johns, Biggles en het geheime wapen. Uit het Engels. Ing. 173 blz. geill. f 1.25. — Heeft een vreemde magische ergens in het zwarte wereldje een geheim base gevestigd? In elk geval verdwijnen er vliegtuigen boven Afrika. Biggles dringt in het kamp door en weet het vreemde wapen te vernietigen. (Prisma-Juniores, 117).

W. E. Jones, Biggles en de verborgen schat. Uit het Engels. Ing. 172 blz. geill. f 1.25. — Een Duits oorlogsschip dat in Wereldoorlog I een schuilplaats ergens aan de zuidpunt van Zuid-Amerika had gevonden, had daar een kostbare lading achtergelaten: goud en platina. Het is een onherbergzame strek, maar Biggles vindt de schat. (Prisma-Juniores, 118).

NIEUWS UIT DE KERKEN

Nummer van „De Strijdkreet" over het gokken

„Wat baat het een mens de gehele wereld te winnen en aan zijn ziel schade te lijden". Deze tekst staat in grote, zwarte letters dwars door een voetbaltoelustel-formulier op de voorpagina van „De Strijdkreet", het orgaan van het Leger des Heils, dat steeds weer verrast door haar moderne opmaak en haar pittig inhoud. Dit nieuwe nummer is gewijd aan het gokken. „Gunt God ons geen gokje!" staat er boven een artikel van Jan Filius. Hij komt tot een radicaal: „Laat niemand nu slagzinnen fabriceren als „Leger des Heils wijst gokken af". Het is Jezus, die de hebzucht afwijst. Die het geld — gerichte denken afwijst. Die het „geluk-is-geld"-spreekje afwijst. Die de huichelachtige combinatie van eigenbaat en naastenliefde afwijst. „Die onze negatie van het „Gij zult niet begeren" afwijst en het met voeten treden van het „Leid ons niet in verzoeking". En Die daarmee het gokken afwijst — als zijnde voor een Christen onaanvaardbaar en voor de niet-Christen een levensgevaarlijk spelletje."

In dit nummer wordt verder ruime aandacht geschonken aan het rapport „Welvaart en Welvaartsdenken", dat de Oecumenische Raad van Kerken dit jaar het licht heeft doen zien. Het geeft de definitie van gokken, welke de commissie over het gokken van de Engelse kerken heeft opgesteld: „Gokken is een kunstmatig gecreëerd risico met het doel te winnen zonder prestatie, waarbij de verliezer alles verliest en de winnaar door het toeval bepaald wordt". Generaal Wilfrid Kitching van het Heilsleger schrijft, dat het gokken voor Heilsoldaten ontoelaatbaar is, alleen al op grond van de Orders en Reglementen van het Leger des Heils. „Heilsoldaten moeten tegen de vloek van het gokken net zo vurig strijden als tegen alle andere dingen, die in strijd zijn met Gods wetten en tegelijkertijd zichzelf er verre van houden". Strijdkreet-redacteuren uit alle delen der wereld hebben een „wereldgokjournaal" samengesteld.

Gokken maakte al deel uit van de oude beschavingen van Egypte, Babylon, China en India, zo blijkt uit een overzicht. De bikkel is een voorloper van de dobbelsteen en werd al 1500 jaar voor Christus gebruikt. Jesaja moest de Joodse bannelingen waarschuwen voor de gokgewoonten van de Babyloniërs. De Romeinen gokten — ze deden het zelfs aan de voet van het kruis. In de ruïnes van Pompei zijn levendige scènes van gokspelen, gevolgd door vechtpartijen ontdekt. In dezelfde ruïnes worden valse dobbelstenen. Een der eerste kerkvaders, Tertullianus, schreef: „Als ge zegt, een Christen te zijn — en ge dobbelt, dan zegt ge wat ge niet zijt, want ge behoort tot de wereld".

Hervormd proefschrift over: „Maria medeverlosseres?"

De hervormde predikant van Gennep ds. C. A. de Ridder is gisteren onder grote belangstelling aan de Gemeente Universiteit van Amsterdam gepromoveerd tot doctor in de theologie op een proefschrift getiteld: „Maria medeverlosseres?". De discussie in de huidige rooms-katholieke theologie over de medewerking van de Moeder Gods in het verlossingswerk. Promotor was prof. dr. G. C. van Niftrik.

Dr. de Ridder concludeert in zijn studie, dat de enige werkelijke reden, waarom de leer over Maria's medewerking in het verlossingswerk door de reformatorische theologie verworpen moet worden, blijft de tegenstrijdigheid van die leer met de eenigheid en volkomenheid van het ene middelaarswerk van Christus. Zulks ook na de meest recente pogingen, deze leer te verzoenen met het bijbelwoord in 1 Timotheüs 2 vers 5: „Want er is één God en ook één Mid-

delaar tussen God en mensen, de mens Jezus Christus". Enkele van de stellingen van dr. De Ridder zijn: „Het is van het hoogste belang voor het kerkbestaan dat de protestantse Reformatie, dat de protestantse gesprekspartners niet vergeten, dat de leer van de rechtvaardiging door het geloof van de reformatie niet steeds „artificieel en ecclesiastisch" is. „De protestantse kerkbouw dient in het oog te houden, dat in het Nieuwe Testament niet langer de tempel, maar de gemeente Huis Gods is". „De christelijke kerken dienen niet alleen elkaars doop, maar tevens elkaars avondmaalsviering te erkennen, ook indien zij in de leer over het avondmaal verschillen".

Ds. C. A. de Ridder is redacteur van het orgaan „De Protestant" en staatsplaat van de „Evangelische Maatschappij". Hij is een zoon van de heer Q. A. de Ridder, hoofdredacteur van de jaarlijkse christelijk-historische „De Nederlander".

Valt vrijzinnigheid uiteen in humanisten en christenen?

In het baptisten orgaan „De Christen" komt ds. J. Reiling terug op de discussie tussen de Duitse humanist dr. Gerhard Sczesny („De toekomst van het ongelooft") en prof. dr. P. Smits, die onlangs in Amsterdam is gehouden. Sczesny stelde aan Smits de pertinente vraag, in hoeverre hij nog een Christen was, nadat Smits zijn visie op Jezus had gegeven. In een nabespreking op Sczesny's lezingen beklagt Smits zich er over, dat Sczesny zijn protestantisme en hij het christendom teveel meteen aan het orthodox christendom denkt. Dat is van zijn kant wel te verstaan, maar het komt mij voor, dat Sczesny hier de kardinale plek heeft aangewezen, aldus ds. Reiling. „Wie niet geloven kan, dat in Jezus Christus God zich op unieke en beslissende wijze openbaart, heeft de grens tussen christendom en humanisme overschreden. Hij heeft volledig recht op respect van christelijke zijde voor deze overtuiging maar hij staat aan de andere kant van de grens."

Het lijkt me niet onwaarschijnlijk, dat de huidige vrijzinnigheid zal uitsplitsen in een menselijk en een christelijk denken, dat de hierboven genoemde grens. De naam „vrijzinnig" zal dan ook kunnen verdwijnen evenals „orthodox". Dat zou een grote winst zijn. Want deze twee aanduidingen hebben reeds nu bij lange na niet meer de onderscheidende inhoud van een halve eeuw geleden en de secularisatie van de westerse wereld, die de bestaande kerken steeds meer tot hun ware aanhang zal reduceren, zal de rest doen.

Onbekende gaf f 5000 voor Open-Hofplan in Rotterdam

„Dominee, ik ben opgebeld door iemand, die onbekend wenst te blijven. Hij wil vijftienduizend gulden geven voor de realisering van het Open-Hofplan." De deelde na een doopsdient in de wijkgemeente Dordrecht in Rotterdam één van de kerkangerezen ds. T. D. van Soest mee. Het Open-Hofplan is een plan voor kerkbouw in die gemeente, volgens hetwelk de kerkzaal en de verschillende gebouwen rond een open Hof zullen worden opgetrokken, dit bij wijze van contrast met en als een soort oase in de omringende hoogbouw in deze stadswijk. „Als een week zo gaat beginnen, gebeuren er vast meer wonderen", zei ds. Van Soest, die naderhand kon meedelen, dat hij het in uitzicht gestelde bedrag inmiddels heeft ontvangen.

Kerknieuws in het kort

— Ds. W. A. Smit, predikant van de hervormde wijkgemeente van de Oude Kerk in Amsterdam, heeft uit de r. k. Sint Nicolaaskerk de oprichting van een collectie tijdens de r. k. misseweke, groot vijftig gulden, voor speciaal evangelisatiewerk gekregen. De pastoor kwam het geld persoonlijk aan ds. Smit ter hand stellen.

— Het ministerie van O. K. en W. heeft de jaarlijkse begrotingspost voor de subsidie van de restauratie van de Nieuwe Kerk in Amsterdam, dat beaant een half miljoen tot een miljoen. Verwacht wordt, dat het schip van de kerk omstreeks 1965 weer in gebruik kan worden genomen en dat de hele restauratie in 1969 voltooid zal zijn.

Kerkelijke mutaties

Ned. Herv. Kerk. Beroepen te 's-Gravenhage als ziekenhuispredikant: J. J. P. Valeton, predikant van wijkgemeente 7 aldaar.

Aangenomen het beroep der generale synode als predikant voor buitengewone werkzaamheden — secretaris Jeugd-raad —: H. van Andel, cand. te Blaricum.

Geref. Kerken. Bedankt voor Dordrecht: C. W. de Vries te Deventer.

Het Jason-mysterie

door

John Newton Chance

losse bewering intrekken, want het is een kwestie van gevoel".
„Dat is dan erg ongelukkig voor ons beiden".
„Zeg dat niet, Shirley".
„Waarom kwam je me zoeken?" vroeg ze, haar gezicht half afwendend.
„Omdat ik niet wilde, dat je hierin betrokken raakte. Je zou zowaar nog veiliger zijn geweest in die kamer, gebonden en wel. Ik kan je onmogelijk zeggen, wat er het volgende uur mogelijk gebeurt, maar het zal heus niet prettig zijn voor alle betrokkenen".
„Toch zou ik willen weten hoe de vork in de steel zit".
„En ben je alleen daarom hierheen gekomen?"
„Neen, maar ik nam plotseling het besluit, om ondanks alles te winnen".
„Tegen die hele bende?" vroeg Jason wiens profiel nu scherp uitkwam tegen het maanlicht.
„Ja".
Hij keek langzaam rondom zich en daarna omhoog naar de zee. Toen hij zijn hoofd weer omdraaide, zag Shirley, dat hij opletend in het struikgewas tuurde, alsof hij bang was, dat iemand zich daar had verborgen.
„Maar je hebt absoluut geen kans!" betoogde hij.
„Misschien niet, maar al weet ik niet of die slaap me goed heeft gedaan. Feit is dat ik me toen ik wakker werd een paar dingen herinnerde. Kleinigheden, maar toch dingen van betekenis, dacht ik".
„Wat dan?"
„Dat geneeskundige rapport, zie je. Och, je weet even goed als ik nu, dat het geen echt rapport was,

Ik geloof, dat ik er destijds weinig acht op heb geslagen, maar in mijn slaap zag ik het opnieuw. Ik herinnerde me nogal veel van de laatste dagen. Losse grepen hier en daar".

„Dat spreekt van zelf", viel hij haar zacht in de rede. „En je zult ze je nog lang herinneren".
„Ik zag weer dat vel papier en het schrift; niet wat het betekende. Het schrift, ging ze op enigszins hese toon voort, „was niet van Johnnie Norway".
„Neen, het was mijn hand", zei Jason, zijn blik weer op het bos vestigend.
„Van het ogenblik af dat hij het stuk in mijn handen zag, begon hij mij opletendheden te bewijzen. En eveneens van dat ogenblik af heb ik het nooit weerom gezien. Ik had het beheer over zijn kamer — de liassen, brieven en al zijn werk en ik was inderdaad bezig met voor het eerst na vele jaren orde op zaken te stellen. Maar ik herhaal: dat papier heb ik nooit weerom gezien".

„Hij heeft het van mij gestolen — als 't ware bij toeval", zei Jason. „Zo kwam het op zijn kantoor terecht, want hij was niet meer of minder dan een dief. Nadat hij het goed en wel in zijn bezit had, kregen de lui in wier dienst hij stond, Vicky en Keep, er belangstelling voor. Zij begrepen eruit, dat Stein niet langer een helper was maar een gevaar. Hij kon elk ogenblik sterven".

„Of elk ogenblik vermoord worden!" zei Shirley verschromt.

„Juist", beaamde Jason grinnik lachend. „Norway kreeg dus opdracht hem te doden en hij kon zich daaraan niet onttrekken. Vicky zorgde wel dat niemand ongehoorzaamd wordt. Maar hij was bang, dat hij dat rapport had gelezen en dat de ware betekenis ervan zou begrijpen zodra je hoorde dat Stein op geheimzinnige manier was gestorven. Daarom besloot hij je tot zwijgen te brengen en wel op de enige hem bekende manier. Hoe precies weet je zelf het best."

Zijn stem had ten slotte zo vriendelijk geklonken, dat Shirley heel even het hoofd afwendde.

„Ja, want het zijn tenslotte mijn bevelen", sprak ze langzaam. „Maar wat zijn de jouwe? Wie ben je?"

(Wordt vervolgd)

PROGRAMMA's VANDAAG OP PAGINA 4

(Advertentie I.M.)

VOOR ALLEN, DOOR ALLEN

De loterij

AKTIE KRUIS & MUNT

van het

GROENE (Witte) KRUIS

start vandaag!

5105 belangrijke prijzen (f 300.000)

Loten à f 1.— overal verkrijgbaar!

KOOPT LOTEN

Actie Kruis & Munt Postbus 60, Bilthoven, Postrekken 87

Min. v. Justitie 8 okt. '60 no. L.O. 560 063 573

5 series elk 400.000 loten

Trekking 30 dec. '60

BEDRIJVEN WAREN NOG IN OPBOUW EN NIET ONGEZOND

Den Besten (Socrates) schuift schuld op Amsterdamsche Bank

Verplichting Socrates, zei Den Besten, lager dan bank meent

(Van onze korrespondent)

Een hypernerveuze Nicolaas den Besten, de faillierende vijftigjarige president-directeur van de failliete Bouw- en Handelsmaatschappij Socrates N.V. en twaalf dochterondernemingen, die voor miljoenen kredieten wist te krijgen van de Amsterdamsche Bank heeft gistermiddag het zwijgen verbroken. Tegenover een veertig journalisten, radio- en tv-mensen gaf hij zijn visie op de geruchtmakende financiële debacle, waarin hij hoofdpersoon en slachtoffer is. Drie uur lang heeft hij op de meest pijnlijke vragen naar het scheen volkomen openhartige antwoorden gegeven. Hoe pijnlijk en scherp de vragen waren, Den Besten bleef meester van het terrein.

Voor deze gelegenheid had hij een zaal van Krasnapolsky gehuurd. Dank zij de hulp van goede vrienden, zei hij. Hij werd gesecondeerd door zijn advocaat, mr. H. B. Wieringa. Achter in de zaal zaten zijn naaste medewerkers en vertegenwoordigers van mr. N. J. C. M. Kappeyne van de Coppello, de curator in zijn persoonlijk faillissement, die ook voor de rechter-commissaris als toehoorders aanwezig waren. Hakkelend van nervositeit zei Den Besten de directie van De Amsterdamsche Bank herhaaldelijk te hebben uitgenodigd samen met hem deze persconferentie te houden. De directie ging echter niet op deze suggestie in.

EIGEN FOUT: TE VEEL VERTROUWEN IN MEDEWERKERS

Komende tot de zaak verklaarde hij niet te willen ontkennen, dat er fouten zijn gemaakt door hemzelf zo goed als door anderen. Waar ik die fouten precies heb gemaakt en waar die van de anderen zitten, zal nog uit de loop van de ontwikkeling moeten blijken, eventueel bij de rechter, aldus de heer Den Besten. Als zijn eigen fouten signaleerde hij ondergeschikten en relaties misschien te snel te hebben beschouwd als zijn directe medewerkers en vrienden, maar ook, dat hij niet bij machte was geweest de organisatie te scheppen, die zijn ideeën gestalte moest geven.

Overigens, zo zei hij, hebben omstandigheden, die ik niet kon voorzien, mee tot de debacle geleid. In feite was de NV Socrates, waarvan Den Besten in 1955 het aandelenkapitaal overnam tegen een aanvaardbare prijs, holding company voor twaalf NV's. Het was een onderneming, die iedere op haar afkomende mogelijkheid aangreep om winst te maken. De nodige financiële middelen konden deels worden geput uit de opbrengsten en de gemaakte winsten en werden anderdeels verkregen door de vervanging van oude, nagenoeg afgestorte hypotheek door nieuwere en ruimere.

Fatale publikatie

Behalve in onroerende goederen werd ook geïnvesteerd in verschillende industrieën, die in verband met de ontwikkeling van bepaalde patenten als zehende en/of producerende bedrijven konden worden gebruikt. Zo verwierf de NV Socrates enkele jaren geleden niet alleen het Rotterdamse Scala-theater maar ook de rechten voor de exploitatie van de Cinerama-licenties in de Benelux. Deze

aanbieding viel bovendien samen met enkele filmtechnische projecten van overeenkomstige aard in het buitenland. De betrekkelijk veelzijdige werkzaamheden waren in volle ontwikkeling toen in december 1959 de tot op dat tijdstip uitstekende verhouding met de Amsterdamsche Bank plotseling door deze bank werd verbroken. Niet alleen waren wij hierop in geen enkel opzicht voorbereid, aldus de heer Den Besten, maar bovendien geschiedde dit naar onze mening zonder enige reële reden. Een en ander gebeurde met name door interne wijzigingen in de directie van de bank. Bij deze maatregel voegde zich bovendien een voor een zaak als de NV Socrates bijzonder funeste publikatie. Het is onze stellige overtuiging, aldus de heer Den Besten, dat een normale bankverhouding had kunnen worden hersteld, hetzij in een bespreking met de Amsterdamsche Bank, hetzij door wisseling van bank, wanneer deze publikatie achterwege was gebleven.

Hoving: scherp

Ten aanzien van zijn relatie met De Amsterdamsche Bank merkte de heer Den Besten nog op, dat deze instelling steeds eerste en tweede hypotheek heeft gevraagd en gegeven. Uiteraard was dit geheel ter eigen beoordeling van de bankinstelling. Deze zekerheden, die in de bankwereld niet veelvuldig voorkomen, aldus de heer Den Besten, maakten de normale gang van zaken bij het geven van normale handelskredieten op debiteuren en goederen onder overlegging van periodieke en tussen-tijdse balans overbodig.

In haar zaken met de NV Socrates liet De Amsterdamsche Bank zich vertegenwoordigen door de heer Hoving. Sinds de eerste dag, dat ik de bank betreden heb, dat is ongeveer tien jaar geleden, aldus de heer Den Besten, is de heer Hoving voor mij de funktionaris geweest, die namens de bank de bevoegdheden had de financiële problemen te bespreken en een beslissing te nemen. Dat

de heer Hoving inderdaad belangrijke bevoegdheden bezat, is ook gebleken uit de door hem verleende medewerking in de vorm van transfers, kredietverlening en banktechnische afwikkelingen van allerlei projecten in binnen- en buitenland. Ik heb de heer Hoving leren kennen als een zeer scherpe bankman, die men niets wijs kon maken en die er sterk op bedacht was te allen tijde de belangen van zijn bank veilig te stellen.

Op het ogenblik van de breuk met De Amsterdamsche Bank in december 1959 had de NV Socrates, volgens de heer Den Besten, geen abnormale krediteuren, de krediteurenposten betroffen slechts de gebruikelijke uitstaande materiaal- en onkostenposten. In de loop van 1960 zijn deze posten door de moeilijke kaspositie hoger geworden. Er is hier en daar de schijn gewekt, dat bindingen zouden bestaan van de NV Socrates met de geruchtmakende Haagse HACO-zaak, waarbij een zeer groot aantal krediteuren de dupe is geworden. De heer Den Besten wenste echter kategorisch te verklaren, dat de NV Socrates noch één harer ondermaatschappijen hiermee iets te maken heeft.

Boekhouding

Vervolgens weidde de heer Den Besten uit over één van de meest omstrede punten: de boekhouding. Hij erkende, dat hetgeen in het algemeen hierover is gepubliceerd juist moet worden geacht. Hij begreep, dat de onoverzichtelijke situatie in die boekhouding een wapen is, dat psychologisch sterk tegen hem is gericht. Bij nagenoeg alle overgenomen NV's heeft men echter een deplorabele boekhouding aangetroffen op het moment dat ze werden overgenomen. Er werd overgegaan tot de aanstelling van nieuw boekhoudpersoneel en in overleg met De Amsterdamsche Bank werd een bekend Amsterdams accountantskantoor opdracht gegeven de boekhouding van alle NV's en de bijbehorende balansen met de meeste spoed te controleren en voor zover nodig op te stellen of aan te vullen. Ten einde efficiënt werken mogelijk te maken, kreeg deze boekhoudafdeling een kantoor aan het Leidseplein. Gebleken is, dat niet de juiste mensen met de leiding belast zijn geweest. Ook het accountantskantoor trok zich na korte tijd terug. Daarna heeft een jong accountantskantoor het werk overgenomen.

Afspraak

In december 1959 ging de NV Socrates met de twee hoofddirecteuren van De Amsterdamsche Bank, prof. J. R. M. van den Brink en drs. C. Claasse, een akkoord aan om het onderbrengen van belangen elders mogelijk te maken. Aangezien de beide hoofddirecteuren beiden geen inzicht in hebben in de feitelijke mogelijkheden van het concern in verband met de financieringen op hypotheecaire basis, werd overgegaan, aldus de heer Den Besten, dat zij op informatieaanvragen in neutrale zin zouden reageren door mee te delen, dat men geen feitelijk inzicht had in de mogelijkheden en achtergronden van de NV. De Amsterdamsche Bank

Nicolaas den Besten, gefotografeerd tijdens de persconferentie, die hij gisteren in Amsterdam beleefde.

heeft zich niet alleen niet aan deze afspraak gehouden, zij heeft deze zelfs in het tegendeel doen verkeren, aldus de heer Den Besten. Gereedgekomen en met veel zorg uitgewerkte en maandenlange voorbereide financieringen, die voor De Amsterdamsche Bank een totale afwikkeling van zaken zonder enig verlies zouden hebben betekend, werden door het informatieve ingrijpen van De Amsterdamsche Bank teniet gedaan. De laatste maal, dat er kansen waren de schuld aan De Amsterdamsche Bank geheel af te lossen, reageerde deze bankinstelling met een faillissementsaanvraag. Vijf dagen daarvoor had de bank met een betalingstermijn van twee dagen alle kredieten opgezegd.

Krediet

Volgens de heer Den Besten hebben de NV Socrates en haar dochters nu aan De Amsterdamsche Bank uit opengenomen kredieten een verplichting van f 7.858.736. De eerste hypotheek, geplaatst bij normale hypotheekbanken, die De Amsterdamsche Bank door subrogatie heeft overgenomen, staan per saldo op een totaalbedrag van f 3.092.533.43. Totale verplichting aldus aan De Amsterdamsche Bank f 10.951.269.99. De ten behoeve van deze totale kredieten notarieel gesloten eerste en tweede hypotheek, die tot zekerheid dienen voor de door De Amsterdamsche Bank en de hypotheekbanken verstrekte fondsen belopen een totaalbedrag van f 11.409.000.

De met een bedrag van f 11.409.000

Morgen weer iets kouder

(Van onze weerkundige medewerker)

Verwachting voor Friesland (geldig tot zondagavond): Het weer is nog steeds onstabiel. In de uit zuidwestelijke richtingen aangeblazen Oceaanlucht kan af en toe nog een bui tot ontwikkeling komen die aanvankelijk afwisseld wordt door opklaringen. In de komende nacht kan zich mist vormen, die morgen overdag plaatselijk hardnekkig kan zijn. De wind heeft voorlopig niet veel te betekenen. Morgen overdag zal waarschijnlijk een iets lagere temperatuur voorkomen dan vandaag wanneer het kwik nog tot 8 à 9 gr. C oploopt.

Toen het centrum van een kleine randdepressie, die in de nacht van donderdag op vrijdag vooral in het zuiden en midden van het land storm had gebracht, boven Helgoland lag, was er in Friesland van harde wind niet veel te merken. 's Morgens om negen uur meldde Schiermonnikoog een zwakke wind en op dat moment was Aeolus ook in Zuid-Friesland nog niet actief. In de loop van de morgen nam de westenwind echter voortdurend verder toe, naarmate het minimum zich van ons verwijderde (de barometer was al van 's nachts vier uur af stijgende), en de isobaren dichter opeenvoer kwamen te liggen. Tot storm kwam het echter niet meer: daartoe was de depressie al te ver over haar hoogtepunt heen. De regenval was in Gelderland en Overijssel belangrijker dan bij ons, tegen 6 of 7 mm hier, meldten stations als Apeldoorn en Almelo 20-23 mm.

Tot gistermorgen was er deze maand in Gorredijk ruim 66 mm water gemeten tegen 77 mm normaal. Apeldoorn „stond“ toen op 93 mm.

Een krachtig hogedrukgebied van 1045 mb (784 mm) brengt in bijna heel Rusland winterweer. Moskou meldde —19 gr. C, verder naar het noordoosten vriest het 's nachts 20 tot 25 graden. De koude lucht drong tot de Weichsel door, maar ze kan West-Europa niet bereiken omdat hier de depressies voortdurend zo actief zijn. Bovendien verwijderd het Russische koude-front zich in zuidoostelijke richting.

Het weer in Friesland (13-19 november 1960). Temperatuur, hoogste 10 gr. C op maandag 14 november; laagste 1 gr. C op donderdag 17 november (11½ en —3 gr.). Neerslag: Harlingen 11 mm (23). Gorredijk 13 mm (11). Tussen haakjes: overeenkomstige waarden van vorige week.

belaste onroerende goederen vertegenwoordigen een waarde (volgens taxaties van de NV Socrates) van circa f 15.563.700. Volgens deze cijfers zou De Amsterdamsche Bank dus ruime hypotheecaire zekerheid hebben voor de verstrekte fondsen, die op tweedeleiden van de bij De Amsterdamsche Bank betrokken onroerende goederen, die overigens een zodanig rendement hebben, dat de rente van het verstrekte kapitaal ten minste verzekerd zou zijn.

„Betere heertje“?

Desgevraagd zei de heer Den Besten, dat hij de heer Hoving noch aan een huis, noch aan meubels heeft geholpen. Wel verstrekte de bouwkundige afdeling van Socrates adviezen voor een verbouwing, terwijl bovendien werd geholpen bij de verplaatsing van een eikehouten schouw in het huis van de heer Hoving. De heer Den Besten geloofde niet, dat de taxaties te hoog zijn geweest. Overigens heeft hij van De Amsterdamsche Bank nog geen enkele taxatie gezien. Er is door de heer Hoving wel bezwaar gemaakt tegen de onoverzichtelijke boekhouding. Vandaar dat er advies werd gevraagd om verbetering in de situatie aan te brengen.

Over zijn privé-leven verklaarde de heer Den Besten, dat hij zijn kostbare auto tweedehands voor een prettige prijs had gekocht. In verband met filmprojecten moest hij geschikte mannen en vrouwen aantrekken, zodat hij werkte aan een film- en mannequinschool. Ten aanzien van de berichten, dat hij het „betere heertje“ zou hebben uitgehaald, zei hij eens een paar honderd gulden gespensd te hebben aan een Sinterklaasfeest voor het personeel. Er waren ook een paar etentjes, maar het „betere heertje“? Bestist niet, aldus de heer Den Besten, die steeds weer beklamtoonde, dat een andere aanpak van zaken door de bank veel moeilijkheden had kunnen voorkomen.

Na toetreding VS en Canada: OEES zal worden omgezet in OESO

De voorbereidende commissie voor de reorganisatie van de OEES is gisteren gereed gekomen met het verdrag voor de opvolgingsorganisatie van de OEES, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Het verdrag van de nieuwe organisatie, waartoe behalve de achttien OEES-landen ook de Verenigde Staten en Canada zullen behoren, zal op de ministersconferentie van deze landen op 13 en 14 december in Parijs aan de toekomstige leden ter ondertekening worden voorgelegd.

Russische kritiek op bewaking door VS van Guatemala, Nicaragua

Het besluit van Washington oorlogsschepen naar het Caribisch gebied te sturen, is een provocatie, aldus Tass. Het Russische persbureau zegt dat de hele wereld weet, dat juist in Guatemala en Nicaragua sterke eenheden worden samengevoerd om een inval in Cuba te doen. Maar het Cubaanse volk heeft vele vrienden, zo zegt Tass.

Radio Moskou heeft intussen verklaard dat het Amerikaanse optreden ter bescherming van Nicaragua en Guatemala „duidelijk een uitdaging is“. Door de Amerikaanse vloot in actie te sturen in een zeegebied dat onmiddellijk aan Cuba grenst, wekt de Amerikaanse regering een atmosfeer op die volgevoerd van een militair konflikt is“, aldus radio-Moskou. Het is bekend, dat de tegen de volk gerichte regimes in Guatemala en Nicaragua alleen met Amerikaanse steun kunnen bestaan. Dit is bevestigd door de recente volksovernames tegen de Amerikaanse stromannen. „Alleen met behulp van buitenlandse baljonetten kunnen Samoz, Fuentes en de hunnen aan de macht blijven“, aldus het commentaar.

Clark Gable wordt met militaire eer begraven

De overleden filmacteur Clark Gable zou vandaag met militaire eer in Hollywood worden begraven. De minister van Luchtvaart, Dudley Sharp, heeft luitenant-kolonel James D. Hunter aangewezen hem op de uitvaartdienst te vertegenwoordigen.

Clark Gable zal worden begraven naast zijn derde vrouw, Carole Lombard, die in 1942 bij een vliegtuigongeluk omkwam. Zijn vijfde vrouw, Kay Williams, die in maart een baby verwacht, zal de begrafenis mogelijk niet kunnen bijwonen. Ook zij lijdt aan een hartkwaal. Het zou het eerste kind van de 59-jarige Clark Gable worden.

Nieuwe regering in Denemarken gevormd

Vigo Kampmann, de Deense socialistische leider, heeft gisteren een minderheidsregering gevormd, bestaande uit sociaal-demokraten en radicalen. Jens Otto Krag behoudt zijn portefeuille van buitenlandse zaken en Kjeld Philip die van financiën. Het kabinet bestaat uit vijf radikale ministers en tien sociaal-democraten.

Sinterklaas ontvoerd in Dordrecht

Een aantal zwarte Pieten heeft gistermiddag in Dordrecht Sint-Nicolaas ontvoerd. Leerlingen van de hogere technische school, die zoals ieder jaar de intocht van de bisschop, die vandaag officieel in Dordrecht zal arriveren, hebben georganiseerd, hebben verkleed als zwarte Pieten kans gezien Sint-Nicolaas in een groot warenhuis van zijn troon te sleuren en te ontvoeren. 'n motief was, dat Sint-Nicolaas Sint-Nicolaas niet was. De goede Sint was niet verbaasd door zijn plaatsing was omringd door driegend naderende zwarte Pieten. Hij werd gedwongen in een bestelauto te stappen, waarmee hij in vliegende vaart naar het gebouw van de HTS werd vervoerd. Wat er van Sint-Nicolaas is geworden weet niemand. In ieder geval zal hij vandaag wel zijn intocht houden.

Gevangenen

Alle mensen zijn gevangenen van hun eigen afkomst, omgeving, kleine en grote zonden, karakterfouten, zwakte, heers- heb- en eerbij en niet het minst van hun bezit. De meesten van hen weten deze gevangenschap met grote handigheid te versluieren, te bedekken, te overschreeuwen in de grote maskerade van het alledaagse leven. Een deel echter slaagt daar niet in, raakt in de gevangenschap binnen stenen muren en krijgt daar pas de naam van gevangene — van hen, die nog buiten de muren leven. Zij bezorgen politie en justitie werk, hun naaste omgeving zorg en verdriet en de grote massa gevangenen leest. Zij, die binnen de stenen gevangenis muren terecht komen, voelen zich van de maatschappelijke ladder tui- melen; zij, die er buiten blijven, voelen zich door zulk een val vaak weer wat steviger op het platform van de fatsoenlijkheid staan.

Tussen de gevangenen binnen de muren en die er buiten staat veel meer dan een muur. Toch behoort het bezoe- ken van gevangenen tot de zeven christelijke barmhertigheden. Hij, die zelf Gearresterde, Verdachte, Gevangene en Gehangene is geweest, zal hier wel niet mee bedoeld hebben, dat de Christenen buiten de gevangenispoort het gevangenenbezoek aan predikant en aalmoezenier zouden overlaten en deze barmhertigheid afkopen met een kwartje in de collecte voor de reclassering. In Italië is de Franciscaner pater Blandino della Croce bezig met het opzetten van een nieuwe orde „de Gevangenisbroeders“. Leden, die tot deze orde willen toetreden, moeten vrijwillig één jaar in de gevangenis gaan leven onder de omstandigheden als de gevangenen. Zij worden de gevangenen een gevangene.

Zó hebben de Christenen van het eerste uur de christelijke barmhertigheid ook verstaan: De Joden een Jood worden en de Grieken een Griek; de armen een arme en de hongerigen een hongerige; de zieken een zieke en de gevangenen een gevangene; de zwarten een zwarte en de achtergeblevenen een achtergeblevene. Het Christendom zal uit moeten breken uit haar zelf opgetrokken gevangenis muren van westerse welvaart, wetenschap en wijsheid en hen, die eeuwen lang gevangen hebben gezeten in een gevangenis van rassenscheiding, armoede en onwetendheid, moeten bevrijden. Christenen kunnen zichzelf alleen bevrijden uit hun gevangenschap, als zij andere gevangenen willen bevrijden om zo met elkaar „mede-gevangenen in de Heer“ te worden.

Bedreiging van Midden-Amerika gekeerd

De afgelopen week heeft een grote verscheidenheid van belangwekkende ontwikkelingen te zien gegeven. De meest ernstige daarvan was wel de opstand, die gelijktijdig in twee Middenamerikaanse landen uitbrak. In Guatemala en in Nicaragua (en in zekere zin ook in Costa Rica) kwam het praktisch gelijktijdig tot een gewapend verzet tegen het huidige bewind, een verzet dat vooral daarom zo ernstig moet worden opgevat, omdat het kennelijk vanuit het kommunistisch getinte Cuba wordt georganiseerd of althans aangemoedigd. In El Salvador hebben we nog maar kort geleden ook een staatsgreep gehad, maar daar ging het nog om een gewone „interne“ kwestie, die geen internationale politieke aspecten had. In Guatemala, Nicaragua en Costa Rica is dat echter wel het geval.

De grootste afmetingen nam de opstand aan in Guatemala. Volgens de laatste mededelingen is het verzet nu echter zowel daar als in Nicaragua en Costa Rica (waar men eigenlijk alleen maar last had van opstandelingen, die over de grens van Nicaragua kwamen) bedwongen. Toch is men echter kennelijk nog bezorgd over de toestand, getuige het feit dat de regeringen van Nicaragua en Guatemala aan de Verenigde Staten verzoekt hebben hun grondgebied tegen invasies te beveiligen. Aan dat verzoek hebben de VS prompt voldaan en een Amerikaans vliegkamp- schip en vijf torpedobootjagers bewaken nu de kust van deze Middenamerikaanse landen. Het is duidelijk dat het hier alleen om een bewaking van de oostkust van de bewuste landen gaat: als er een invasie verwacht wordt dan is het uit Cuba. Guatemala heeft dan ook al bij de Organisatie van Amerikaanse Staten een klacht tegen Cuba ingediend voor het aandeel van dit land in de recente opstand.

Belangrijk nieuws kwam er deze week ook uit Frankrijk, waar president De Gaulle een referendum over zijn politiek ten aanzien van Algerije aankondigde. Die politiek de Franse president laat er steeds minder twi- fel aan bestaan — is gericht op de vorming van een „Algerijns Algerije“. De aankondiging van het referendum is gepaard en vooraf gegaan door de uitwijzing uit Algerije van een aantal Fransen, van wie ge-

vreesd wordt dat dat ze zich zullen verzetten tegen de plannen van De Gaulle. Een Franse woordvoerder sprak in dit verband van het „uitroken“ van de oppositie. Ook zijn naaste medewerkers heeft De Gaulle duchtig aan de taak gevoeld of hij wel op hen kan rekenen, en hij acht de voorwaarden nu blijkbaar aanwezig om verder te gaan op de ingeslagen weg. Er is ook reeds sprake van een bezoek van president De Gaulle aan Algerije en van een soort wapenstilstand in dat land. De ontwikkeling is niet ongunstig, de Franse president is doende de sympathie van „links“ in Frankrijk terug te krijgen, zonder dat „rechts“ hem al te fel durft aan te vallen en ook al is er nu wel weer sprake van verzet tegen zijn plannen, er bestaat goede hoop dat de Franse president het wel zal winnen.

De democratische overwinnaar in de Amerikaanse presidentsverkiezingen, Kennedy, deed deze week een in de VS ongebruikelijke stap door zijn tegenstander Nixon op te gaan zoeken. Over het onderhoud dat zij gehad hebben is niet veel bekend geworden. Duidelijk is echter wel, dat Kennedy bereid is in het belang van het land ook gebruik te maken van de bekwamheden van zijn politieke tegenstanders. Duidelijk is ook, dat dit er niet toe zal leiden dat we in de VS een volledige politiek akkoord tussen de twee grote partijen zullen krijgen, maar dat er wel sprake zal zijn van samenwerking waar dat nuttig is. In feite is dat nu ook al zo, maar mogelijk wil Kennedy in dat opzicht nog wat verder gaan. Vooral waar uit de verkiezingsuitslag wel gebleken

„Eens kijken hoe hij bevalt. Tot nu toe had ik meestal met oudere heren te maken“, aldus het onderschrift van deze karikatuur uit de Frankfurter Allgemeine, waarop president De Gaulle (hij wordt dinsdag 70), bondskanselier Adenauer (84), president Eisenhower (70), premier Macmillan (66) en premier Chroesjtsjof (66) wat argwanend toekijken hoe de 43-jarige Kennedy zijn intrede doet in hun omgeving.

is hoe klein het verschil in aantal stemmen tussen Kennedy en Nixon is geweest is dat natuurlijk van veel belang. Voor ander opvallend nieuws uit de VS zorgde het besluit van president Eisenhower tot grote bezuinigingen over te gaan. Een groot deel van de gezinnen van Amerikaanse militairen op bases overzee zal hen daaraan niet mee mogen volgen en de Amerikaanse aankopen in het buitenland zullen beperkt worden. Zo wordt het tekort op de Amerikaanse begroting voor een flink deel op de buitenlandse hulpverlening. Van de gebeurtenissen. ● In de VS trok deze week voortuik ook nog de rassenrellen in New Orleans in de Amerikaanse staat Louisiana de aandacht, waar blanken zich verzetten tegen het feit dat vier ne-

Buitenlands
weekoverzicht

gerkinderen tot openbare scholen zijn toegelaten. Dergelijk verzet tegen de integratie bij het onderwijs, maar dan in nog veel ernstiger vorm, heeft men drie jaar geleden ook in Little Rock in Arkansas gehad, maar ook daar (evenals in vele andere Zuidelijke staten) is die nu aanvaard. In Louisiana zal het wel niet anders gaan.

In Turkije werden deze week veertien leden van het „Komitee voor Nationale Eenheid“, dat het land sinds de staatsgreep van 27 mei bestuurde, ontslagen, gepensioneerd en op diplomatieke posten in het buitenland benoemd. Een nette manier om mensen af te voeren, die in de oppositie zijn. Volgens president Gursel zouden ze een dictatoriaal bewind voorgestaan hebben, terwijl hij vasthoudt naar de terugkeer tot de parlementaire democratie bij volgend jaar te houden verkiezingen. ● In Denemarken leverden de deze week gehouden verkiezingen een winst voor de sociaal-demokraten op (ze kwamen van 70 op 76 zetels in het parlement), die een verlies was voor de regeringscoalitie met radikalen (die van 14 op 11 zetels kwamen) en georgisten, die alle negen zetels verloren. Toch heeft oud-premier Kampmann nu weer een regering van sociaal-demokraten en radikalen gevormd, die dus echter niet de meerderheid van de 179 leden tellende kamer heeft. Andere opvallende resultaten van de verkiezing waren dat de kommunisten al hun vijf zetels verloren, maar dat de zeer linkse socialistische volkspartij van een op elf zetels kwam.

In Kongo duurt de impasse voort. Kolonel Mboeto en gouverneur Kamitato van Leopoldville hebben nu een soort overeenkomst gesloten voor de handhaving van de orde in de Kongolse hoofdstad. Een missie van de VN is naar Kongo onderweg om te proberen de partijen te verzoenen, maar bij voorbaat heeft het merendeel der betrokkenen zich tegen haar komst verzet. President Kasavubu daarentegen zegt een rondetafelconferentie van Kongolse politici voor te staan. Maar ondertussen gebeurt er niets. ● In de Kongo is er in Kongo ontbreken, en duren de berichten over terreur voort. Daarbij bezielden de VN België dan nog van in- menging in de Kongolse zaken, wat België verleide tot het dreigement de volkerenorganisatie te zullen verlaten. ● Haotisch is ook nog steeds de toestand in Laos, waar de residentie Loeng Prabang nu in handen is van pro-Westerse georienteerde rebellen, terwijl de neutralistische regering in de hoofdstad Vientiane zetelt. De toestand blijft er onrustig. ● In de Kongo is er in Zuid-Vietnam daarentegen kon een opstand snel onderdrukt worden.

Vondeling sei bitinken oer Fryske takomst

„Bernlef” hâldde in gearkomste yn de universiteit to Grins

„Fryslân hat in great forline. Mar de takomst is al bigoun. En as wy der neat mear oan dogge as nou sil dy takomst net sa great weze. Mar mear dwaen freget mear tinken. Dêrom: lit de dreamen by it forline, oan de takomst wês ús die”. Mei dizze oantrún om tûker to tinken oer en mear to dwaen foar de Fryske takomst hat dr. ir. A. Vondeling de taspraak bisletten dy't de nij bineamde heechlearer op ferskied fan it 35-jierrich Frysk studinteskipp „Bernlef” justermiddei yn ien fan de sealen fan de universiteit to Grins hâlden hat. Grins, „de koele tinkstêd”, sa't de spreker it neamde. Dit wie fansels in grapke, mar de ynlieder hat syn harkers klear to forstean joun, dat Fryslân skoon hwat mear tinkers brûke kin. It ûnderwerp foar dizze taspraak wie de spreker opjown fan de studinten sels. „It liket hwat op wiersizzerij”, sa sei de hear Vondeling, „mar ik wol myn forhael tusken forwachtingen en foarspellingen yn hâlde”.

En sa kamen der nofteren feiten nei foaren: alle wiken nimt it tal minsken op 'e wrâld ta mei it tal ynwenners fan Fryslân. Binne dy 500.000, 600.000 Friezen en Friezeninnen genôch om in folk to foarmjen? Fryslân is sûnder mis in persoan mei eigen klean. Mar hat it ek in eigen wurd, in eigen siele, in eigen tinken? By de hjoeddeiske Fryske dichters en skriuwers hie de ynlieder fan de algemien westersk en út literatuer liket by de jongerein ek net mear situerre op Fryslân. Fryslân en de wrâld fan 1915, dêr siet noch hwat yn. Mar it is nou wurden ta: Fryslân en de Prinse-tûn.

Dêr sette de hear Vondeling in menich feiten foar: de útdaging fan it kommunisme mei syn biseling, dy fan de ûnderúntwikkele gebieten, de atoom-energy en de demografyske sitewaasje, dy't seit, dat oer 35 jier de wrâldbefolking fordûbele wêze sil ta 5.5 miljard en dat de 60 persint „non white men” fan nou dan grif 75 persint wêze sil. Dat is yn wrâldforhâldingen in probleem.

Wizende op in útspraak fan ir. H. Vos, dat wy oan ússels de Jeropeeske einheit leare moatte, sei dr. Vondeling, dat nasjonalisme yn ús westen in anachronisme is. Nimmers, yn de E. G. sil mear foroarje. Us mólke en ús setters sille wy hwat makliker kwytreitsje, mar mochten de Fryske boeren wer ris tsjin in to lege mólprils oppomme moatte, dan is it adres oer in jier of seis net mear De Haech mar Brussel of fierderop. Dat moat fansels wenne, sa't wy allegearre op in oare skaal tinke moatte. De hiele Noardsêigge sil op 'en dûr Jeropeesk fakansjeplek wurde, de groun sil opslae, men sil net mear sizze kinne: dy Dútskers of dy Frânsken wolle hjir grout keapje. Ek it ferskynsel fan de útvenjende lânheerre sil men yn Fryslân oars bisjen moatte. It sil gjin sentimentael fraechstik mear wêze, al hâldt it fansels syn ekonomyske kanten.

Yn it forrin fan syn foardracht hat de hear Vondeling utkomme litten, hoe't troch de tillevisy de folken mear by elkoar op 'e skerte komme to sitten, dat men net mear wurkje kin mei bigripen lykas binnenlânse en útlanse polityk, dat yn Fryslân in greidpleats fan tweintich bunder aenst to lyts wêze sil (der sille 35 ta 40 kij nedich wêze foar in gesinsbidriuw) en dat oer 35 jier de helte fan it tsjinwurdigde tal minsken yn 'e lánbou oardelkear safolle as nou út de groun helje sil as gefolch fan bettere kij, better sied, mear technyk. „En dan haw ik de echte revolúsje, bygelyks troch nije útfingen of nije produkten, der noch net ienris by rekkene”, sa sei'te spreker.

Yndustrialisaasje sil nedich wêze, koe ek noch wol hwat mear prikele wurde. It bletsj fansels foar Fryslân ynfer fan in yntellektuele boppelaach en ek fan ûndernimmers. Hwant de measte Friezen hawwe in greidboersmatiteit en mar inkelden doare it aventûr oan. Op dy import makket men jîn lykwols noch net klear en men stiet der yn Fryslân noch hwat twaslachtych foar oer. Lit men net forjitte, der op 'en dûr ek wolris in omkêrde migraasje komme kin mei 't hja yn it westen aenst troch de romte

Hoofdredakteur HVV VAN VEEN VOLGT VOSKUIL OP

De heer K. Voskuil, politiek hoofdredakteur van „Het Vrije Volk” treedt volgend jaar af. Hij heeft dan de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Het bestuur van de Partij van de Arbeid zal het partijcongres, dat in maart wordt gehouden, als opvolger voordragen mr. dr. Th. W. van Veen, de tegenwoordige adjunct-hoofdredakteur van „Het Vrije Volk”.

Talrijke fraaie prijzen

Kruis en munt-aktie van Groene Kruis

Het Groene Kruis gaat een financiële aktie „Kruis en munt” voeren voor het kruiswerk in Nederland, Suriname en Nieuw-Guinea. Er zullen twee miljoen loten worden verkocht, verdeeld in vijf series. Elke serie heeft een hoofdprijs van 25.000 gulden. Daarnaast wordt een verrassingskrant verspreid in een oplaag van ruim drie miljoen exemplaren. Tweehonderd exemplaren van deze krant wijken af van de andere en tijdens een radio-uitzending op 2 december tussen 19.45 en 19.55 uur en op 4 december tussen 11.45 en 12.00 uur zal bekend worden gemaakt, hoe men deze afwinningen kan vinden. De afwinningen vertegenwoordigen een bedrag van f. 30.000 aan prijzen. De trekking van de loterij zal op 30 december te Utrecht plaats vinden.

Tussen 24 november en 3 december rijdt er verder een „verrassingsauto” door het land. Twee verpleegsters zullen voorbijgangers vragen of zij in het bezit zijn van een Groene Kruis-lot. Is dit het geval, dan kan men op een mooie prijs rekenen. Daarnaast is er voor de jeugd een speciale „Kruis en munt”-tekenwedstrijd.

Het Groene Kruis is, zoals bekend, begonnen met een hulpprogramma voor Suriname en Nieuw-Guinea. Gisteravond vertrokken twee wijkverpleegsters van Schiphol naar Paramaribo om daar hulp te verlenen. In de loop van drie tot zes jaar zullen deze verpleegsters het kruiswerk in Suriname moderniseren en Surinaamse verpleegsters opleiden. Ook in Nederland heeft het Groene Kruis grote plannen, waarvoor de financiën echter ontbreken. Men is reeds begonnen met een nieuwe opleiding voor hoger personeel. Ook staat op het programma de scholing van economische directeuren van Groene-Kruis-verenigingen. Men hoopt nu met deze actie de fondsen bijeen te krijgen om de plannen te realiseren.

(Advertentie I.M.)

Let vooral op de anderen... zij hebben goede dingen

Ook de andere omroepen hebben goede radio- en tv-uitzendingen. Vrije Geluiden wijst ze u aan en licht ze toe... onpartijdig! Vrije Geluiden is duidelijker en vollediger dan elk ander programmablad. Daarom is het niet slechts het radio-tv-blad van de vrijzinnig-protestanten... maar ook van die kritische minderheid die niet vraagt: „Van wie?” - maar „Hoe?”... Vrije Geluiden is óók het blad van de tallozen die instemmen met ons streven naar een waarlijk nationaal omroepbestel, waarin het accent niet ligt op wat ons „verzuult” - maar op wat ons bindt. Hooft u daar ook bij? Steun dat streven dan metterdaad door u te abonneren op Vrije Geluiden. Nu! de prijs is f. 3,25 per kwartaal - het adres: VPRO, postbus 11, Hilversum, waar u ook een proefnummer kunt aanvragen.

Vechtpartij liep noodlottig af Nozem stak jongen dood: twee jaar geëist

Twee jaar gevangenisstraf met aftrek van preventieve hechtenis heeft de officier van justitie bij de rechtbank in Dordrecht gisteren geëist tegen de negentienjarige sorteerder W. G. uit Gorinchem, die terecht moest staan omdat hij op 22 april de eveneens negentienjarige Slidrechtse jongen Kortaas Kraaijeveld met een dolkmes heeft doodgestoken. De officier ging bij het eisen van deze straf uit van het aan G. subsidiair ten laste gelegde, namelijk het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel de dood tengevolge hebbende.

De verdachte bekende, dat hij tijdens een gevecht, dat de onder de naam „De Stompers” opererende nozembende uit Gorinchem in de Middel-diepstraat in Slidrecht had uitge-lokt, in blinde woede een van de twee messen die hij bij zich had gehad, had getrokken en daarmee Kraaijeveld zodanig had verwond, dat hij vrijwel onmiddellijk overleed.

Op de vraag van de president waarom hij met de nozembende mee naar Slidrecht was gegaan, vertelde hij dat zijn neef, de negentienjarige magazijn-bediende J. M., die al in juni is veroordeeld voor het aandeel dat hij in de trieste gebeurtenis heeft gehad, hem had gevraagd mee te gaan. Het was de bedoeling van „De Stompers” de boel in Slidrecht op stellen te zetten. Na wat kleine vechtpartijen was er een complete veldslag ontstaan waarnaar Kortaas Kraaijeveld had staan kijken. Toen deze op een bepaald moment zag, dat een jonge van alle kanten werd besprongen en mishandeld, was hij naar de vechters toegegaan en had tegen M. en G. gezegd: „Je moet mij eens nemen.” Volgens de verdachte had Kraaijeveld hem direct daarop tegen de straat geslagen. Weer opgekrabbeld had verdachte in blinde woede een mes getrokken en daarmee in de richting van Kraaijeveld gestoken. Een van de steken trof de Slidrechtse jongen in de borst. Volgens de verdachte was hij direct hierna weggehloopt, maar had hij zich later weer bij zijn vrienden gevoegd en was met hen mee naar huis gegaan. De politie lichtte hem later van zijn bed.

De achttienjarige koperslager G. V. uit Slidrecht, die in deze zaak als

Onderwijs Nederlands in Noord-Frankrijk?

De Belgische senator R. van de Kerckhove heeft op de Belgische regering een beroep gedaan om samenwerking te zoeken met de Nederlandse regering voor de bevordering van het onderwijs in het Nederlands in dat deel van Noord-Frankrijk, waar onze taal nog gesproken wordt.

De Belgische senator wees erop dat de Franse wet beperkt onderwijs in zekere niet-Franse talen toestaat. Dat zijn het Bretons, Baskisch, Katalaans en Provençaals, en sinds enige jaren ook het Duits. Het Nederlands is echter in dat opzicht een verboden taal, hoewel het in een deel van het noorden van Frankrijk gesproken en geschreven wordt. Volgens de Belgische senator zou een gezamenlijk optreden van België en Nederland via de Unesco zinvol kunnen zijn om aan deze toestand een eind te maken.

De Belgische minister van buitenlandse zaken, Wigny, heeft de senator geantwoord dat het moeilijk zal zijn deze zaak via de Unesco te laten lopen. Hij zou de zaak echter wel willen voorleggen aan de commissies die belast zijn met de toepassing van het Belgisch-Nederlands en het Belgisch-Frans cultureel akkoord.

Tank van Rommel gaat naar Duitsland terug

In allerlij zijn hakenkruisen verwijderd van een tank die de Duitsers hebben veroverd en gisteren in Bovington in Dorset aan de Duitsers hebben teruggegeven. De tank bevond zich in het tank-museum van Bovington. Voor de overdracht werd het embleem van het Afrika-korps van generaal Rommel weer op de tank aangebracht. Van dit embleem maakte een klein hakenkruis deel uit. De Duitsers verzochten echter om verwijdering van dat symbool van het nationaal-socialisme. Het hakenkruisje werd met een paar streken met een kuast uit de korpseblemen verwijderd.

Belgische minister van landbouw met ontslag

De Belgische minister van landbouw, baron Albert de Vleeschauwer van Nederbrakel, heeft gisteren ontslag genomen. Hij deelde het besluit hiertoe mede aan minister-president Eyskens ruim 24 uur nadat het Belgische weekblad „Pourquoi pas?” de minister er van had beschuldigd betrokken te zijn bij een frauduleus faillissement van een in Congo werkzame onderneming. Het blad schreef dat er bij dit faillissement een bedrag van vijf miljoen frank aan de bezittingen van de onderneming was onttrokken, „waarvan baron de Vleeschauwer zijn deel heeft ontvangen”.

In zijn ontslagaanvraag zegt baron de Vleeschauwer dat hij aanvankelijk zelf de wens te kennen had gegeven dat een onderzoek zou worden ingesteld naar de tegen hem ingebrachte beschuldiging. Nu deze zaak in de publiciteit is gekomen acht hij het echter beter zijn ontslag te nemen. Voor zoveel dit hier te pas komt, wil ik u nogmaals de stellige verzekering geven, dat ik mij in geweten niets te verwijten heb: nooit heb ik in mijn particuliere en mijn ambtelijke leven een oneerlijke daad gesteld,” aldus baron A. Vleeschauwer in zijn brief. Vrijwel onmiddellijk na het bekendworden van het ontslag van de minister heeft premier Eyskens de portefeuille van landbouw aangeboden aan de Waalse senator Charles Heger, eveneens lid van de christelijke volkspartij. Hij was reeds minister van landbouw van 1950 tot 1954.

Vrachtauto reed water in: chauffeur gedood

Gistermorgen is de dienstplichtig soldaat J. C. Sijpkens, afkomstig uit Wildervank, met een militaire drierotter bij Hoogermeil in de Drentse hoofdvaart gereden en daarbij omgekomen. De heer Sijpkens was twintig jaar oud en ongehuwd.

(Advertentie I.M.)

Drink

Royal Club
INDIAN TONIC
QUININE
SPECIALLY BOTTLED BY
T.M.S. ROTTERDAM

de enige echte

Sedert 1912

Moeder uit Venlo wil naar de minister

De 39-jarige Venlose huisvrouw, mevrouw E. M. Dommek-van Gemert, die voornemens is een adres te richten aan de minister van Justitie in verband met de beide recente lustmoorden op kinderen in Noord-Limburg en waarin zij aandrangt op het nemen van rigoureuze maatregelen tegen psychopatische misdadigers, heeft zich gisteren schriftelijk tot genoemde bewindsman gewend met het verzoek haar in audiëntie te willen ontvangen teneinde haar in de gelegenheid te stellen het verzoekschrift persoonlijk aan de minister te kunnen overhandigen.

Bij dit verzoekschrift zal zij overleggen de adhesiebetuigingen, die zij uit het gehele land heeft ontvangen. Tot dusverre zijn ongeveer 4000 brieven en andere poststukken binnengekomen. Ook grote vrouwenverenigingen hebben zich schriftelijk achter haar adres geschaard.

Auto's tegen trein: geen slachtoffers

Op de met een automatische knipperlichtinstallatie beveiligde overweg in de Horstweg tussen De Klomp en Veenendaal is gisteravond een personenauto door een trein aangereken. De bestuurder van de auto, de 31-jarige Veenendaalse vertegenwoordiger J. W. C. K. Willems was met twee wielen van de wagen buiten het wegprofiel tussen het spoor terecht gekomen. Toen de waarschuwingssignalen begonnen te knipperen bracht hij zichzelf ijlings in veiligheid, de auto werd vernield. Tussen Deventer en Apeldoorn is gisteravond een auto op een niet-beveiligde overweg in botsing gekomen met een trein. De inzittenden van de wagen kwamen er zonder letsel af. De trein had 38 minuten vertraging.

Oudste vrouwelijke wethouder (78) gaat afscheid nemen

De oudste vrouwelijke wethouder in Nederland, de 78-jarige mejuffrouw Bierman te Oosthuizen (Noordholland) heeft met het oog op haar leeftijd haar raadszetel ter beschikking gesteld. Woensdag zal zij afscheid nemen van de Oosthuizer gemeenteraad. Juffrouw Bierman, die lid is van de Partij van de Arbeid, was bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1958 op haar verzoek reeds op een niet-verkiezbaar plaats van de kandidatenlijst gezet, maar de inwoners van Oosthuizen vrijdelden haar plannen om het raadswerk vaarwel te zeggen door een zeer groot aantal voorkeurstemmen op haar uit te brengen. Mejuffrouw Bierman werd in 1926 raads-lid te Oosthuizen en in 1946 wethouder en loco-burgemeester. Vier jaar geleden werd zij benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Vijfdaagse werkweek bij Marko in Veendam

Bij de installatie van de ondernemingsraden van „Marko NV fabrieken van stalen meubelen” in Veendam en „Van der Mark NV radiatoren” in deze plaats heeft de direktie meegedeeld dat de vakraad voor de metaalindustrie toestemming heeft gegeven met ingang van 1 januari 1961 een 45-urige werkweek in te voeren. Het is de bedoeling dat beide bedrijven, waarin respectievelijk 209 en 169 man werken, met ingang van die datum de vijfdaagse werkweek invoeren. Ook Stork pompen NV te Assen heeft besloten de vijfdaagse werkweek in te voeren.

KERKDIENTEN

Doopsgez. Gemeente: 10 uur ds. G. Kater.
Vrije Evang. Gemeente: 10 en 17 uur ds. G. H. de Jonge.
Evang. Luth. Gemeente: 10 uur ds. A. Nierop.
Bapt. Gemeente: 10 en 17 uur ds. G. Brongers; 20 uur jeugdbijeenkomst. Woensdag, 20 uur, bijbelcizing en bidstond.
Hersteld Apost. Gemeente, Emmakade 1bis: 10 en 16 uur en woensdag 20 uur.
Lectorium Rosierucianum, Minnemastraat 9a: 10.30 uur Tempeldienst.
Leger des Heils: 10 uur Heiligingsdienst; 19.30 uur Verlossingssamenkomst o.l.v. maj. J. Bergsma.
Georg. Kerk van Jezus Chr. van de H. der L. Dagen, Padvindersgebouw, Filadelfia-gemeente: 11 en 20 uur dienst.
Jehova-Getuigen: 15.30 uur, Wachtoerenstudiegebouw „Borna” te Huizum: donderdag 19.30 uur Dienstverg. in school gebouw „Borna” te Huizum.
Christian Science Society, Wijbr, de Geeststraat 33b: 9.45 uur dienst.
Kerk van Jezus Chr. v. d. H. der L. Dagen, Achter de Hoven 2c: 10.30 uur zondagsschool; 17 uur dienst.
Vrije Kath. Kerk: zaterdag en zondag geen dienst.
R.K. Kerk, St. Bonifatiuskerk: H. kerk: 7, 9, 11 uur Hoogmis; 18 uur Lof.

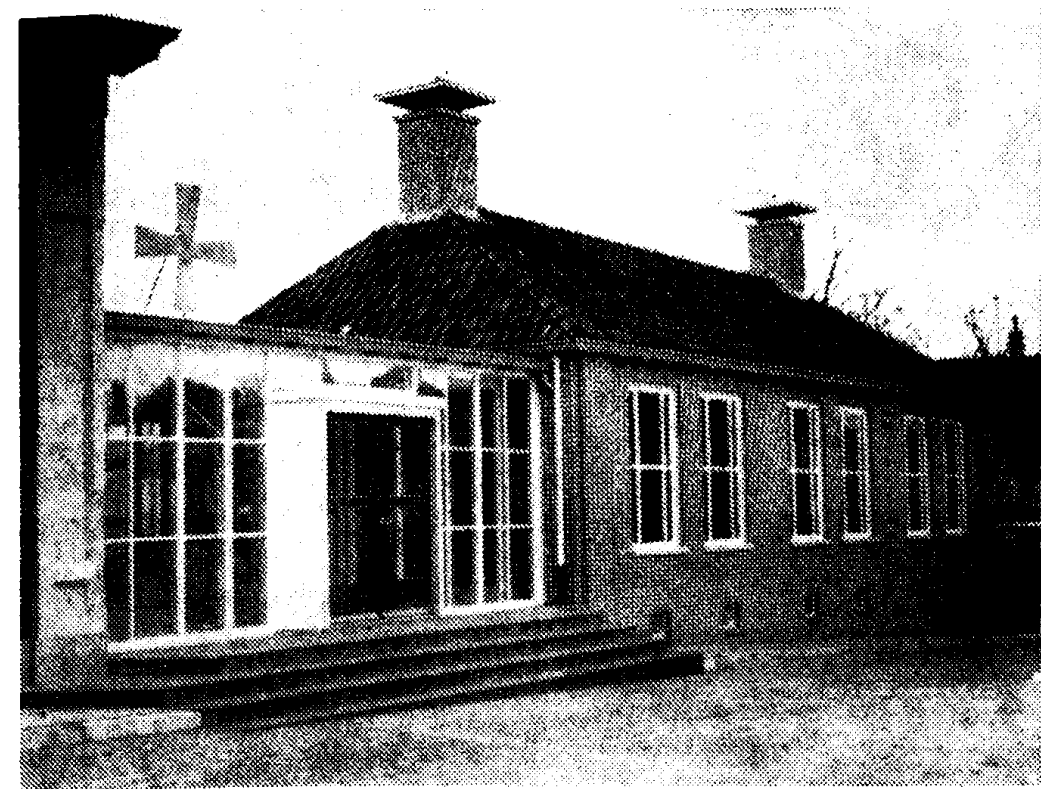
om 11 uur; 18 uur Lof, St. Dominicus-Missen om 7, 8.15 en 9.30 uur; Hoogmis St. Jan de Doper: 7, 8.45 en 10.45 uur.
Huizum, Kapel: 9 uur ds. G. J. v. d. Bogaard; 10.30 uur ds. A. D. Klaassen en ds. v. d. Bogaard, herdenking van de gestorvenen, m.m.v. kerkkoor; 17 uur ds. W. Bartlema, van Leeuwarden. Geref. Kerken, Parkkerk: 9.30 uur ds. B. Berends; 17 uur ds. W. v. d. Heide. Schranskerk: 9.30 uur ds. W. van der Heide; 17 uur ds. B. Berends.
BLESSUM: 9 uur ds. J. de Bruin.
BRITSUM: 9.30 uur dienst.
DEINUM: 9.30 uur ds. De Bruin, van Marrum, Bed. H. A.; 13.30 uur ds. De Bruin, van Marrum, Doop.
DRONRIJP: 9.30 uur ds. J. Oosterhuis.
ENGELUM: 19.30 uur ds. M. Strikwerda, van Marssum, H. A.
GIEKERK: 9.30 uur ds. M. Strikwerda, dodenherdenking.
GOUTUM: 9.30 uur ds. Mulder, van Waga.
GROUW, Doopsgez. Gemeente: 9.30 uur ds. Keuning, coll.
HARDEGARIP: 10 uur ds. A. v. d. Lee, van Rijperkerk, Doop.
HEMPENS: 9.30 uur ds. J. M. Willemssen.
HUINS: 10.30 uur ds. R. K. de Jong.
IDAARD: 9.30 uur ds. Rensink.
IRNSUM, Ned. Herv. Kerk: 9.30 uur

ds. K. J. de Groot, H.A. Doopsgezinde Gemeente: geen dienst.
JORWERD: 9.30 uur ds. J. Bone-schuur.
LEKKUM: 9.30 uur ds. Nieboer, van Oudkerk.
MANTGUM: 19.30 uur ds. K. G. de Noord, H. A.
MARSSUM: 9.30 uur ds. Y. Strikwerda, H. A.
MENALUM: 9.30 uur ds. De Roest, van Steenwijk; 19 uur ds. G. Zonneberg, van Dokkum.
OOSTERLITTENS: 9.30 uur ds. R. K. de Jong.
ROODKERK: 19.30 uur ds. Nieboer.
ROORDAHUIZUM: 10 uur ds. P. Inberg.
STIENS: 10 uur ds. J. Dikboom, H. A.
WEIDUM: 19.30 uur ds. G. J. J. Rensink.
WARGA, Ned. Herv. Kerk: 19.30 uur ds. Mulder, H.A. Doopsgez. Gemeente: 10 uur ds. G. Langbeek.
WARSTIENS: 9.30 uur ds. G. J. Dijkstra.
WINSUM: 10 uur ds. Y. G. Oltlammers.
WIRNUM, Ned. Herv. Kerk: geen dienst. Geref. Kerk: 11 en 19.30 uur ds. Petersen, van Bergum.
NED. HERV. EVANGELISATIE
JELSUM: 9.30 uur de heer Van Dijk.
STIENS: 9.30 uur de heer J. Baaij, van Leeuwarden; 14 uur de heer G. Hopster.
WIRNUM: 9.30 uur de heer Van der Burgh, van Leeuwarden; 13.30 uur de heer De Vries.

Gisteravond is in het Amsterdamse Concertgebouw de modinette Nederlandse Schiedanse modinette Hennie de Vuyt als overwinnares te voorschijn. Na de huldiging werd zij in triomf door haar collega's van het atelier naar buiten gedragen.

Wijkgebouw Groene Kruis Dokkum bijna voltooid

Het Groene Kruis te Dokkum ziet met voldoening de voltooiing van het nieuwe wijkgebouw aan de Markt naderen.

Wolvega vraagt om industrieterrein II

Wolvega is door zijn industrieterrein heen. Dat blijkt uit een nota, die b. en w. van Weststellingwerf aan de raad hebben gezonden. Een groot gedeelte van het terrein aan Haulerweg en Schipsloot is uitgegeven of er is optie voor verleend en er is nog maar een stuk zonder bestemming. Voorgenomen of al verwezenlijkt zijn vijf vestigingen met in het geheel 5100 vierkante meter vloeroppervlak. Daarom heeft het ingenieursbureau Oom en Kuipers te Groningen een nieuw terrein ontworpen aan de westkant van de Schipsloot enerzijds en aan de oostzijde (achter het bestaande) anderzijds. De oppervlakte bedraagt achttien hectare en de verkaveling is zodanig opgezet, dat er terreinen met een diepte van tachtig meter kunnen worden gevormd. Aan de noordzijde van het nieuwe plan zijn terreinen voor een waterzuivering en voor een gemeentelijke reinigingsdienst opgenomen. Het geheel zal, aldus b. en w., in de toekomst profiteren van een verbetering van de vaarweg tussen Wolvega en de Tjonger door het verbreden en verdiepen van de Schipsloot tot een vaarwater voor schepen van 300 ton. B. en w. stellen tenslotte voor het uitbreidingsplan overeenkomstig de nieuwe opzet te herzien.

Tankschip te water gelaten in Wartena

Bij de scheepswerf „Volharding“ van de firma G. Bijlsma en Zn te Wartena is gisteren het motortankschip „Grietje“ te water gelaten, bestemd voor de heer K. de Boer te Urk. Het schip is bestemd voor het vervoer van benzine en olie en heeft een tankinhoud van 350 kubieke meter. De heer De Boer gaf na de te waterlating de werf opdracht voor de bouw van eenzelfde schip. Op de werf zal een dezer dagen de kiel worden gelegd voor een garnalenkotter, die gebouwd wordt in opdracht van de heren J. Toxopeus en Zn. te Zoutkamp.

De „Grietje“ werd gedoopt door de jongste dochter van de opdrachtgever, mejuffrouw G. de Boer. Het schip heeft een 240 pk Bolnes scheepsdieselmotor, die tevens wordt gebruikt voor aandrijving van een 200 m³/uur Houttuinpomp voor het laden en lossen van de ladingstanks. Een Clayton stoomgenerator van 450 kg/uur wordt geplaatst voor het verwarmen van de lading.

Op Schiermonnikoog botste jonge bromfietser tegen vrachtauto

De zestienjarige M. Kok reed gisteravond op Schiermonnikoog met zijn bromfietser tegen een van de kant van de weg geparkeerde vrachtauto, waardoor hij viel en zijn rechterbovenarm en rechterdijbeen brak.

Droeve broedresultaten van Friese ooievaars

Evenals verleden jaar zijn we gauw uitgepraat over de Friese ooievaars. Slechts op drie nesten kwamen jongen, maar op andere plaatsen dan in 1959. Het was vorig jaar wel erg toevallig dat de twee nesten met jongen, de enige in Friesland, beide in één dorp, Riperkerk, voorkwamen, op slechts een kilometer afstand van elkaar. Eigenlijk hadden we toen drie broedparen, want ook in Oudega (Sm.) zou het goed gegaan zijn, als niet vreemde ooievaars het broedsel verstoord hadden door de zwaar bebroede eieren in de nacht van 21 op 22 mei uit het nest te werken. We hebben toen wel een zeer pover figuur geslagen; vijf jongen vlogen uit, tegen in Drenthe 37 en landelijk 117.

Nu is het weinig beter. Nadat de ooievaars op de normale tijd in april aangekomen waren, werden eieren gelegd in de nesten te Gorredijk, „Jalleberd“ en Oudega (Sm.) waaruit respectievelijk drie, twee en drie. Samen dus acht jongen groot werden. De twee nesten te Riperkerk en dat te Saa-voude waren wel bewoond, maar de ooievaars bleven kinderloos.

Het was merkwaardig, dat de ooievaars bij de heer Riedstra te Riperkerk trouw broedden op één ei. Dat 16 juni totaal bedorven bleek. Op 1 augustus en 6 september verdwenen de dieren, doch een paar dagen later verscheen weer een paar eibers. Het waren andere, want men kent tenslotte „eigen“ ooievaars aan hun doen e laten. Een week lang was het aanbrengen van nestmateriaal en bouwen al was het april. Toen vertrok één van de dieren, de andere bleef nog tot 23 september, een zeer late datum voor ooievaars. Wat het nesten in de nazomer betreft, dit is meer bij ooie-

ren, zodat het gebouw zeer waarschijnlijk begin december kan worden geopend. Het oude gebouw aan de Kloostersingel voldeed namelijk bij lange na niet meer aan redelijk te stellen eisen, zodat het nieuwe gebouw een enorme verbetering betekent. Het zal niet alleen dienst doen als wijkgebouw, maar ook als medisch centrum voor de omgeving: er zullen consultatiebureaus voor tb en reuma in gevestigd worden. Verder vervult het dezelfde functie als andere Groene Kruisgebouwen: als consultatiebureau voor zuigelingen en kleuters, voor het geven van cursussen, als ruimte voor het houden van een bevolkingsonderzoek en voor inentingen. Het magazijn is nu al in het souterrain van het gebouwte ondergebracht. Achter het gebouw ligt een klein flatje, waarin de twee wijkverpleegsters en de twee verpleegsters van het kraamcentrum hun woning hebben gevonden.

Werk te Oudeschouw hoopt begin maart te beginnen

In de vergadering van de gemeenteraad van Rauwerderhem werd de raadsleden meegedeeld, dat Gedeputeerde Staten een besluit van de raad hebben goedgekeurd tot het garanderen van de tijdige betaling van rente en aflossing van een geldlening van f 90.000, gesloten door de Gebroeders Nugteren te Amsterdam, die een scheepswerf willen bouwen bij Oudeschouw. Men is inmiddels al begonnen met het opspuiten van het terrein en het maken van een perswal. Men hoopt begin maart van het volgend jaar met het werk te kunnen beginnen.

Het was deze keer een raadsvergadering met een vrij korte agenda. Na afloop van de openbare vergadering bleef de raad echter nog enige tijd bijeen ter bespreking van enkele punten, die bij de behandeling van de begroting voor 1961 ter tafel zullen komen.

Naam Lutkepost terug

Na de oorlog is het kleine dorpje Lutkepost ten zuiden van Buitenpost opgeheven en de huizen, die er stonden werden genummerd Kuipersweg, Buitenpost. Daarna was elke herinnering verdwenen aan een dorp, dat tot de acht karspelen behoorde, waarnaar de tegenwoordige gemeente werd genoemd. B. en w. van Achtkarspelen stellen nu aan de raad voor de nog steeds gebezigde dorpsnaam in zoverre in ere te herstellen, dat de huizen aan de Kuipersweg tussen de Oude Dijk en de Dijkhuisterweg Lutkepost zullen worden genoemd.

Bromfietser gewond op de weg bij Mooiepaal gevonden

Op de weg tussen Wier en Minnertsma is de achttienjarige bromfietser Sij de Valk ernstig gewond naast zijn bromfietser aangetroffen. De jongeman is waarschijnlijk gesloopt, maar de juiste toedracht van het ongeluk is niet bekend, omdat niemand het gezien heeft. De jongeman is, waarschijnlijk met een schedelbasisfractuur, overgebracht naar het Diaconessenhuis in Leeuwarden.

In Smallerland: Meer inwoners, maar minder scholen?

Blijkens een voorstel van b. en w. aan de raad verkeert Smallerland op het ogenblik in de eigenaardige positie, dat het aantal inwoners belangrijk gegroeid is, maar dat een hele reeks scholen opgeheven zou moeten worden, juist daardoor. Het is namelijk zo, dat voor gemeenten met meer dan 25.000 inwoners (tot 50.000) het minimum aantal leerlingen voor een o.l. school 74 bedraagt en de scholen in Boornbergum, Drachtstercompagnie, Opeinde, Oudega en de Wilgen halen dat niet, zelfs soms lang niet. Dit vreemde verschijnsel is te verklaren doordat Smallerland wel sterk in inwonertal gestegen is, maar dat die groei alleen Drachten ten goede is gekomen. Terwijl de dorpen dus zeker niet minder inwoners en leerlingen hebben dan voorheen, is hun aandeel relatief gedaald. Trouwens, ook de nieuwe o.l. school zes in Drachten blijft onder de maat, maar daar zullen de 74 nodige leerlingen er in 1961 wel komen. B. en w. stellen de raad nu voor te verklaren, dat instandhouding van de genoemde scholen noodzakelijk is.

„Dierenbescherming“ in tekening gebracht

De leerlingen van de te Bolsward gevestigde scholen hebben een groot aantal zelf vervaardigde tekeningen bijgebracht, die geëxposeerd zijn op een tentoonstelling onder het motto „Jeugd en Dierenbescherming“. Al deze tekeningen geven, vaak op suggestieve manier, de dierenbeschermingsgedachte weer. De

tekeningen, ingedeeld in leeftijdsklassen, konden met hun werk prijzen verdienen. De tentoonstelling, die is ingericht in een lokaliteit van de openbare leesaal en bibliotheek in de Jongemastraat te Bolsward, duurt nog tot en met komende vrijdag. De hierbij gereproduceerde tekening, gemaakt door een leerling van de christelijke landbouwhuishoudschool te Bolsward, spreekt wel voor zich zelf.

(Advertentie I.M.)

RESA-HILVERSUM
Bekende Schriftelijke Cursus

H.B.S. Gymnasium-Mulo
Frans, Duits, Engels en Ned. M.O.A.
Hoofdcorrespondent, V.T.H.-diploma

RESA-HILVERSUM
Nederlands Talencentrum

72.000 studiekringen zijn actief Zweden verwijderen hun blik

ONGEVEER 750.000 Zweden breiden hun voorraad kennis uit en — wat misschien niet minder belangrijk is — „verwijden hun blik“ door het deelnemen aan studiekringen. Dit betekent, dat meer dan een op elke tien inwoners van Zweden betrokken is bij wat men daar noemt „vrije en vrijwillige onderwijsuitbreiding“, een troste naam voor een gelukkige aanvulling op het welontwikkelde Zweedse systeem van openbaar onderwijs en opvoeding. Het aantal van deze studiekringen nadert de 72.000, elk met gemiddeld tien leden. Ze nemen een belangrijke plaats in bij de vrijetijdsbesteding van de Zweden, in veelrijke met — maar soms ook wel in samenwerking — met radio, televisie en sport.

Deze studiebeweging heeft veel gemeen met het Angelsaksische streven naar kennisvermeerdering, maar het heeft toch ook eigen karaktertrekken ontwikkeld. Het klassieke werk van de Britse minister van Justitie H. P. Brougham, Practical Observations Upon the Education of the People, werd in 1832 in het Zweeds vertaald en betekende een waardevolle stimulans, terwijl de zogenaamde „Chautauqua reizende docentengroep“, die in de Verenigde Staten in 1874 hun werk begonnen, ook van invloed zijn geweest.

Tempelier

Maar het werk kwam pas goed op gang na 1902. In dat jaar namelijk „ontdekte“ een jongeman met een universitaire graad, Oscar Olsson, het, de studiekring, die sindsdien de meest belangrijke trek in de Zweedse beweging voor volksontwikkeling is gebleven. Oscar Olsson werd tenslotte een vooraanstaande publieke figuur en lid van de Zweedse Rijksdag (volksvertegenwoordiging), maar verwierf ook buiten de Zweedse grenzen bekendheid als voorzitter van de Internationale Orde van Goede Tempeliers en in vele talen werd zijn bijnaam „Olsson met de baard“ bekend.

De allereerste studiekring werd op initiatief van Olsson opgezet in de universiteitsstad Lund in Zuidzweden (en zij bestaat nog steeds!). Als Olsson uiteenzette hoe zo'n kring werkt, haalde hij vaak Plato en diens dialogen aan: er hoort geen onderwijzer in de gebruikelijke zin van het woord aan te pas te komen, in plaats daarvan komt het goede boek, zowel de roman als het studieboek. Kennis wordt verkregen doordat de leden van de kring boeken lezen en er met elkaar over spreken.

Het was in die vroege periode, dat ook het „ideale“ aantal leden op ongeveer tien werd bepaald. Het kwam tevens vast te staan, dat een studiekring langzamerhand een eigen bockerij moest opbouwen om zijn werk te verlichten. Dat heeft tot resultaat gehad, dat er verscheidene duizenden bibliotheken zijn opgericht, waarvan de meeste inmiddels zijn overgenomen door de gemeentebesturen: zij vormen de ruggegraat van Zwedens bibliotheekorganisatie.

De grondslagen van Olssons programma zijn bewaard gebleven en zijn nog kenmerkend voor de beweging in onze dagen. Maar de kringen hebben wel een grotere verbygdoering ondergaan. Voor sommige onderwerpen is het toch wenselijk gebleken een leraar aan te trekken

In Drachten grote kans op een instructiebad

Het is voor de Drachtsters ontzeggelijk een teleurstelling geworden, dat het nieuwe zwembad de afgelopen zomer niet voldoende ver was opgeschoten om nog gebruikt te kunnen worden. Maar als b. en w. de raad meekrijgen, komt er een pleistertje op de wonde. Het college wil namelijk in het hoofdgebouw en wel in de ruimte, waar 's zomers de kleren worden geborgen, 's winters een instructiebad inrichten, bestaande uit een (dus tijdelijke) waterdichte kuip van zeven bij twaalf meter en met een diepte van 1,10 m. Een eigen zuiveringsinstallatie en een verwarmingsketel maken, dat de kosten op f 23.534 worden begroot. De raad zal stellig dat bedrag toestaan, want Drachten doet hiermee een stapje naar het uiteindelijke ideaal: een overdekte. In elk geval zal dit vrij eenvoudig te monteren instructiebad het mogelijk maken, dat het schoolzwemmen in de winter kan doorgaan en dat ook particulieren zwemlessen zullen kunnen nemen.

SPIEGEL
VAN
STAD EN
LAND

Judas' van Claude André Puget en Pierre Best, onder regie van Sef Passage. Dit stuk trok qua inhoud en uitbeelding bij de lustrumopvoeringen zeer de aandacht.

(Advertentie I.M.)

WITTE KRUIS

DE *echte* PIJNSTILLER

Inderdaad, verlaat u rustig op Witte Kruis. Zo gemakkelijk in te nemen want verkrijgbaar in drie vormen

tabletten,
poeders
of cachets.

WITTE KRUIS

DUTIM N.V. - GEGSTGEEST

Cross-competitie begint in Grouw

De tijd, dat de atleten gedurende de winter tot werkloosheid waren gedoemd, is reeds lang voorbij. Voor de vijfde maal is de Friese cross-competitie uitgeschreven, welke uit vijf wedstrijden zal bestaan. De eerste vindt zondagmorgen plaats in Grouw, waar de heren vier kilometer moeten afleggen, de junioren na 2000 meter finishen, voor de sprinters een parcours van 800 meter is uitgestippeld en de dames en meisjes elkaar over 600 meter bekampen. Zowel kwalitatief als kwantitatief is de herengroep verreweg het sterkst bezet. Er staan vijftien namen op de lijst, waaronder die van Henk Arends, Piet Posthumus (beiden Athleta) en Tjeerd v. d. Iest, Pier Dijkstra (AV '55), terwijl voorts de geroutineerde Jaap Bijlsma van Vitesse, gezien zijn huidige vorm, stellig nog goed zal kunnen meekomen.

De kampioenen van de voorgaande competities waren: 1957 (Dirk Postma) 1958 en 1959 (Tjeerd v. d. Iest) en 1960 (Henk Arends). De laatste, die de vorige maal de grote verrassing was, zal niet gemakkelijk zijn te kloppen. Met Antje Tanja (Marathon), Willie v. d. Veen (Emmeloord) en Sietske Rijpsma-Jeltama, drie steeds ijverig oefenende atleten, belooft de strijd bij de dames interessant en van prima gehalte te worden.

Zware kampioenskoel in Bolsward aan balk

Slager Harm Anema heeft te Bolsward de kampioenskoel van de Rolletongersde geslacht. Zelfs bejaarde slagers verklaarden nog nimmer een dergelijke zware koe aan de balk te hebben gezien. Het dier weeg schoon aan de haak 1012 pond en bevatte tevens nog ruim honderd pond vet. Toch heeft slager Harm zijn naamgenoot uit 1806 nog niet verslagen. In het Fries Museum bevindt zich een bord, waarop een paaskoe is geschilderd met het volgende onderschrift: 1806 den 21 maart hebben de Mr. Vleeshouwers Harmen Elzinga in de Grootte Hoogstraat en Ritske Dijkstra in de Sint Jacobsstraat, beide te Leeuwarden en Jan Gesses Mr. Vleeshouwer te Wauwert Een Vette Koe Geslaagt tussen de 3 en 4 jaar Oud is de 26 Dijle te Leeuwarden in de Waag Gewoogen. Aan Fles 1982 pond, Aan Smeer 283 pond is te Zaamen 1365 pond.

Sachsenhausen wordt een gedenkteken

De Oostduitse regering zal ongeveer acht miljoen Oostduitse marken besteden om het beruchte concentratiekamp Sachsenhausen nabij Oranienburg ten noorden van Berlijn te maken tot een gedenkteken. Daartoe zullen werklieden onder meer duizenden rozeboomen op het oude kampeerterrein planten. Een rozeboom staat daar al geruime tijd in een zandkuil. Bij de boom staat een vervallen bordje met de woorden: „Geplant door een moeder wier zoon in Sachsenhausen is vermoord.“ De kuil was de plaats waar de SS'ers hun gevangenen plachten te fusilleren.

Buiten de poort van het kamp is reeds een verzetstrijdersmuseum opgericht. Een van de weinige gebouwen die binnen de omheining van het kamp nog staan wordt veranderd in een kampmuseum. Negentien landen die in de oorlog bezet zijn geweest, zijn uitgenodigd inzendingen te sturen waaruit hun verzet tegen de Nazi's blijkt. Verder hebben de Oostduitsers een betonnen dak op pilaren aangebracht op de plaats waar de gaskamer en de verbrandingsoven stonden. Deze inrichtingen zijn in 1951 opgeblazen. Het meest in het oog lopende punt van dit historische gedenkteken zal een veertig meter hoge toren zijn. Aangenomen wordt dat van de 200.000 mensen die van 1936 tot 1945 in Sachsenhausen gevangen hebben gezeten er 100.000 zijn omgekomen.

Europese planning tot doorgaande wegen

Het Europese parlement heeft gisteren na een kort debat over het vraagstuk van de Europese verkeerswegen als zijn oordeel uitgesproken, dat een groot-scheepse ontwikkeling van de verkeerswegen die geen rekening houdt met de nationale grenzen, in belangrijke mate kan bijdragen tot een snellere aansluiting van de zes landen.

Het parlement verzoekt de EEG-Kommissie derhalve er naar te streven dat als voorwaarde voor een gelijkmatig verdeelde welvaart en ter voorkoming van onnodige economische concentraties de tot dusver achtergebleven gebieden van de gemeenschap voor verbetering van de verbindingswegen worden ingeschakeld bij de integratie. Het achterland van alle grote havens der gemeenschap zou moeten worden ontsloten en ook West-Berlijn zou, gezien het grote politiek-economische belang dat daaraan moet worden toegekend, bij de plannen voor het aansluiten der verkeerswegennetten moeten worden betrokken.

Het parlement acht binnen dit kader ook verdere ontwikkeling van de verkeerswegen die de landen der gemeenschap met derde landen — en met name de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie — verbinden, van belang. Over deze aanlegmogelijkheid zouden besprekingen moeten worden begonnen met de regeringen van de in aanmerking komende derde landen in het kader van de Europese conferentie van ministers van verkeer. Hetzelfde geldt ook voor de verkeerswegen die van belang zijn voor de verbindingswegen met de landen overzee, met name de geassocieerde.

Ingezonden

K., J. W

editie van de Crosse van Le Soir.

De Veemarkt

Het Landbouwschap heeft 0,35 cent meer voor de melk gevraagd dan de minister heeft gegeven. De prijs, die het Landbouwschap vroeg, kwam overeen met een „kostprijs“ over het lopende melkprijsjaar, wanneer het LEI voor dit jaar geen productiviteitsstijging had aangenomen. Nu tracht men van de kant van de landbouw op grond van bepaalde formules, die de regering hanteert voor het loonbeleid en ook min of meer op bepaalde toezeggingen in die geest, de minister van landbouw te vragen voor de 0,35 cent. We twifelen er aan of dit kan lukken, omdat de stijging van de productiviteit in de landbouw een tech-

Vorig jaar heeft de minister de garantijs en de kostprijs ontkopeld, zoals hij dat noemde. Op een veradering in Leeuwarden sprak hij van twee kostprijs: die van het LEI en de echte. Op basis van de „overeenstemming” heeft het LEI nu ook de „echte” kostprijs berekend, en daarop heeft de minister de garantijs vastgesteld.

Alleen, deze garantijs geldt nog niet als in de tijd van minister Voncken voor vijf miljard kilo melk, terwijl het Landbouwschap 5,31 miljard kreeg. Aangezien vijf miljard een willekeur is het mooi rond getal was, is de daarvan afgeleide 5,31 ook willekeurig.

Veel sprekers en veel geschenken Diakonessenhuis nam van dokter Kruik afscheid

De bovenfoyer van de Harmonie was gistermiddag bijna propvol toen hier dokter C. S. Kruik officieel afscheid nam van vele vrienden en medewerkers na driëntwintig jaar lang het Diakonessenhuis te Leeuwarden als geneesheer-directeur te hebben geleid. De heer Kruik is sinds enige tijd in eenzelfde functie verbonden aan het ziekenhuis te Heerenveen. Op verzoek van het bestuur daarvan heeft dokter Kruik dit werk geaccepteerd toen de staf van dit ziekenhuis door ziekte en vertrek zonder kopstukken raakte.

De lange rij sprekers werd na een inleidend woord van de bestuursvoorzitter, dr. J. Visser, geopend door de chirurg H. L. Straat, die in de eerste plaats sprak als vriend van de heer Kruik, in de tweede plaats als oud-voorzitter van het bestuur van het Diakonessenhuis. De heer Straat hield een korte edoch zeer bloemrijke en amusante rede, waarin dokter Kruik vergeleken werd met vele anderen, die in de historie zullen voortleven, zelfs met het eenvoudige vliegje, dat, ditzenden jaren terug in hars gevangen, nu als barnstenen kleinood in een etalage prijkt.

Tenslotte hief de heer Straat een steen Schiedamse kruik en vergeleek Kruik met de inhoud van deze kruik: helder, prikkend, koppig, kweekt verdraagzaamheid en verhoogt de gezelligheid. Tenslotte toaste dokter Straat met dokter Kruik, daarbij uiteraard uit de kruik tappend. „Wij nemen afscheid van een goede directeur” aldus de heer Straat.

De voorzitter van het bestuur van het Heerenveens ziekenhuis, de heer J. G. S. Falkena, zei in zijn toespraak o.a., dat hij hoopte, dat dokter Kruik nog vele jaren ten bate van dit ziekenhuis zou mogen werken. „Als hij bij ons weggaat zal hij misschien niet zo'n groots afscheid krijgen als hier, maar ik weet nu al zeker, dat wij dan van dankbaarheid vervuld zullen zijn.” Dr. E. H. Hijmersma, sprekend uit naam der aan het Diakonessenhuis verbonden specialisten, besloot zijn speech met het offreren van een boortol. „Ik wist vroeger niet wat een boortol is, maar nu weet ik het.” Dit technisch zeer fraaie stuk gereedschap is ten bate van dokter Kruiks knutselhobby.

Mr. H. P. Linthorst Homan, commissaris der koningin, gaf een beschouwing over de vlag, die van de Harmonie wapperde. Niet omdat men blij is van de heer Kruik verlost te zijn, ook geen zegetekenen der Heerenveners na het ontnemen van deze arts aan Leeuwarden als de Dokkumer Granaat of zwaard van Grote Pier, maar hulde aan een gezien, populair en geliefd man door de mensen van het Diakonessenhuis. De commissaris sprak optimistisch over de goede wijze waarop in Friesland de laatste tijd de nieuwbouw en uitbreiding der ziekenhuizen van de grond komt en bracht de heer Kruik zeer warme dank voor diens grote bijdrage aan deze uitbreiding namens het provinciaal bestuur.

Onder aanbidding van een geschenk sprak uit naam van de Vereniging van Geneesheer-directeuren dr. Graafland uit Groningen, geneesheer-directeur van het Diakonessenhuis aldaar en voegde hier een persoonlijk woord van dank aan toe. „Voor de trouw en de zorgvuldigheid waarmee je altijd je werk deed.” De heer G. A. Heldoorn, de huis-architect van het Diakonessenhuis, die van meet af aan met dokter Kruik heeft samengewerkt, schetste diens werk ten dienste van de uitbreidingen en verbeteringen in de outillage van de inrichting. „Ik heb het samenwerken met u steeds op hoge prijs gesteld.”

Met een slecht theelepeltje

De directeur van de G.G.D. en van het Stadsziekenhuis, dokter G. B. van Driel, meende, dat het eindeloze gelofprijz dokter Kruik op den duur zou vervelen maar hij wilde hem desniettemin hartelijk danken namens het Stadsziekenhuis voor de grote moeite welke de scheidende geneesheer-directeur zich heeft getroost bij de opleiding der verpleegsters. „Dat lijkt soms op het scheppen met een slecht theelepeltje in een zeeff. Ik bedoel dat niet kwaad, maar je hebt er wel al je schoolmeesterstalen ten voor nodig. Ook dokter Van Driel bood een cadeau aan. „Als het niet goed is kan het geruild worden.”

Vervolgens spraken zuster G. Ridder, oud-hoofdverpleegster van de operatieafdeling, die namens de zusters sprak, dokter O. Pasma, de Stichting De Friese Ziekenomroep vertegenwoordigend en de heer J. Stelma, chef-timmerman van het Diakonessenhuis, die enkele goede herinneringen aan dokter Kruiks Leeuwarder tijd ophaalde en zich nog voor de geest kon halen hoe bij het begin der verduisteringstijd in de oorlog 1034 ramen afge-

schermd moesten worden. Als het nu moest was het zeker het dubbele.” Tenslotte werd het woord gevoerd door mevrouw S. van Veen-de Vries, oud-beheerzende zuster (adjunct-directrice), die „pa Kruik” zoals de bijnaam van de oud-geneesheer-directeur altijd is geweest voor de hem genegen zijnde huisbevolking, een pijp en een pakje tabak aanbod. „Voortrekkerstabak is het” aldus mevrouw Van Veen. „U bent ook een voortrekker geweest, de voortrekker van het Diakonessenhuis!”

„Hier sta ik nu; wat zal ik er van maken” begon dokter Kruik zijn dankwoord, waarin hij natuurlijk niet ont kwam aan het ophalen van enkele voorvallen en het beschrijven van toestanden uit de achter hem liggende jaren in het Diakonessenhuis. Alle sprekers en goede gevers werden genoemd, alle vrienden en medewerkers hartelijk dank gebracht voor de steun, die zij dokter Kruik hebben geboden waardoor hij heeft kunnen doen wat hij deed. „Als mijn mensenkennis en de voortekenen niet bedriegen dan heb ik een goede opvolger gekregen” besloot dokter Kruik. „Hij hoeft zich niet ongerust te maken, dat hij geen werk zal vinden.” Omstreeks het eind van de receptie kwam ook burgemeester mr. A. A. M. van der Meulen dokter Kruik de hand drukken.

Ook afscheid 's morgens

In de morgenuren had in de cursuszaal van het Diakonessenhuis een bijeenkomst van plm. 300 mensen plaats gevonden waar alle personeelsleden van het ziekenhuis, die niet op de receptie aanwezig zouden zijn, afscheid van dokter Kruik namen. Gesproken werd door dr. J. Visser, voorzitter van het bestuur, die een portefeuille met inhoud aanbod, door de adjunct-directrice B. Holwerda, die het bij dergelijke gelegenheden traditionele kleinood offrerde namelijk de vergulde leerlingbroche, in dit geval bestemd voor het kettinkje van een autocontact-sleutel, benevens een grammofoonplaat mede uit naam van dokter Kruiks opvolger, de heer J. E. Jansen. De administrateur van het ziekenhuis, de heer J. Stuiver bood uit naam van het gehele personeel een uitgebreide set hulpsluitingen aan voor de boortol, die in de middag zou worden overhandigd, plus een werphengel en het boek „Flitsend nylon.”

Nieuws uit Leeuwarden

Vervolg zie pag. 9

Accordeon Orkest gaf geslaagde uitvoering

Het Leeuwarder Accordeon Ensemble, dat onder leiding staat van Marten Brouwer uit de Trynwalden, gaf gisteravond in de bovenzaal van de Groene Weide zijn zesde jaarlijkse uitvoering. De opkomst van ouders en andere belangstellenden was goed en er heerste een prettige sfeer zoals altijd. Helaas lag er even een druk op de uitvoering door het feit dat de heer Marten Brouwer zelf niet aanwezig kon zijn. Hij wordt namelijk verpleegd in het ziekenhuis. Zijn zoon, Sale Brouwer, die hoevel nog jong, toch al een deel van de taak van zijn vader op zich heeft genomen, trad nu als plaatsvervanger op.

Het leek ons dat de uitvoering wat de muzikale prestaties betreft weinig onder de afwezigheid van de dirigent geleden heeft. Dat kwam dan zeker voor een groot gedeelte omdat de aanwezigen echt meeleefden met de jonge plaatsvervanger en als hij de dirigierstok hief werd het muistil. De LAO-orkesten c, b en a hebben gespeeld. Het was nog wel te merken dat in c eigenlijk de leerlingen zitten, maar als men dat in aanmerking neemt waren de prestaties heel goed.

Het b- en a-orkest waren beide in hun soort best. Sytse Vellinga en Geertje Althuisius, Grietje van der Lei en Betty de Jong en tenslotte Jan Lenos en Johan Hoogland, speelden duetten. Het publiek beloofde hen met een dankbaar applaus.

Ter afwisseling werd er een eenakter opgevoerd. De tijd van voorbereiding was erg kort, maar het had dan ook geen andere pretenties dan om de avond gezellig te maken. Erg laat wordt het op de uitvoeringen van Brouwer niet en ook nu werd ervoor gezorgd dat men niet vermoed werd van het luisteren. Het was een goede avond, daar was ieder het wel over eens.

Benoemd tot hoofd van de Prof. G. van der Leeuwsschool te IJmuiden, de heer J. R. Smits, te Vlieland.

Pachters zijn ongerust over prijsbeleid

(Van onze landbouwredakteur)

Grote ongerustheid over het prijsbeleid bleek gister op de vergadering van de afdeling Friesland van de Bond van landpachters, die gehouden werd in de Nederlanden te Leeuwarden. Zowel de voorzitter, de heer J. M. Jansma, als de adviseur van de bond, de heer C. Egas van Heilo, wekten de aanwezigen op massaal op te trekken naar de protestvergadering, die volgende week donderdag door de standsorganisaties in Zwolle wordt gehouden. De boer zit in het hoekje waar de slagen vallen en voor pachter en hypotheekboer is de situatie zorgwekkend, aldus de heer Jansma. De heer Egas, lid van de Tweede Kamer, betoogde, dat de boer in de schaar zit van de hoogkonjunktuur, die door de overheid verder wordt toegeknepen.

Deze vergadering r- en het sein betekenen voor een goed georganiseerde actie, waarin volk en regering gewezen moeten worden op de Assepoesterpositie van de agrarische bevolking, zei de heer Jansma. Hij had nog alle respect voor de actie van de standsorganisaties en het landbouwschap, maar het beslissende woord over de pachterregeling hoort men niet in het koor der argumenten. Dat zullen de pachters en hypotheekboeren door middel van hun bond zelf moeten zeggen, namelijk, dat ze verlaagde verlagen van de pachten en renten, omdat ze niet langer genoeg kunnen nemen met de verlaging van hun inkomen. Standsorganisaties en landbouwschap dienen met klem te betogen, dat het loon van de werker op de Nederlandse bodem, het allerslechtste is van de gehele bevolking. De verhoging van de pachten en lonen heeft voor vele boeren tot een slavenleven geleid, evenals voor hun vrouw en kinderen. De standsorganisaties hebben voor de pachterkwestie te weinig oog, zo zei de heer Jansma. De pachters in Nederland zijn de enigen, die bijvoorbeeld geen compensatie hebben gekregen voor de nuilverhoging van 1 april 1960. In de toekomst staan de boer en zijn gezin door verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden. Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft. Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd. De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent. De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen. Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog langere ar-

beidstijden te wachten en vooral de boeren op de minder goede gronden hebben dit te duchten.

Ook de heer Egas schetste de toenemende lasten, waarmee de boer te kampen heeft. De agrarische werkers zijn genoodzaakt te werken onder de directe invloed van een politiek, die de hoogkonjunktuur in stand tracht te houden.

Dat is voor de boer een grote ellende, hij moet zich voortdurend aanpassen bij de eisen van een maatschappij, die voornamelijk een industrieel klimaat heeft.

Alleen aan de uitgaven kant bespeurt de boer de hoogkonjunktuur. Ook de konkurrentie om de grond neemt toe, omdat steeds meer grond voor recreatie wordt gevraagd.

De pachten gaan jaarlijks met vijf tot zes procent omhoog, hetgeen in het noorden met gemiddeld zestig procent pacht nog wel iets betekent.

De boeren zullen nog scherper moeten protesteren tegen de verhoging van de pachten. Als het nu niet lukt om betere prijzen te krijgen, dan komen de boeren voor de vraag te staan of zij nog hogere pachten kunnen aanvaarden en of ze niet massaal pachtverlaging zullen aanvragen.

Daartoe geeft de pachterwet de mogelijkheid en uit een dergelijke aanvraag zou een enorm protest opklimmen.

Verdere loonsverhoging nog lang

Op maandag 21 november hopen wij met onze lieve ouders en grootouders
C. Herder
en
E. Herder—v. d. Meulen
de dag te gedenken, dat ze voor 35 jaar in de echt zijn verbonden.
Dat God hen nog lang in gezondheid mag sparen is de wens van hun dankbare kinderen en kleinkinderen.
Rijkstraatsweg 401, post Marssum.

Op 23 november hopen onze geliefde ouders
J. Dijkstra
en
H. Dijkstra—de Jong
de dag te herdenken, dat zij 25 jaar geleden in de echt zijn verbonden.
Hun dankbare kinderen Vechtplantsoen 152, Utrecht.

Ondertrouwd:
Wim Duursma
en
Jet Kamminga

Huw. voltr. D.V. donderdag 24 nov. 1960, nam. 2 uur in het stadhuis te Leeuwarden. Kerkelijke bevestiging nam. 2.45 uur in de Galileër Kapel, aan de Bleeklaan door de weloerw. zeergel. heer dr. L. G. Wagenaar.

Heerenveen, Stationsplein 18 Leeuwarden.
Achter de Hoven 314
Gelegenheid te feliciteren op de trouwdag van 5-6.30 uur in "Irene", Nieuweweburen 113.
Toekomstig adres: Eco Eckiusstraat 25, Stiens.

A. J. van der Oord
en
Jellie Postma

geven, mede namens wederzijdse ouders, kennis van hun voorgenoemen huwelijk, waarvan de voltrekking zal plaatsvinden op zaterdag 3 december 1960, 's middags om 12.15 uur in het gemeentehuis te St. Anna Parochie, Barsingerhorn, Koningsweg 44 St. Anna Parochie, Noorderweg 842
Gelegenheid tot feliciteren op 30 november van 3-4.30 uur in hotel „Igeez“ te Schagen en op de trouwdag van 3-5 uur in hotel „De Koornbeurs“ te Franeker.

Wolter Oord
en
Tine de Vries

hebben de eer kennis te geven van hun voorgenoemen huwelijk, waarvan de voltrekking D.V. zal plaats hebben donderdag 24 nov. a.s. des namiddags 2 uur in het stadhuis te Heerenveen.
Kerkelijke inzegening in de Doopsgezinde Kerk te Heerenveen, 's namiddags 2.30 uur, door de weloerw. heer H. Roemeling te Oosterwolde (Fr.)
Harderwijk, v. Meursstr. 21
Heerenveen, Anjelierstr. 45
Receptie op de trouwdag van 4-6 uur in restaurant Kuiper.

Met vreugde delen wij u, ook namens onze ouders, mede, dat onze trouwdag is vastgesteld op vrijdag 25 november 1960. Ons huwelijk wordt te Ternaard gesloten om 14.30 uur ten gemeentehuis en kerkelijk bevestigd en ingezegend om 15.— uur in de Ned. herv. kerk door ds. S. T. van Veenen van Ternaard.

Gamy Walter Benjamins
Hinke Gultmans
Heerenveen, Leliestr. 63
Ternaard, Nieuwbuurt 208
Toekomstig adres: Anierstraat 41, Musselkanaal.
Woning bij directieket LTS.

Tetman de Vries
en
Janny Nijholt

dogge, mei út namme fan har âlden, te witten, dat hja fan doel binne te boaskjen op 1 desimber, de middels om trije uren yn 't Gritenijhûs te Grou. Bitgummole.
Felling 423 nov. '60
Roardahuzum, Haven 88
Tid to lokwinkjen de jouns fan healwe achten oant tsien uren by R. de Beer to Roardahuzum.
Takomstich wenplak: Lytsedyk 390, Bitgummole.

Sipke Koopmans
en
Fokje v. d. Meer
dogge, mei út namme fan harren âlden, tyge fan harren foarnommen houlik, dat D.V. sluten wurde sil op woansdei 30 novimber o.s., de middels 2 uren to Mantgum.
Houliksynseining middeis 2.45 uren troch de rju earw. hear ds. Carstens fan Spannum yn it Evangelisaesjebou to Easterlittens.
Hûns 40, nov. '60.
Easterlittens 26.
Tid to lokwinkjen op 'e troudei, de jouns fan 8 oant 10 uren by widdou Walon.
Takomstich wenplak: Anth. Fokkerstr. 43, Hurdegaryp

Getrouwd:
J. M. ten Tije,
econ. dr.
en
Hettie F. de Roode
Groningen, 19 nov. 1960.
Utrecht.
Karel Doormanlaan 64

Hiermede betuigen wij onze hartelijke dank aan allen, die op onze trouwdag van hun belangstelling blijk hebben gegeven.

J. W. de Vries
W. de Vries—Roorda
Dokkum, november 1960.

Jelle van Dijk
en
Ipie Draaisma
zeggen, mede namens wederzijdse ouders, dank voor de belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.
Rutten, november 1960.
Sportweg 6 (N.O.P.).

Tankber en blijd is yn ús formidden kommen

Janke Henderika,
dochter en suske fan J. Bandsma—Bleeker
en Christine Hiltje
Bakkerij
Tsjummearum, 17 nov. '60

In plaats van kaarten Met dank aan God en grote blijdschap geven wij kennis van de geboorte van ons dochtertje en zusje

Trijntje
J. S. Zoodma
L. Zoodma—Zwart
Sipke
Gellie
Minnertsgr. 18 nov. 1960
Tijdelijk: Diakonessenhuis, Leeuwarden

Hiermede betuigen wij onze hartelijke dank voor de vele blijken van belangstelling, na de geboorte van ons dochtertje ondervonden.
Th. P. Runia
W. Runia—van der Zee
Berlikum, november 1960.

Us hertlike tank foar alle belangstelling en meilijben ûnderfoan nei de berte fan ús jonkje
Willem
J. Gorter
F. Gorter—Kloosterman
Ingwierrum, nov. 1960.

Heden overleed, zacht en kalm, na een langdurig geduldig gedragen lijden, onze lieve man, vader, behuwd- en grootvader

J. K. Hiemstra,
in de ouderdom van 75 jaar, echtgenoot van T. Buma, eerder weduwnaar van Jitske Visser.
Warga:
T. Hiemstra—Buma
Vlissingen:
K. J. Hiemstra
J. G. Hiemstra—
Hiemstra
en kleinkinderen
Warga, 17 nov. 1960.

Heden overleed, zacht en kalm, onze geliefde broeder, behuwdbroeder en oom

J. K. Hiemstra,
in de ouderdom van 75 jaar.
Soest:
G. Hiemstra
D. Hiemstra—de Jong
Warga:
D. Sixma—Hiemstra
E. Sixma
Warga, 17 nov. 1960.

Heden overleed nog onverwacht onze lieve man, vader, behuwd- en grootvader

Klaas Tuik,
in de ouderdom van 80 jaar, echtgenoot van St. Anna Parochie, 18 november 1960.
K. Kuik—van der Ploeg
J. Keuning—Kuik
D. E. Keuning
Jo en Clara
Leeuwarden:
B. Kuik
G. Kuik—Bos
Klaas en Greet
Invercargill (N.Z.):
I. Kooistra—Kuik
B. Koolstra
Clara, Yolanda en Robert.

De begrafenis zal plaatsvinden maandag 21 november a.s. om 2 uur te St. Anna Parochie, vanaf het Volksgebouw, Oostende.

Heden overleed onverwacht onze geachte zwager

Klaas uik,
in de ouderdom van 80 jaar, echtgenoot van K. v. d. Ploeg.
Uit aller naam:
T. v. d. Ploeg.
St. Anna Parochie, 18 november 1960.

Heden behaagde het de Almachtige God zeer onverwacht tot Zich te nemen in Zijn Heerlijkheid onze innig geliefde vrouw, moeder, behuwd- en grootmoeder
Bottje Wassenaar.
Houkes,
in de ouderdom van 71 jaar.
Gez. 49:1.
Menaldum, 17 nov. '60.
De diepbedroefden:
R. A. Wassenaar
Berlikum:
A. Looijenga—Wassenaar
K. Looijenga
Numansdorp:
A. Wassenaar
C. Wassenaar—Boersma
Leeuwarden:
St. Wassenaar
G. Wassenaar—Terpstra
Emmeloord:
D. Wassenaar
G. Wassenaar—Siegersma
Gorredijk:
A. Boonstra—Wassenaar
Hatten:
A. Hettema—Wassenaar
H. Hettema
Meerveldhoven:
K. Wassenaar
J. Wassenaar—v. d. Hoek
Menaldum:
W. Grijsma
S. Grijsma—Dijkstra
en kleinkinderen
De begrafenis heeft plaats op maandag 21 november 's middags 2 uur, vanuit het gebouw „De Weme“.

Heden behaagde het de Almachtige God zeer onverwacht tot Zich te nemen in Zijn Heerlijkheid onze innig geliefde vrouw, moeder, behuwd- en grootmoeder
Bottje Wassenaar.
Houkes,
in de ouderdom van 71 jaar.
Gez. 49:1.
Menaldum, 17 nov. '60.
De diepbedroefden:
R. A. Wassenaar
Berlikum:
A. Looijenga—Wassenaar
K. Looijenga
Numansdorp:
A. Wassenaar
C. Wassenaar—Boersma
Leeuwarden:
St. Wassenaar
G. Wassenaar—Terpstra
Emmeloord:
D. Wassenaar
G. Wassenaar—Siegersma
Gorredijk:
A. Boonstra—Wassenaar
Hatten:
A. Hettema—Wassenaar
H. Hettema
Meerveldhoven:
K. Wassenaar
J. Wassenaar—v. d. Hoek
Menaldum:
W. Grijsma
S. Grijsma—Dijkstra
en kleinkinderen
De begrafenis heeft plaats op maandag 21 november 's middags 2 uur, vanuit het gebouw „De Weme“.

Heden nam de Here plotseling van ons, onze geliefde zuster, schoonzuster en tante

Bottje Houkes,
geliefde echtgenote van R. A. Wassenaar, in de ouderdom van bijna 72 jaar.
2 Cor. 5:1.
Berlikum:
D. J. Osinga—Houkes
H. S. Osinga
Menaldum:
J. S. Houkes
J. Houkes—Bosma
en kinderen.
Menaldum,
17 november 1960.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Catharina Westera,
op de leeftijd van 78 jaar, sedert 7 mei 1955 weduwe van Hessel de Jong.
Leeuwarden,
18 november 1960
Haniesteeg 7.
Condoleantieadres:
Gerard Doustr. 13
J. Hoekstra—de Jong
S. Hoekstra
C. v. d. Zee—Hoekstra
T. v. d. Zee
kinderen en kleinkind.

De ternaarbestelling vindt plaats op maandag 21 november om 10.30 uur op de begraafplaats te Huizum.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en grootvader

Lammert Jans Schat,
in de ouderdom van 87 jaar, echtgenoot van T. Veldhuis.
Leeuwarden, 18 nov. '60
Haniesteeg 7
T. Schat—Veldhuis
Dronrijp:
A. Wijnands—Schat
S. Wijnands
Amsterdam:
J. K. Schat
Hilversum:
Tj. Schat
T. Schat—Brolmsa
en kleinkinderen
De ternaarbestelling zal plaatshebben maandag 21 november op de Noorderbegraafplaats. Vertrek van Haniesteeg 7 om 15 uur.

Voor de vele blijken van belangstelling, tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn lieve vrouw

Riemke S. Wierma,
betuig ik mijn hartelijke dank.
In het bijzonder aan de behandelende geneesheer en zuster Praamsma.
Sj. Bakker
Sijbrandaburen, nov. 1960.
Hiermede betuigen wij onze hartelijke dank voor de deelneming na het overlijden van onze lieve moeder, behuwd- en overgrootmoeder

A. Spijksma—Zwaagstra,
in het bijzonder voor de verpleging in het „Piter Jurjenshof“.
Uit aller naam:
F. Dijkstra.
Stiens, nov. 1960.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Catharina Westera,
op de leeftijd van 78 jaar, sedert 7 mei 1955 weduwe van Hessel de Jong.
Leeuwarden,
18 november 1960
Haniesteeg 7.
Condoleantieadres:
Gerard Doustr. 13
J. Hoekstra—de Jong
S. Hoekstra
C. v. d. Zee—Hoekstra
T. v. d. Zee
kinderen en kleinkind.

De ternaarbestelling vindt plaats op maandag 21 november om 10.30 uur op de begraafplaats te Huizum.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en grootvader

Lammert Jans Schat,
in de ouderdom van 87 jaar, echtgenoot van T. Veldhuis.
Leeuwarden, 18 nov. '60
Haniesteeg 7
T. Schat—Veldhuis
Dronrijp:
A. Wijnands—Schat
S. Wijnands
Amsterdam:
J. K. Schat
Hilversum:
Tj. Schat
T. Schat—Brolmsa
en kleinkinderen
De ternaarbestelling zal plaatshebben maandag 21 november op de Noorderbegraafplaats. Vertrek van Haniesteeg 7 om 15 uur.

Voor de vele blijken van belangstelling, tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn lieve vrouw

Riemke S. Wierma,
betuig ik mijn hartelijke dank.
In het bijzonder aan de behandelende geneesheer en zuster Praamsma.
Sj. Bakker
Sijbrandaburen, nov. 1960.
Hiermede betuigen wij onze hartelijke dank voor de deelneming na het overlijden van onze lieve moeder, behuwd- en overgrootmoeder

A. Spijksma—Zwaagstra,
in het bijzonder voor de verpleging in het „Piter Jurjenshof“.
Uit aller naam:
F. Dijkstra.
Stiens, nov. 1960.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Catharina Westera,
op de leeftijd van 78 jaar, sedert 7 mei 1955 weduwe van Hessel de Jong.
Leeuwarden,
18 november 1960
Haniesteeg 7.
Condoleantieadres:
Gerard Doustr. 13
J. Hoekstra—de Jong
S. Hoekstra
C. v. d. Zee—Hoekstra
T. v. d. Zee
kinderen en kleinkind.

De ternaarbestelling vindt plaats op maandag 21 november om 10.30 uur op de begraafplaats te Huizum.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Lammert Jans Schat,
in de ouderdom van 87 jaar, echtgenoot van T. Veldhuis.
Leeuwarden, 18 nov. '60
Haniesteeg 7
T. Schat—Veldhuis
Dronrijp:
A. Wijnands—Schat
S. Wijnands
Amsterdam:
J. K. Schat
Hilversum:
Tj. Schat
T. Schat—Brolmsa
en kleinkinderen
De ternaarbestelling zal plaatshebben maandag 21 november op de Noorderbegraafplaats. Vertrek van Haniesteeg 7 om 15 uur.

Voor de vele blijken van belangstelling, tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn lieve vrouw

Riemke S. Wierma,
betuig ik mijn hartelijke dank.
In het bijzonder aan de behandelende geneesheer en zuster Praamsma.
Sj. Bakker
Sijbrandaburen, nov. 1960.
Hiermede betuigen wij onze hartelijke dank voor de deelneming na het overlijden van onze lieve moeder, behuwd- en overgrootmoeder

A. Spijksma—Zwaagstra,
in het bijzonder voor de verpleging in het „Piter Jurjenshof“.
Uit aller naam:
F. Dijkstra.
Stiens, nov. 1960.

Langs deze weg betuigen wij onze hartelijke dank voor de vele blijken van medeleven en daadwerkelijke steun, die wij mochten ontvangen bij het overlijden van onze lieve zoon en broer
Tyke
A. Smeding
J. Smeding—Hoekstra
Gosse
Oosterend (Heem.),
A. Jousstrastr. 24.
November 1960.

Dr. H. Weyer
MAANDAG AFWEZIG
Spoed gevallen
dokterstelefoon

Vereniging voor
Volkschulvesting
Leeuwarden
Buitengewone algemene vergadering op maandag 28 november '60, 's avonds om 8 uur in Hotel „De Groene Welde“ te Leeuwarden.
Het Bestuur.

Hotel Vreewijk
DRACHTEN
Zondag 20 november a.s.
DANSEN
Aanvang: 7.30 uur.
Muziek: „The Red Hot Peppers“.

Doarpsmienskip
ITENS-HINNAERD
Foardrachtkriich
to Iens
woansdei 14 septimber yn café v. d. Heide. Dielnimmerspriis f 1.50. Stikken yn earst of koartswyl yn stúre foar 1 des. by de skriuwer B. Bootsma, Hennaard, (post Wommels)

Bij vonnis der rechtbank te Leeuwarden, d.d. 10 november 1960 is Grietie de Jong, geboren 7 april 1884, weduwe van Cornelis Smit, wonende en verpleegd wordende te Bergum in de stichting „Nieuw Tutenburg“ onder curatele gesteld.
De procureur van verzoeker:
Jhr. mr. J. C. Stoop

Heden nam de Here plotseling van ons, onze geliefde zuster, schoonzuster en tante

Bottje Houkes,
geliefde echtgenote van R. A. Wassenaar, in de ouderdom van bijna 72 jaar.
2 Cor. 5:1.
Berlikum:
D. J. Osinga—Houkes
H. S. Osinga
Menaldum:
J. S. Houkes
J. Houkes—Bosma
en kinderen.
Menaldum,
17 november 1960.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Catharina Westera,
op de leeftijd van 78 jaar, sedert 7 mei 1955 weduwe van Hessel de Jong.
Leeuwarden,
18 november 1960
Haniesteeg 7.
Condoleantieadres:
Gerard Doustr. 13
J. Hoekstra—de Jong
S. Hoekstra
C. v. d. Zee—Hoekstra
T. v. d. Zee
kinderen en kleinkind.

De ternaarbestelling vindt plaats op maandag 21 november om 10.30 uur op de begraafplaats te Huizum.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Catharina Westera,
op de leeftijd van 78 jaar, sedert 7 mei 1955 weduwe van Hessel de Jong.
Leeuwarden,
18 november 1960
Haniesteeg 7.
Condoleantieadres:
Gerard Doustr. 13
J. Hoekstra—de Jong
S. Hoekstra
C. v. d. Zee—Hoekstra
T. v. d. Zee
kinderen en kleinkind.

De ternaarbestelling vindt plaats op maandag 21 november om 10.30 uur op de begraafplaats te Huizum.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Lammert Jans Schat,
in de ouderdom van 87 jaar, echtgenoot van T. Veldhuis.
Leeuwarden, 18 nov. '60
Haniesteeg 7
T. Schat—Veldhuis
Dronrijp:
A. Wijnands—Schat
S. Wijnands
Amsterdam:
J. K. Schat
Hilversum:
Tj. Schat
T. Schat—Brolmsa
en kleinkinderen
De ternaarbestelling zal plaatshebben maandag 21 november op de Noorderbegraafplaats. Vertrek van Haniesteeg 7 om 15 uur.

Voor de vele blijken van belangstelling, tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn lieve vrouw

Riemke S. Wierma,
betuig ik mijn hartelijke dank.
In het bijzonder aan de behandelende geneesheer en zuster Praamsma.
Sj. Bakker
Sijbrandaburen, nov. 1960.
Hiermede betuigen wij onze hartelijke dank voor de deelneming na het overlijden van onze lieve moeder, behuwd- en overgrootmoeder

A. Spijksma—Zwaagstra,
in het bijzonder voor de verpleging in het „Piter Jurjenshof“.
Uit aller naam:
F. Dijkstra.
Stiens, nov. 1960.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Catharina Westera,
op de leeftijd van 78 jaar, sedert 7 mei 1955 weduwe van Hessel de Jong.
Leeuwarden,
18 november 1960
Haniesteeg 7.
Condoleantieadres:
Gerard Doustr. 13
J. Hoekstra—de Jong
S. Hoekstra
C. v. d. Zee—Hoekstra
T. v. d. Zee
kinderen en kleinkind.

De ternaarbestelling vindt plaats op maandag 21 november om 10.30 uur op de begraafplaats te Huizum.

Heden overleed, zacht en kalm, onze lieve man, vader, behuwd- en overgrootmoeder

Lammert Jans Schat,
in de ouderdom van 87 jaar, echtgenoot van T. Veldhuis.
Leeuwarden, 18 nov. '60
Haniesteeg 7
T. Schat—Veldhuis
Dronrijp:
A. Wijnands—Schat
S. Wijnands
Amsterdam:
J. K. Schat
Hilversum:
Tj. Schat
T. Schat—Brolmsa
en kleinkinderen
De ternaarbestelling zal plaatshebben maandag 21 november op de Noorderbegraafplaats. Vertrek van Haniesteeg 7 om 15 uur.

Voor de vele blijken van belangstelling, tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn lieve vrouw

Riemke S. Wierma,
betuig ik mijn hartelijke dank.
In het bijzonder aan de behandelende geneesheer en zuster Praamsma.
Sj. Bakker
Sijbrandaburen, nov. 1960.
Hiermede betuigen wij onze hartelijke dank voor de deelneming na het overlijden van onze lieve moeder, behuwd- en overgrootmoeder

A. Spijksma—Zwaagstra,
in het bijzonder voor de verpleging in het „Piter Jurjenshof“.
Uit aller naam:
F. Dijkstra.
Stiens, nov. 1960.

St. Nla. St. Nla. St. Nla.

Een document, dat is een FOTO van Uw ouders, of Uw kind. 't Heeft meer waarde dan een foto; het legt vast wat gij bemint

Foto Studio MELLEMA
Leeuwerikstraat 1
Leeuwarden
tel. 05100—26297

St. Nla. St. Nla. St. Nla.

Blokfluiten
zijn er in alle soort, maar de AURA blokfluit koopt U ti

GANZVOORT
Nieuwestad 101

OVERHEMDEN
REPARATIE
B. E. S. M. I. T.
Boorden vanaf f 1.75
Peperstr. 6, Leeuwarden

INKOOP
OUD Goud
OORJES
JUWELWERK
ANTIEK
ZILVERWERK enz.
IN- EN VERKOOP
Gouden TIENTJES

KRAMER
Nieuwestad 8
Leeuwarden

Sint-Nicolaasfeest
O. L. Scholen
Leeuwarden
Extra-feestavond op woensdag 30 november 1960, 8 uur, in de Harmonie, ten bate van het Centraal Genootschap voor Kinderherstellings- en Gezondheidskolonies, afd. Leeuwarden

Opvoering van
ASSEPOESTER
door personeel en leerlingen der scholen
Kaarten à f 1.50 (bel. inbegrepen) van 21 tem. 28 nov. bij J. Weldema „Het Wolhuis“, Voorstreek 54, telefoon 27860; sigarenmagazijn Sonneg, Cambuurstr. hoek Insulindestr., tel. 22220; sigarenmagazijn Tolma, Ferd. Bolstr. hoek Fr. v. Mierstr.; sigarenmag. J. Brouwer, Mr. P. J. Troelstraweg 47, tel. 23325; T. Schaafsma, Gymnasiumstr. 16, tel. 24609 en aan de Harmonie van 10—1 uur, tel. 23729

GEMEENTE
HEMELUMER OLDEFERD
ONTEIGENING
Het hoofd van het gemeentebestuur van Hemelumer Oldeferd brengt ter openbare kennis, dat vanaf 21 november 1960 tot en met 20 december 1960 voor een ieder ter gemeente-secretarie ter inzage is nedergelegd een door de raad der gemeente bij besluit van 12 november 1960 voorlopig goedgekeurd plan tot onteigening, ten name van de gemeente, in het belang van de volkshuisvesting (artikel 77, 1e lid, 4° van de Onteigeningswet), met kaart en lijsten, van de percelen grond, kadastraal bekend gemeente Koudum, sectie A, no's 4262 en 4115, gelegen te Koudum, aan de Snakke. Belanghebbenden kunnen uiterlijk veertien dagen na verloop van de termijn van nederelegging hun bezwaren schriftelijk aan burgemeester en wethouders opgeven. Koudum, 17 november 1960.
Het hoofd van het gemeentebestuur voornoemd,
L. S. Pasma

GEMEENTE
HEMELUMER OLDEFERD
Het hoofd van het gemeentebestuur van Hemelumer Oldeferd brengt ter openbare kennis, dat het, in de op 12 november 1960 gehouden raadsvergadering, vastgestelde plan tot herziening van het uitbreidingsplan in hoofdzaak dier gemeente (het bestemmen van een perceel grond, kadastraal bekend gemeente Koudum, sectie A, no's 3586 en 3566 en gelegen aan de Bovenweg te Koudum, voor woningbouw) van 21 november 1960 tot en met 3 december 1960 voor een ieder ter secretarie ter inzage ligt. Belanghebbenden, die zich met bezwaren tot de raad hebben gewend, kunnen binnen zes weken na afloop van de termijn van ter inzage legging, bij Gedeputeerde Staten bezwaren tegen het plan indienen. Koudum, 17 november 1960.
Het hoofd van het gemeentebestuur voornoemd,
L. S. Pasma

GEMEENTE
HEMELUMER OLDEFERD
Het hoofd van het gemeentebestuur van Hemelumer Oldeferd brengt ter openbare kennis, dat het, in de op 12 november 1960 gehouden raadsvergadering, vastgestelde plan tot herziening van het uitbreidingsplan in hoofdzaak dier gemeente (het bestemmen van een perceel grond, kadastraal bekend gemeente Koudum, sectie A, no's 3586 en 3566 en gelegen aan de Bovenweg te Koudum, voor woningbouw) van 21 november 1960 tot en met 3 december 1960 voor een ieder ter secretarie ter inzage ligt. Belanghebbenden, die zich met bezwaren tot de raad hebben gewend, kunnen binnen zes weken na afloop van de termijn van ter inzage legging, bij Gedeputeerde Staten bezwaren tegen het plan indienen. Koudum, 17 november 1960.
Het hoofd van het gemeentebestuur voornoemd,
L. S. Pasma

GEMEENTE
HEMELUMER OLDEFERD
Het hoofd van het gemeentebestuur van Hemelumer Oldeferd brengt ter openbare kennis, dat het, in de op 12 november 1960 gehouden raadsvergadering, vastgestelde plan tot herziening van het uitbreidingsplan in hoofdzaak dier gemeente (het bestemmen van een perceel grond, kadastraal bekend gemeente Koudum, sectie A, no's 3586 en 3566 en gelegen aan de Bovenweg te Koudum, voor woningbouw) van 21 november 1960 tot en met 3 december 1960 voor een ieder ter secretarie ter inzage ligt. Belanghebbenden, die zich met bezwaren tot de raad hebben gewend, kunnen binnen zes weken na afloop van de termijn van ter inzage legging, bij Gedeputeerde Staten bezwaren tegen het plan indienen. Koudum, 17 november 1960.
Het hoofd van het gemeentebestuur voornoemd,
L. S. Pasma

GEMEENTE
HEMELUMER OLDEFERD
Het hoofd van het gemeentebestuur van Hemelumer Oldeferd brengt ter openbare kennis, dat het, in de op 12 november 1960 gehouden raadsvergadering, vastgestelde plan tot herziening van het uitbreidingsplan in hoofdzaak dier gemeente (het bestemmen van een perceel grond, kadastraal bekend gemeente Koudum, sectie A, no's 3586 en 3566 en gelegen aan de Bovenweg te Koudum, voor woningbouw) van 21 november 1960 tot en met 3 december 1960 voor een ieder ter secretarie ter inzage ligt. Belanghebbenden, die zich met bezwaren tot de raad hebben gewend, kunnen binnen zes weken na afloop van de termijn van ter inzage legging, bij Gedeputeerde Staten bezwaren tegen het plan indienen. Koudum, 17 november 1960.
Het hoofd van het

VRIJZINNIGE HERVORMDEN IN FRIESLAND

Ds. R. Hensen: Veel van slap omhulsel der kerk is rijp om te verdwijnen

Waar zijn wij? Waarheen gaan wij? Gevoelens van pessimisme en optimisme

(Van onze kerknieuwsredakteur)

„Waar zijn wij? Waar gaan wij heen?” Over deze vragen heeft ds. R. Hensen, voorganger van de afdeling van de Vereniging van Vrijzinnige Hervormden in Groningen, gisteravond in de najaarsvergadering van de Vereniging van Vrijzinnige Hervormden in Friesland in het VVH-gebouw in Leeuwarden een inleiding gehouden. De hele vergadering stond in het teken van deze bezinningsvragen: De openingstoespraak van de voorzitter, ds. J. J. Kalma, cirkelde om die twee vragen, terwijl de verslagen, die in de middagvergadering werden uitgebracht, zich vooral op het „Waar zijn wij?” concentreerden.

Wij komen hier met gemengde gevoelens, optimistische en pessimistische, aldus ds. Kalma. De tijd van de volle zalen is voorbij. Er zijn vele grote en kleine problemen: gemeenten, die „om gaan”; onvervulbare vrijzinnige vacatures en spanningen tussen recht- en vrijzinnigen en tussen vrijzinnigen onderling. Aan de andere kant mogen wij beseffen, dat er iets gaânde is in de kerk. Tegenover de „verrechtsing” van links staat ook een „verlinksing” van rechts, die verwachtingen wekt. Op oecumenisch gebied gebeuren er grote dingen, op hoog en laag niveau. Praten wij niet teveel over de vraag: „Wat dunkt u van de Christus?” en zouden wij niet veel meer moeten vragen: „Wat denkt Christus van ons?” zo vroeg spreker. Deze gedachte leeft niet alleen bij de vrijzinnigen, maar ook bij anderen.

Het bestuur is alles behalve tevreden over het afgelopen jaar, zo zei ds. Kalma verder. Er was te weinig contact met de gemeenten en leden. Er is niet zozeer financiële zorg, als wel de vraag: Waar zijn de mensen? Het gaat ons niet meer om strijd, maar om bezinning, verzameling van nieuwe krachten en onderlinge bemoeidiging. De grote vraag is: Hoe komt het met het vrijzinnig protestantisme? Volgens de overtuiging van ds. Kalma, zal er van een aparte stroming geen sprake meer zijn in de toekomst. Wel zal er een eigen inbreng in het grote geheel van de kerk blijven.

Uit de verschillende jaarverslagen, die werden uitgebracht, klonk een optimistische toon. Het kampeerhuis „Bliernherne” op Ameland loopt uitstekend en heeft een sluitende begroting. Voor het VCJC-werk moet na het vertrek van mevrouw C. de Vries als gewestelijk secretaresse nog een plaatsvervangster worden gevonden. In de verschillende districten zijn „streekpatroons” aangeeld. Bij de Vrijzinnige Zondagsscholen in Friesland zijn 130 vrijzinnig hervormde afdelingen, 22 doopsgezinde en enkele remonstrante en gecombineerde afdelingen aangesloten. De 93 afdelingen, die vragenlijsten hadden ingevuld, tellen in totaal een 6000 kinderen en 675 leiders en leidsters. De „Kristlik Frysk Mienskip”, die Fries materiaal beschikbaar stelt, o.a. voor zondagsscholen, vrouwenverenigingen, jeugdverenigingen en Friese diensten, heeft verleden jaar samen met rechtzinnigen en gereformeerden een Fries liederenboekje voor de zondagsschool uitgegeven. Er bestaan nu plannen om, zo mogelijk in samenwerking met het Kristlik Frysk Selskip, te komen tot de uitgave van een Friese kinderbijbel. De trots van de vrijzinnige beweging in Friesland is de Federatie van Vrijzinnige Hervormde Vrouwenverenigingen, één van de meest levende onderdelen van de VVH. Zij omvat thans 140 verenigingen met 5400 leden.

Stabiël

Uit een uittreksel van vragenlijsten, dat gegeven werd door de secretaris ds. F. Bruins, bleek, dat de situatie van de vrijzinnigheid in Friesland, wat de getalsterkte aangaat, vrij stabiel is. Wel is het aantal vacatures angstwekkend hoog: Van de 104 vrijzinnige gemeenten in Friesland zijn er 24 vacant, hebben er vijf een niet-vrijzinnige voorganger, vier een wika en vijf een bijstand in het pastoraat.

Van de 34 afdelingen van de Vereniging hadden er vijf de vragenlijsten niet ingezonden. Van de overige 29 zijn er zestien in een gemeente met een vrijzinnige minderheid, zeven in een gemeente met een vrijzinnige meerderheid en zes in „gemengde” gemeenten. Van de zestien hebben er zes een eigen gebouw en acht een eigen voorganger. Van de 104 in meerderheid vrijzinnige gemeenten zonden er 24 de vragenlijsten niet ingevuld terug. De overige 80 tellen in totaal bijna 23.000 lidmaten, van wie 13.385 vrijzinnigen.

Van de twintig geprojecteerde streek-bijeenkomsten werden er het afgelopen seizoen veertien gehouden. Het bleek wel, dat deze bijeenkomst, waar men de vrijzinnige problematiek regionaal en plaatselijk bekijkt, behoefte bestaat. Men zal er mee doorgaan en in de toekomst nog meer zorg besteden aan de keuze van sprekers en onderwerpen.

Waar zijn wij?

Ds. Hensen begon zijn rede met vast te stellen, dat er tussen vrijzinnigen een raadselachtige verbondenheid bestaat. Waarin bestaat die verbondenheid? In de eerste plaats heeft altijd een zekere „geloofshygiene” tot de kenmerken van het vrijzinnig denken behoord: de vrijzinnigen willen zo klaar en duidelijk mogelijk uitspreken, wat zij geloven; steeds

Burgerlijke Stand

van 18 november 1960.

Geboorn: Hielke, z. v. T. Keizer en H. Merkus te Kootstertille; Johannes, z. v. S. Smids en T. van der Meulen te Minnertsgr; Teake, z. v. G. Hogendorp en R. de Jong te Bultenpost; Sjoerdje Sieverina, d. v. A. Bangma en P. A. Vlot; Geert, z. v. J. van der Molen en R. Sluman te Sneek; Berend Jan, z. v. M. van der Meer en A. de Bruine te Zwaagwesteinde; Saskia, d. v. F. D. C. Hoeksma en T. de Wilde; Koenraad Pieter, z. v. D. W. Janusch en M. Busman; Peter, z. v. D. Rodenhuis en M. de Boer.

Ondertrouwd: J. F. Meulenkamp, 53 jr en T. Faber, 50 jr; J. de Swart, 23 jr en T. Kramer, 23 jr; G. A. Offringa, 29 jr en M. C. Janssen, 29 jr te De Bilt.

Overleden: E. van der Wal, 58 jr, m. ongh., te Minnertsgr; P. Robijn, 53 jr, m. ongh., te Noordbergum; G. de Vries, 72 jr, vr. ongh.

Kijk- en proefmiddag CDC trok veel bezoekers

De vijfde en laatste van de serie kijk- en proefmiddagen, georganiseerd door het Centraal Drankweert Comité, trok een record aantal bezoekers, zodat enige dames helaas wegens plaatsgebrek moesten worden teleurgesteld.

Nadat mevrouw Dijkstra-Soldaat de bijeenkomst in gebouw „Excelsior” had geopend, wees de spreker, mevrouw Ringenaldus-v. d. Wal op de ruime sortering dranken van prima samenstelling, welke het tegenwoordig mogelijk maken eer feest alcoholvrij luisterrijk te vieren.

Hierna werden verschillende soorten geserveerd, terwijl ook enige hartige hapjes, klaargemaakt door leerlingen van de huishoudschool, werden aangeboden. Tevens was er gelegenheid tot het bezichtigen van de vakkundig gedekte en met eenvoudige middelen versierde feesttafel. Mede door de gezellige sfeer, welke er heerste, kunnen deze en de voorgaande middagen als zeer geslaagd worden beschouwd.

van wij dus de betrekkelijkheid zien, voort moeten gaan met wat we hebben en geloven vrolijk en onbekommerd te experimenteren, aldus spreker. Men zal daarbij niet moeten trachten, de mensen naar zich toe te halen, maar hen te bereiken, waar ze zijn. Het zal daarbij aankomen op kernen in de gemeente, die weten, waarom ze in de kerk zijn, die zich laten trainen in geloofsinzicht en zich bezig houden met de vragen van de wereld. Van het geloof uit zal men gemeenschappen moeten opbouwen, die een verwijzing kunnen vormen naar het Koninkrijk Gods. Bij zulke een gemeenschapsvorming zal het gebed om de Heilige Geest nodig zijn.

Pas selectie toe bij televisiekijken

Dat televisiekijken nog heel wat problemen kan opwerpen bleek op de bijeenkomst van Het Baken waar dr. K. van Dijk, wethouder van sociale zaken in Groningen, gisteravond sprak over het onderwerp „Onze kinderen en de televisie”. „Honderd jaar geleden moest men het nieuws zoeken, maar nu zoekt het nieuws ons”, zei de heer Van Dijk. Vooral de televisie neemt nu een belangrijke plaats in de gezinnen in: op het ogenblik worden er in Nederland 2000 toestellen per week verkocht.

De heer Van Dijk wees erop, dat men blijkbaar de les van de radio nog niet heeft geleerd! Immers in talrijke gezinnen is de radio tot een akoestisch ornament geworden en bemerkt men alleen maar iets vreemds wanneer hij niet speelt. „Talrijke ingezonden stukken zijn er al gewijd aan de invloed van de radio op het schoolleven, zodat hij tot een ware zondebok gebombardeerd is. Men moet niet vergeten, dat men zelf de baas is, en dus zelf de knop kan omdraaien”, aldus de heer Van Dijk.

Is muziek de „ruggegraat” van de radio, journaal, film en documentaire staan bij de tv het hoogst genoterd! Hier is dus de actualiteit de voornaamste factor. Hoe belangrijk en interessant alles ook lijkt, toch zal men moeten selecteren. Er is inderdaad geconstateerd, dat bij 90 pct. van de aan een onderzoek onderworpen gezinnen een zekere kijktijdregeling is vastgesteld, uiteraard variërend bij ieder gezin. De uitspraak „zolang mijn kinderen op school zijn, geen tv”, is ook niet meer zo gegrond, want dikwijls blijkt, dat ze dan wel bij anderen kijken. Televisie kan een indringing zijn, het kan ook zeer nuttig zijn tv te kijken. De heer Van Dijk voelde in principe zeer veel voor schooltelevisie, maar (en dat is heel belangrijk) hierbij moet men dan niet het gewone schoolsysteem toepassen en het moet niet gaan om onderwijs, zoals de schoolraad. Hoewel het onderwijzend personeel zich geheel zal moeten omschakelen, kan men schooltelevisie als een aanwinst gaan beschouwen.

Het schijnt moeilijk te zijn, dat „kastje kijken”. De heer Van Dijk legde nog eens de nadruk op het woord selectie en besloot zijn inleiding met de woorden: „Iedereen moet in zijn eigen gezin uitmaken of de mens, of de techniek de baas is.” Uit de discussie die op de lezing volgde, bleek ook duidelijk dat men zijn houding ten opzichte van dit „wonderlijke oog” nog lang niet heeft bepaald.

GEHOORD EN GEZIEN

Brievenbus van Corellistraat-Telemanstraat is verplaatst naar Corell-Vivaldistraat in verband met bijplaatsing bus op Europaplein. Dit om vergeefse reizen te voorkomen.

Gezelschap Friso uit Leeuwarden gaat met Harlinger zingende huisvrouw en de Roukema's op tournee langs Friese kriten in Limburg. Vertrekken vanmiddag.

„Binne ynpresjonisme en expresjonisme inoars fijnnanen”, dat is titel van praatje dat Leeuwarder kunstschilder Jan Murk de Vries 23 november zal houden voor afdeling Leeuwarden van Kr. Frysk Selskip.

Lezer N.B. vestigt onze aandacht op uit- en inrit Burmaniahuis, waar fietsers niet alleen op trottoir rijden, maar ook geen acht slaan op voetgangers, die eigenlijk voorrang hebben. Soortgelijke situatie is bij uitgang h.t.s. in Molenstraat, waar voetgangers bij in- en uitgaan van school ook moeten wachten tot stroom fietsers voorbij is.

Dit jaar wordt in Sinterklaasvoorstellingen voor openbare lagere scholen het sprookje Assepoester opgevoerd. Tekst is geheel herzien door regisseur, heer Isarin. Voorstellingen worden gegeven in Harmonie van vrijdag 25 november tot en met vrijdag 2 december.

Stadsbushalte Menno van Coehoornstraat voor Ambachtsschool is

Hollanderdijk wordt op het ogenblik bestraat. Na de demping van de beruchte spoorloot is hier een aanzienlijke verbetering tot stand gekomen. Bewoners zullen blij zijn als drukte aan kant is trouwens.

Jumping Amsterdam Tjeerd Velstra op Charmante derde

Vrijdagavond is in het oude RAI-gebouw in Amsterdam het derde internationale concours hippique, gehouden door de stichting concours hippique international „Jumping Amsterdam”, begonnen. Het eerste nationale nummer werd gewonnen door de beproefde combinatie van Mady Koster en de Hannoveraan Axel, die met nog drie andere combinaties erin slaagde alle hindernissen te overwinnen. Maar Mady Koster had veruit de snelste tijd gemaakt (57.9 sec.). Tjeerd Velstra, Marssum, werd charmante derde in 63.5 sec. In het begin waren bekende ruiters als Harrie Wouters van den Oudenweijer, Rob Kouwenberg en Anton Ebben niet verder gekomen dan de vierde hindernis. Vooral een hek van witte balken — de tweede hindernis — was voor velen een struikelblok. Van Spaendonck werd tweede en mej. Roerink vierde.

Het architectenbureau T. van der Kooi te Drachten heeft de bouw van een gereformeerde uloschool te Drachten gegund aan de firma S. S. Jager en zoon aldaar voor f 78.004.

Hans Reiser in de titelrol en Sabina Sesselman als zijn verloofde in „De levensroman van Joseph Schmidt”.

DEZE WEEK IN DIT THEATER

Zang vult film over Joseph Schmidt voor groot deel

Een film over de eenmaal zo beroemde tenor Joseph Schmidt gaat men natuurlijk vooral zien om hem weer eens te horen. Dat kan men dan ook volop in „De levensroman van Joseph Schmidt” in TIVOLI deze week. De film wordt voor het grootste deel in beslag genomen door de machtige zang van de grote zanger. Zijn liederen en aria's worden alleen maar verbonden door een verhaaltje, dat misschien wel authentiek zal zijn, maar dat overigens alleen maar opmerkelijk is omdat het ons nog eens doet realiseren hoe tragisch het is dat deze zanger, die Zwitserland gevluchte zanger door in 1943, nog maar 39 jaar oud, is gestorven.

In deze film krijgen we dus het verhaal voorgeschoteld van de niet-arië, vaderlandsloze Joseph Schmidt, die verliefd wordt op een Duits meisje, een liefde die wordt beantwoord. Het meisje ondervindt echter — hoe kon het anders in nazi-Duitsland — de nodige tegenwerking van haar familie en als zij dan eenmaal werkelijk met elkaar verenigd zijn is het te laat. Een roerend verhaaltje (de eenvoudige moeder en de trouwe vrienden van Schmidt spelen er natuurlijk ook nog een rol in), waarin de hoofdrollen worden vervuld door Hans Reiser, Sabina Sesselman en Theo Lingen.

Als men een bezwaar tegen deze film zou willen maken, dan is het niet tegen dat wat simpele maar toch wel aanvaardbare levensverhaal, maar tegen het feit dat deze film zo „Duits” is. Schmidt wordt ons gepresenteerd als „de vertolker van het Duitse lied”, en al krijgen we daarnaast dan ook nog wel eens even een Italiaanse aria te horen, over de vele Engelse liederen die Schmidt in zijn leven gezongen heeft wordt niet gerept. Ook de weergave van de nazi-tijd die Schmidt noodzaakte te vluchten is niet helemaal aanvaardbaar. Natuurlijk, de wantoestanden in het Duitsland van toen, worden wel even aangeeroerd, maar er wordt toch naar onze smaak wel wat erg de nadruk gelegd op de goede Duitsers die het daar niet mee eens waren en die een arme man graag hielpen. Daarbij steekt de vrij hondse behandeling die de Zwitsers een vluchteling volgens deze film gaven maar schril af.

Dat alles is echter maar achtergrond, en men moet natuurlijk niet vergeten dat deze film kennelijk vooral voor Duits binnenlands produkt gemaakt is. Ook voor de Nederlandse liefhebber van

Joseph Schmidt en zijn prachtige stem is deze film echter nog best de moeite waard. Een tenor als de zijne zal er misschien wel niet zo gauw weer komen. Dat aan dit fenomeen nu een film is gewijd is prettig, ook al is de film dan wat eenzijdig.

Begeerte

In gezelschap van de verleidelijke Nathalie en Norbert — vrienden van een enigszins twijfelachtige afkomst — arriveert de in Parijs studerende fabrikantenzoon Olivier in zijn geboorteplaats. Hij zit in geldnood, omdat deze vrienden kennelijk niet voor niets zijn nabijheid zoeken, en met de studie gaat het ook niet zo geweldig. Papa vindt dan ook, dat zo'n lief in de fabriek moet komen werken. Norbert, die het daar lang niet mee eens is, gaat de vader van Olivier opzoeken, bedreigt hem, het komt tot een gevecht, de fabrikant valt van het balkon naar beneden en blijft dood te zijn. Olivier moet nu zijn plaats als „baas” innemen. Hij heeft helemaal geen verstand van het bedrijf en al gauw komt het tot een breuk tussen hem en zijn voorman Philippe, die zijn ontslag neemt. Nathalie komt met deze jongeman in contact en onder zijn invloed verandert het meisje sterk in haar voordeel. Philippe wil voor zichzelf gaan werken, maar het geld ontbreekt. Op aandringen van Nathalie gaat hij smokkelen. Norbert is echter hevig jaloeus, omdat Nathalie niets meer voor hem voelt. Hij probeert Philippe er in te laten lopen. Dit mislukt. Na talloze misverstanden is het uiteindelijk Norbert die in de boeien geslagen wordt en dan kan Philippe zijn Nathalie in de armen sluiten. Dit verhaal, gebracht onder de titel „Door begeerte gedreven”, kan men gaan zien in de Cinema.

Opium

Tot en met zondag draait in de Leeuwarder Bioscoop de film „Opium” waarin de bestrijding van de handel in verdovende middelen wordt getoond. Het is

(Advertentie I.M.)

Vraag niet gewoon om „bananen”

Vraag om „FYFFES”

een soort antieke Interpolfilm geworden — de film is vlak na de oorlog opgenomen, gebaseerd op gegevens uit 1935 — maar het verhaal is niet oninteressant. Een functionaris van het Amerikaanse bureau voor de bestrijding van de handel in verdovende middelen raakt op het spoor van een internationale bende. Eerst belandt hij in Shanghai, vervolgens in het Midden-Oosten en tenslotte op Cuba. Overal en in alle klimaten is deze heer onwarschijnlijk pienter en te land, ter zee en in de lucht is hij de gise jongens uit de opiumbrache te vlug af. Natuurlijk slaagt hij erin de hele club onschadelijk te maken. Het einde van de film is echter bepaald verrassend. Van maandag tot en met woensdag draait er in dit theater „Twaalf uur tussen leven en dood”, eveneens een spannende film.

komst alles op aankomen, o'je recht-

Hotel

„Kamerkatjes van de Luchtmacht” is de titel van de film, die zondag in de Harmonie draait, een titel, die de inhoud slechts ten dele dekt, want het gaat voornamelijk over een stelletje Amerikaanse militairen, die zich op een Stille-Zuidzee-eilandje stierlijk vervelen en onder aanvoering van een door administratieve moeilijkheden getroffen man een hotel gaan bouwen. Een heel merkwaardige geschiedenis, gemaakt om het bioscoop-publiek te amuseren en beslist niet onaardig voor een keer.

(Advertentie I.M.)

25 cent per rol

Schubert

In „Amicitia” te Sneek draait tot en met maandag de film „Das Dreimäderlhaus”. Deze rolprent vol muziek en liefde is door Ernst Marischka gemaakt naar de gelijknamige operette van Heinrich Berté. In de film zijn dus ook de bekende liederen van Franz Schubert verwerkt. Of dit recht doet aan de composities is natuurlijk de vraag. Feit is, dat zij nu een breed publiek bereiken, zij het onder andere omstandigheden dan Schubert in zijn wildste gedachtenstroom zal hebben bevroed. Alle elementen van muziek en romantiek zijn door de regisseur bijeen gebracht in de „typisch Weense” sfeer van de Biedermeiertijd.

Elders

Amicitia in Franeker brengt volgende week maandag en donderdag een film, die nog niet zo lang geleden alomteer de aandacht trok: „On the beach”, gebaseerd op een verhaal van Neville Shute en gemaakt door producer-regisseur Stanley Kramer. We hoeven niet te vertellen, dat het werk de gevolgen van een atoom-oorlog tot onderwerp heeft — er is zo voor en na al voldoende over „On the beach” geschreven —, maar wel willen we er nog eens extra de nadruk op leggen, dat de liefhebber iets belangrijks heeft gemist, wanneer hij de kans om de film te kunnen zien voorbij laat gaan. Men kan er bezwaar tegen hebben, dat Kramer het financiële aspect van het filmmaken niet vergat (hij zorgde voor populair spektakelmateriaal en schroomde niet de populariteit uit te buiten), maar daarnaast zal men gegrepen worden door een boeiend gegeven, dat op een manier, die het drijven op routine te boven gaat, werd verwerkt. Heus, Franeker mag er blij om zijn, dat het de gelegenheid krijgt deze film te kunnen zien. Vanavond draait het vervolg van „De mijnen van koning Salomo” en morgen en woensdag de kortgeleden besproken film „Misdadige meisjes”.

Zondag en woensdag kunnen de Dokkumers in de Harmonie kennis maken met „The big circus”, het verhaal van de merkwaardige en spannende lotgevallen van een Amerikaanse circus, dat vecht tegen een financiële ondergang, door het noodlot wordt achtervolgd, maar er uiteindelijk toch bovenop komt. Het is al met al een vrij triest relaas. Voor circus-scènes, sfeertekening en romantiek laat het echter ruimte voldoende. Over. Vanavond „Wolga bootsman” (u mag raden welk lied een belangrijke plaats inneemt) een avontuurlijk geheel, waarin wraak, liefde en aanverwante elementen zijn verwerkt. De achtergrond vormt, vanzelfsprekend, het Rusland van vroeger.

SLUISDEUREN NAAR „ZEE” ROESTTEN VAST

Beruchte doolhof Molkwerum
werd een gewoon boerendorpAcht-eilanden-dorp met groot
verleden, zonder toekomst

Burgemeester L. S. Pasma van Hemelum Oldeferd toont in zijn kamer op het gemeentehuis te Koudum elke bezoeker, bij wie hij de nodige belangstelling veronderstelt, met trots de mooie kaart van Molkwerum, die de gemeente sinds kort rijk is geworden. Het is een heel oude kaart, namelijk die van Johannes Hilarides uit 1718. De gemeente had al zo'n kaart, maar dit is een later exemplaar, dus in kleur en compleet met een gezicht op het dorp en een kaartje van de Zuidwesthoek. Geschiedkundigen raken in vervoering bij het zien van deze prachtige kaart en dat geldt vooral ook voor mensen, die zich bezig houden met landnamen en alles wat daarmee in verband staat. Geen wonder, dat ds. J. J. Kalma in deel vier van „Fryske Plaknammen” een uitvoerig artikel wijdde aan deze kaart met o.a. de namen voor de acht eilandjes, waarop het oude Molkwerum was gebouwd en de vele bruggetjes, die deze „pöllen” onderling verbonden.

Aan de vorm weinig
veranderd

Op zijn bureau heeft de burgemeester ook een kaart liggen van het huidige Molkwerum. Een veel minder rijk uitgeoefende kaart, dan die uit 1718 en dat past ook goed bij de situatie, want een vergelijking tussen de beide kaarten leert, dat het dorp er in de afgelopen eeuwen sterk op achteruit is gegaan.

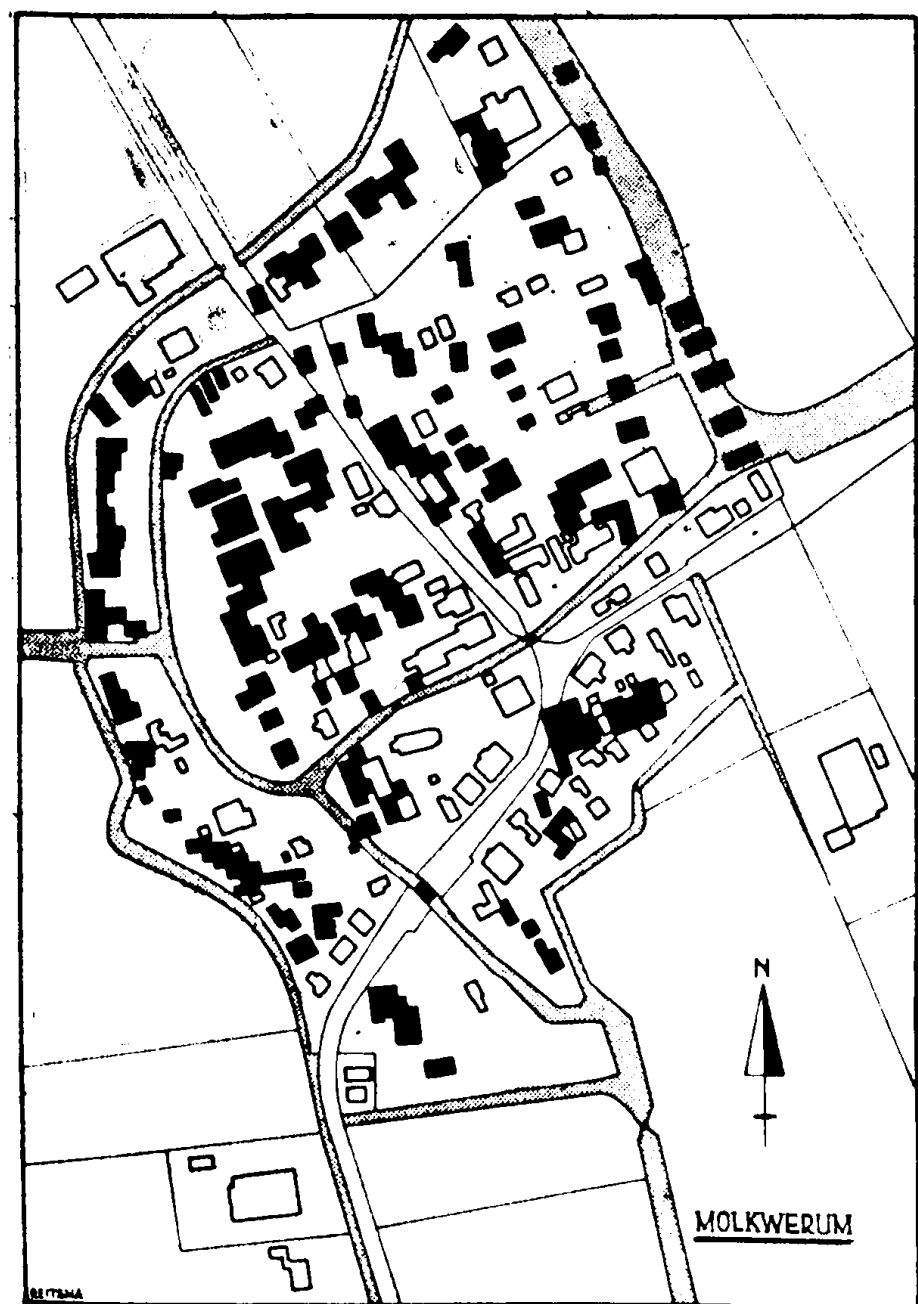
Onze tekenaar heeft de beide plattegronden van het dorp in elkaar verwerkt. Dat kon vrij gemakkelijk, omdat er aan de vorm van Molkwerum niet veel is veranderd. Volledig dekken de plattegronden elkaar niet. Misschien is Johannes Hilarides iets minder punctueel geweest dan gemeentewerker nu, maar het is natuurlijk ook niet onwaarschijnlijk, dat een enkele waterloop sinds 1718 wel wat is gewijzigd.

Uitgehald

Het voornaamste is echter, dat deze gecombineerde kaart heel duidelijk aangeeft wat er sinds het begin van de achttiende eeuw in het dorp verloren is gegaan. De zwarte vlekken op de kaart vertellen welke huizen zijn afgebroken, terwijl de open gehouden „vierkantjes” meedelen, welke huizen er nu nog staan. Een blik leert, dat Molkwerum sterk is uitgehald, want de oude vorm van het dorp is nog altijd bewaard gebleven.

Toen Hilarides zijn kaart tekende, verkeerde het dorp nog in zijn bloeiperiode, welke in de zeventiende en de achttiende eeuw viel. De mannelijke bevolking bevoerde van de zeeën en dat gaf een goed stuk brood, terwijl het ook heel wat verzorgende bedrijvigheid met zich meebracht. Nog staat het dorp door middel van een sluis in verbinding met het IJsselmeer, maar de deuren zijn al lang vastgeroest, want er behoeft nooit meer een schip het wijde water op. Bij de Tweede Kamer is een ontwerp van wet

Dank zij de fraaie kaart van Johannes Hilarides kon het Molkwerum van 1718 vrij goed worden verwerkt in de huidige plattegrond. Beide plattegronden dekten elkaar niet volledig, maar dat doet geen afbreuk aan het overzicht van de sterke teruggang van het dorp. De zwarte vlekjes op de kaart geven namelijk de gebouwen aan, die sinds 1718 zijn verdwenen. Er is ook nog al wat water gedempt. Wat nu nog — soms heel smal — water is, staat grijs aangegeven.

des vermeldde boven zijn kaart „Het Friesche Doolhof, het beruchte dorp Molk-Worren.”

Dat was het in 1718, toen er nog acht „pöllen” waren. De Katte Pol, Sorkke Pol, Hoeunde Pol, Wester Ich, Eester Ich, Grims en Arjen Pol, de Pol off Wiebren Hantjes Pol off de Toonen en de Jaaxme Fonne Pol zijn nog wel terug te vinden, maar eilandjes zijn het niet meer. Een deel van het water is gedempt en van de achttien bruggetjes, die ieder een naam hadden, zijn er nu nog maar drie over.

Molkwerum is lang niet meer wat het was, maar het is er nog altijd, compleet met een hervormde kerk, een bijzondere school met een veertig leerlingen, een verenigingslokaal en een bescheiden café. Het is dus nog een echt dorp, maar veel verenigingsleven is er niet meer. De sterk vergrijnde bevolking woont in voor het merendeel oude en kleine woningen. Veel perspectief biedt de toekomst niet. Er wordt gehoopt op enige mogelijkheden in het kader van de recreatie. Voorlopig grijpt bakker De Boer echter nog terug op het grote verleden van zijn dorp. De koekproducten, die uit zijn fabriekachtige bakkerij naar alle delen van Nederland worden verzonden, hebben op hun verpakking met Friese tekst een afbeelding van „Ald Molkwar fen 1373 — it Fryske Doolhof.”

Recreatie Toch kijkt het dorp nog wel naar dat water, maar dan met het oog op de recreatie. Bij de sluis met de pier heeft zich namelijk enig strand gevormd en op die plek wordt vrij veel gewoond. Toeristen mogen er graag even bivakkeren. Het dorp zou de mogelijkheden op dit punt graag wat uitbouwen en blijfens het gemeentelijke rapport ten dienste van de herziening van de uitbreidingsplannen onderkent het gemeentebestuur die mogelijkheden ook wel.

Er leeft dus nog wel iets in het dorp, dat nu al eeuwenlang de invloed ondergaat van de ontvolking. Vroeger was het dorp alleen des zomers ontvolkt, want dan zwerven de mannen op zee. Daarom kon Here Jolles van 1665 tot 1689 alleen maar 's winters voorgaan. Dat was bij de doopsgezinden, die een tijdlang in het dorp twee gemeenten hebben gehad, met elk een kerkgebouw, de grote en de kleine Vermaning. De doopsgezinde kerk is nu het verenigingsgebouw van de hervormde kerk.

Twee jonge Molkwerumers bevaan de wereldzeeën. Dat is alles, want vissers zijn er eigenlijk niet meer, al wordt er dan nog wel wat op paling gevestigd. De naam Visser komt in het dorp nog al veelvuldig voor evenals Zeldenrust. Dat waren voorheen grote families van louter vissers. Nu is Molkwerum een boerendorp. Zeventig procent van de bevolking is betrokken bij het boerenbedrijf. Het aantal inwoners zit nog juist boven de vierhonderd; in het begin van deze eeuw woonden er nog ruim vijfhonderd mensen. Molkwerum is nooit erg groot geweest volgens de huidige maatstaven, maar terwijl vergelijkbare dorpen groeiden, is Molkwerum langzaam maar zeker in zielen aantal teruggelopen.

Dat blijkt duidelijk uit het aantal woningen, dat uit het dorpsbeeld is verdwenen. Waar men in het dorp ook graaft, steeds wordt gestoten op steen: de fundamente van vroegere huizen. Volgens de woningtelling van 1956 stonden er in het dorp 76 huizen. Driekwart daarvan dateert van voor 1906, terwijl bijna de helft bestaat uit één, twee- en driekamerwoningen. Het dorp is door de afbraak zo open geworden, dat moeilijk meer van een doolhof kan worden gesproken. Dat was het vroeger. Hilarides

Neen, Johannes Blanksma uit St. Anna Parochie moet niets hebben van moderne kunst. Bij het woord abstrakt vertoont zijn markante kop zeer duidelijke trekken van afschuw. Bij Vincent van Gogh houdt voor hem de schilderkunst op. Wat dan volgt noemt hij poppekasterij. Hij moet op een schilderij duidelijk kunnen zien wat het voorstelt. Een schilderij van Benner, drie paardjes voorstellen, de noemt hij „drie witte muizen die in de lucht zweven”. Paarden moeten bij hem werkelijk paarden zijn, met alle vier benen stevig en welgevormd op de grond.

Johannes Blanksma heeft een zeer grote belangstelling voor de schilderkunst. Hij heeft er heel veel boeken over gelezen en volgt de kunststrencies in de kranten zeer nauwgezet. Een enkele keer breekt hij er eens tussen uit om een museum of een grote internationale tentoonstelling te bezoeken. Zo stond hij een keer om tien uur 's morgens al in het Rijksmuseum in Amsterdam. Dezelfde ochtend was hij op de fiets uit St. Anna Parochie gekomen. In het museum trof hij een heer, met wie hij in een diepgaand gesprek raakte over de schilderkunst. Bij het afscheid nemen noemde zijn gesprekspartner zijn naam: prof. de Vries. En deze hooggeleerde keek vreemd op toen bleek dat hij een kunstzinnige discussie

had gehad met een eenvoudige melkhandelaar uit het hoge noorden van Friesland. „Ik had gedacht dat u schilder was”, had prof. de Vries verbaasd gezegd. Johannes Blanksma had in zijn jeugd maar een wens: schilder worden. Deze wens is nooit vervuld, want de financiële toestand thuis maakte studeren ten enen male onmogelijk. Na de lagere school kwam hij dus bij de boer. Toen zijn vader in 1926 stierf, nam hij diens melkwerk over. En sindsdien brengt hij de huisvrouwen in Sint Anna Parochie trouw elke dag melk, pap, yoghurt, boter en kaas aan huis. Elke morgen moet hij hiervoor om vijf uur uit de veren. Na het middageten neemt hij dan even rust — „Ik ben al van de vorige eeuw”, verontschuldigt deze 63-jarige zijn siesta — en dan kruipt hij in een heel andere huid. Hij gaat schilderen. Dat wil zeggen, aan de hand van een der vele reproducties, die hij in zijn leven heeft verzameld — een aardappelkast vol — gaat hij oude schilderijen kopiëren. Hij maakt er veel werk van. Hij schildert tot 's avonds laat. Wekenlang doet hij over een kopie, want Blanksma is niet gauw tevreden. Maar het resultaat is dan ook navenant. Zijn kopieën zijn vaak zo geslaagd dat zij grif aftrek vinden. Dit jaar nog maakte hij op bestelling twee kopieën voor een Zuid-Afrikaanse dame, die in Sint Anna Parochie op bezoek was. Zij nam gelukkig en tevreden een zelfportret van Rembrandt en een „Bidende vrouw” van een leerling van deze grote meester mee naar huis. Ook al eerder was er werk van Blanksma naar Zuid-Afrika verhuurd: er in tal van huiskamers in Friesland en „Holland” hangen eveneens Blanksma's kopieën van oude meesters.

Wie is die man? Joh. Blanksma

Molkwarder
swantsjes

Molkwar is ien fan it lytse ryche doarpjen, dat fan âlds in wapen hat. It is net it iennichste doarp, dat de swan yn it wapen hat. Langwar en Warten hawwe der elkmis trije wappen yn: Molkwar ien. De swan stiet ek op in gevelstien út 1597, dy't in goed plakje krige hat yn it nije hûs (ien fan de seis, dy't der nei de oarloch boud binne), dat biwinne wurdt fan S. C. Kramer. Op de stien stiet fierders „Die Godt vertrowt had wol gebowt.”

Eartiids hie it doarp hast gjin forbining mei it lân. It wie folslein op de sê rjochte en rydforkear koe der yn it doarp sels net komme mei 't der allinne mar smelle rimpadstjes wiene. It isolemint nei de kant fan it lân hat mei him brocht, dat de ûntjowing fan it Frysk lang net dy fan it lân folge hat. Sa krige it doarp, lyk as de stêd Hynljippen in eigen dialekt. Dêr is nou net folle, krekt seint: neat mear fan oer, al wykt in inkelde wurd dan noch wol hwar fan it Súdwesthoek ôf. De Molkwarders hawwe, lyk as de Hynljippers ek har eigen dracht hawn. Dy fan Hynljippen is yn de eigen stêd jitt to sjen; dy fan Molkwar net.

Molkenhuizen. Molkenweer, Molkweer, Molqueren, en Molqueren binne allegearre oan it hjoeddeiske Molkwerum foarôf gien. Foar de Fryskpraters is it lykwols Molkwar.

Ring wees
uit, dat
wulp 31
jaar werd

Ringen aan vogelpootjes leren ons heel veel van de weg, die zij volgen, en van de ouderdom die zij bereiken. Een wulp zoals men die hiernaast op het nest ziet, kan een zeer respectabele leeftijd halen.

Dode vogels van nut
voor ringenonderzoek

Het is weer zo ver dat we buiten van alles kunnen beleven. De trek is nog in volle gang, al is oktober wel de drukste maand. Het begint trouwens al in juli, dan komen reeds de buitenlandse gasten, pas in het hoge noorden groot geworden, tot ons: oeverloperstjes, zwarte ruiters, groenpootruiters, noem maar op. Op 9 juli werden de eerste wilsters in het Noorderleeg al gezien. Dat gaat zo maanden lang door. De vraag is, waarom ook onze eigen broedvogels al gauw vertrekken. Het is nog volop zomer, begin augustus, dan minderen de gierzwaluwen al hard, de omevaars gaan eind augustus, als er toch nog volop voedsel voor de dieren is, de grote reis ondernemen. Bovendien is het een gevaarlijke reis, want elk jaar komen er minder omevaars terug dan er ouden en jongen ons verlieten. Het verlies blijft steeds groter te zijn dan de aanwas van jonge dieren.

We kunnen al weer uitkijken naar de sijesjes, die hier de vorige winter talrijk waren. In troepen gingen ze aan de elzenpropies, na de jaarwisseling zagen we ze meer op de grond, het elzenzaad ligt dan meer onder de bomen verspreid. In het laatst van augustus waren er nu al enkele op Vlieland en eind september werden ze onder meer in Molenend opgemerkt. Begin oktober kwamen de eerste sneeuwgorzen uit Groenland en IJsland naar onze stranden.

Voor al langs de zeekust en de Makkumer waard verder op de eilanden, is het nu voor de vogelvriend nog boeiender dan in de zomer, want het is niet — zoals soms wordt aangenomen — dat we in de herfst zonder vogels komen te zitten, als onze broedvogels vertrokken zijn. Met onze standvogels en trekkers uit het noorden is het aantal tijdelijk zelfs veel groter.

Het valt soms op hoe bepaalde soorten enige dagen of soms een enkele dag als het ware in het middelpunt staan door plotseling in grote aantallen door te komen. Zo waren het bijvoorbeeld vooral de merels of zwarte lijsters, die 30 oktober op Terschelling domineerden. En wat het merkwaardige was, en dit gold ook voor de andere lijstersoorten en kepen, vinken en spreeuwen, dat er dagen lang bij wind tussen oost en zuid; nagevoel alle vogels niet de gewone richting gingen, naar west en

zuid, neen de trek was overwegend oost, waar ze kort geleden vandaan kwamen! Men noemt dit verkeerd gerichte trek en de ornithologen zijn er nog niet geheel achter wat dit betekent.

Het is niet de bedoeling een overzicht te geven van een kort verblijf op Terschelling. Wie er zelf op uit trekt, moet vooral eens letten op de mooie pestvogels, waarvan er ook al weer enkele gezien werden. Mevrouw Bonnema te Stavoren zag ze 1 november een half uur lang in de besjes van de coloneaster in de achtertuin.

Het kan van nu zijn dat er voor al ook aan dode vogels aandacht wordt geschonken. Voor vogelliefhebbers is het een kleine moeite te zien na te kijken, of er ook een ringetje aan een poot zit. In aanspoel langs de kust, langs de wegen (verkeersslachtoffers) onder draadgeleidingen en in het

veld zijn ze te vinden. Die aluminumringetjes hebben de vogelkenners al zeer veel verteld omtrent de weg, die de trekvogels volgen en waar ze de winter doorbrengen.

Pas kwamen bij de ornitholoog G. Bosch te Giekerk nog enige ringresultaten binnen. Een kievit, 14 april 1960 te Twisk (N.H.) gevonden, was 7 juni 1959 in Letland jong geringsd. Een losse Engelse ring, deze zomer tussen de schelpen op de Makkumerwaard door de opzichter ontdekt, bleek te hebben toebehoord aan een meerkooit die 27 januari 1951 te Essex bij Colchester van de ring voorzien was. We moeten aannemen dat de vogel vergaan is en de ring overbleef. Ook vertellen de ringen de deskundige soms, hoe oud vogels kunnen worden. Een heel merkwaardig geval is bijvoorbeeld, dat van een wulp, die 31½ jaar kans zag buiten schot te blijven: het dier werd 4 juli 1926 als jonge vogel in Zweden geringsd en 25 januari 1958 in Engeland geschoot. De ring was sterk gesletten maar de letters en cijfers waren nog goed zichtbaar. Zo zijn er ettelijke voorbeelden, zoals van meeuwen, die meer dan twintig jaar werden.

Wie een geringde vogel vindt zou de onderzoekers deugd doen door soort, vindplaats, datum, de toestand waarin de vogel zich bevindt, vermoedelijke doodsoorzaak en mogelijke andere bijzonderheden te noteren. De ring kan uitgegeven worden en met de gegevens toegezonden worden aan de heer G. Bosch, Rijnia van Nautaveg 59 te Giekerk, die voor verdere verzending zal zorgen. De vinder krijgt dan later wel bericht omtrent de herkomst van de vogel en al zo meer. G. Bosch, Giekerk.

De Vreugdenhils wonen
heerlijk in monument

Het feit, dat het pand Eebracht 44 op de voorlopige lijst van monumenten voorkomt, maakte het voor de IJlsters zeker niet aantrekkelijker om in het huis met zijn trapgevel te gaan wonen. Anders is het tenminste niet verklaarbaar, dat de woning in deze tijd zo maar twee jaar leeg heeft kunnen staan. Misschien hebben de IJlsters even gedacht, dat de man gek was, toen einde oktober van het vorig jaar bekend werd, dat de woning verkocht was aan een inwoner van Cuyck. Nu weten zij wel beter, want de heer J. Vreugdenhil haalt elke dag zijn hart op aan dit uit de zeventiende eeuw daterende pand, waarin voorheen een bakkerij is gevestigd geweest.

Wat dreef deze Cuykenaar om helemaal in IJlst een „oud fort” te kopen? Natuurlijk wilden man en vrouw graag in de buurt wonen van dochter, schoonzoon en kleinkinderen in Sneek. Maar het huis — warm aanbevolen door de schoonzoon, die antiquair is — lokte deze uit het Westland afkomstige moderne-woning-bewoners nog veel meer. Hier zou vooral de heer des huizes zich kunnen uitleven. Na zijn pensioenering kwam nu de tijd om zich na jaren van boekhoudkundige problemen eens te wijden aan zijn grote liefhebberij: timmeren en alles wat daarmee annex is. Kon het beter, dat dit ten goede zou komen aan de eigen woning!

Voor vijftien honderd gulden werd de heer Vreugdenhil eigenaar van het pand, dat minnaars van het oude met verterde blikken aanschouwden, maar dat de IJlsters met de nek aanzagen. Nu mogen deze stedelingen daarvoor niet te hard worden gevallen, want het geval achter het leuke gevel-tje met zijn ouderwets uitstakstje was niet zo maar meer bevoorbaard voor een mens, die enige eisen aan het leven stelt.

Dat doet ook dit echtpaar en daarom is er ras een closet in de woning aangebracht; is er thans ook een douche, terwijl de bakkerij tot keuken is omgevormd. De heer Vreugdenhil doet alles zelf. Timmeren, metselen, stucadoeren, schilderen en behangen is zijn grote vreugde. Maar hij is van de zware, merendeels hand bekende balken in het huis afgebleven. Daar is geen board tegenaan gekomen! Wat oud en mooi is, laat hij in wezen. Natuurlijk laat hij de toch nog betrekkelijk goede voorgevel ook met rust. Daar mag hij niet aankomen, maar de liefde voor wat mooi is, maakt dat dit voor hem geen probleem is. Wel restaureert hij de verprutste achtergevel in eigen accoordwerk, want werken dat hij doet!

Zo blijft een oud sieraad van IJlst bewoond en dat is nog altijd de beste methode om een monument te bewaren. Tenminste als het goed bewoond wordt en dat wordt het in dit geval. De Vreugdenhils zijn in de zin apart, dat zij minder slooplus-

tig zijn dan heel wat mensen, die zich alleen maar gelukkig schijnen te voelen in een huis van twaalf in een dozijn. De Vreugdenhils zijn gelukkig in IJlst en IJlst mag zich gelukkig prijzen, dat zij in de stad zijn komen wonen, want nu is er leven gekomen in een aantrekkelijk oud pand.

★
Brits oordeel
over Friezen

Buitenlanders plegen nogal eens op te treden als de vriend, die een volk zijn feiten toont. Dat geldt ook van de Engelsman John Bouring, die in 1828 Friesland bezocht en daarover reisbrieven schreef, die door A. Telling vertaald werden. Hij noemde het hard en onrechtvaardig oordeel, dat de Friezen lomp, koud en terughoudend zouden zijn, meende wel, dat zij over het algemeen afkerig zijn om veel met vreemdelingen in aanraking te komen, prees hun „schrandere en wijsgerige geest” en vond eigenlijk maar één groot gebrek: het te veelvuldig gebruiken van sterke dranken („de bestendige gewoonte om een glaasje vol op verscheidene tijden des daags te nemen”). Maar het rechten met messen, waarvan de Brit ook hoorde, was gelukkig al lang voorbij en hij besloot:

„Nu zijn zij een volk zeer onderdanig aan de wetten; schoon zij zich weinig storen aan de prantvertoning der gezaghebbers. Zij hebben weinig eerbied voor enkel aristocratische of ambts onderscheiding. Een hunner bestuurders getuigt van hen „dat zij gereedelijk gehoorzamen aan de wetten, die zij verstaan, maar nooit vergeven noch zijst houden, wanneer zij onrecht of partijdigheid moeten lijden. Men kan hen niet overbluffen door den vorm of praal van magt; zij laten zich weinig in met de zaken van anderen en kunnen niet duldend, dat het Bestuur zich bemoeit met hunne huishoudelijke aangelegenheden.” Soe it noch sa wê-ze?

Leeuwarden krijgt een groot recreatiegebied bij de Wielen

Zwemmers naar Kleine Wielen; Grote Wielen voor vissers en liefhebbers van watersport

In 1955 kocht de gemeente Leeuwarden de Grote Wielen aan en daarmee werd de basis gelegd voor een groot recreatieplan oostelijk van de stad. Het zwembad had toen al ruim een halve eeuw de Leeuwarders tot zwemgelegenheid gediend en het was door de steeds betere vervoersmogelijkheden allengs dichterbij de stad gekomen. Niettemin: in deze tijd voldoet de outillage niet meer. De gemeente gaf de exploitatie in handen van een stichting, waarin de gemeente gedelegeerd is, maar beschouwde deze regeling als een tussenfase. In 1957 kon ook de Kleine Wielen, aan de andere zijde van de straatweg, worden aangekocht. Twee belangrijke elementen voor het ontwerpen van een „bosplan“, een groot recreatiegebied in de nabijheid van de snel groeiende stad.

Zoals men weet heeft de Leeuwarder gemeenteraad in het begin van dit jaar het recreatieplan Kleine Wielen behandeld. Het is door alle fracties enthousiast begroet: Leeuwarden zou bijzonder gebaat zijn met een dergelijk groots plan, want rijk aan recreatiemogelijkheden is men hier niet. Het plan brengt de zwemmers naar de zuidkant van de straatweg, zodat de Grote Wielen overwegend voor watersporters en vissers bestemd wordt. De poelen en plassen van de Kleine Wielen worden van 30 tot 51 hectare uitgebreid. Er komen aanlegsteigers voor „kleine“ watersport. Men kan dit gebied namelijk alleen bereiken via de Tietjerkstervaart en een sluisje.

Het grote plan, dat in nauwe samenwerking met de gemeente Tietjerksteradeel, waarin het gelegen is, werd gemaakt, voorziet in de aanleg van een up to date-zwembad met een kleuterbad, een ondiep, een middeldiep, en een diep bad compleet met springtoren. Verder een speelweide van meer dan vier hectare, een parkeerterrein voor vier- à vijf honderd auto's, een kampeerterrein en een motel.

Door de samenhang van dit recreatieplan Kleine Wielen met de ontginningswerkzaamheden van de Kleine Geest kon een gebied rondom dit recreatiecentrum worden geprojecteerd, waardoor het aanzienlijk groter kon worden zonder dat het teveel grond zou vragen. Het gebied tussen Groningerstraatweg, de weg Zwartewegsend-Tietjerk, de spoorlijn naar Groningen en het Oud-deel (een oppervlakte van 167 hectare) zal doorkruist worden door wandel- en fietspaden, resp. tot een totaal lengte van ruim acht en ruim zeven kilometer. Ze krijgen een coulissenbeplanting en er zijn verscheidene banken in dit gebied gedacht.

Er is nog geen peil op te trekken wanneer dit plan zijn verwezenlijking kan krijgen. In eerste instantie denkt men aan uitvoering in DACW-verband, maar mocht dit te lang duren, dan wil de gemeente Leeuwarden de financiering langs andere wegen proberen te

regelen. Bovendien is er uit de raad nog gesuggereerd om wanneer het hele plan nog niet in uitvoering kan worden genomen alvast te beginnen met het betonnen zwembad.

Veel meer dan een beginselbesluit van de raad is er dus nog niet, maar het enthousiasme waarmee dit grote plan ontvangen is, garandeert wel dat men dilligent zal blijven om elke kans tot realisering op zo kort mogelijke termijn aan te grijpen.

(Advertentie I.M.)

Koop 'n gegarandeerd Zwitsers ankerhorloge op de meest economische manier. Rechtstreeks uit Zwitserland naar U.

Vermeeld op Uw aanvraag nr. 167

PRIJZEN v.a. 149.50

Vraag het fraaie gratis boekje aan, dat U hier alles van vertelt, bij:

ZWITSERSE HORLOGES

Verkoop Nederland Tilburg tel. 04250-24495

„Albertina Agnes“ en „Hendrik Casimir“ Tussen de Wielen lagen twee schansen (1672) De luchtkartering verradt hun plaats nog

Wie op de Groningerstraatweg het vaartje passeert, dat de Grote en de Kleine Wielen verbindt, zal tegenwoordig op geen enkele manier aan het verleden worden herinnerd en zeker niet aan 1672, het rampjaar, toen de regering radeloos was, het volk redeloos en het land reddeloos. Maar toen hier nog een brug lag, was er misschien enige reden om aan de vroegere oorlog te denken, want die brug heette de Schansterbrug.

Als men bij het vaartje staat, ontdekt men niets van een of ander verdedigingswerk, maar wie in een vliegtuig stapt en op deze plek naar beneden kijkt, zal aan beide kanten van de rijksweg vaak een vierkantje in de bodem zien afgetekend: de herinnering aan twee schansen, die hier in 1672 zijn aangelegd. Het scherpe oog van de fototoestellen van KLM-Aerocart toont het nog duidelijker: de luchtkartering onthult vaak zaken, die al lang voorbij en vergeten zijn.

De beide schansen hadden ten doel, Leeuwarden te beschermen tegen het leger van de bisschop van Munster, die via de Wouden de Friese hoofdstad kon bedreigen. Zijn leger is nooit verder geweest dan Nijega bij Drachten, maar toch wees Albertina Agnes, de moeder en voogdes van de jonge Hendrik Casimir II, in de benarde zomer van 1672 op de noodzaak van wat zij noemde het beveligen van „de pas aan den Zwarteweg“. Door het maken van verschaningen.

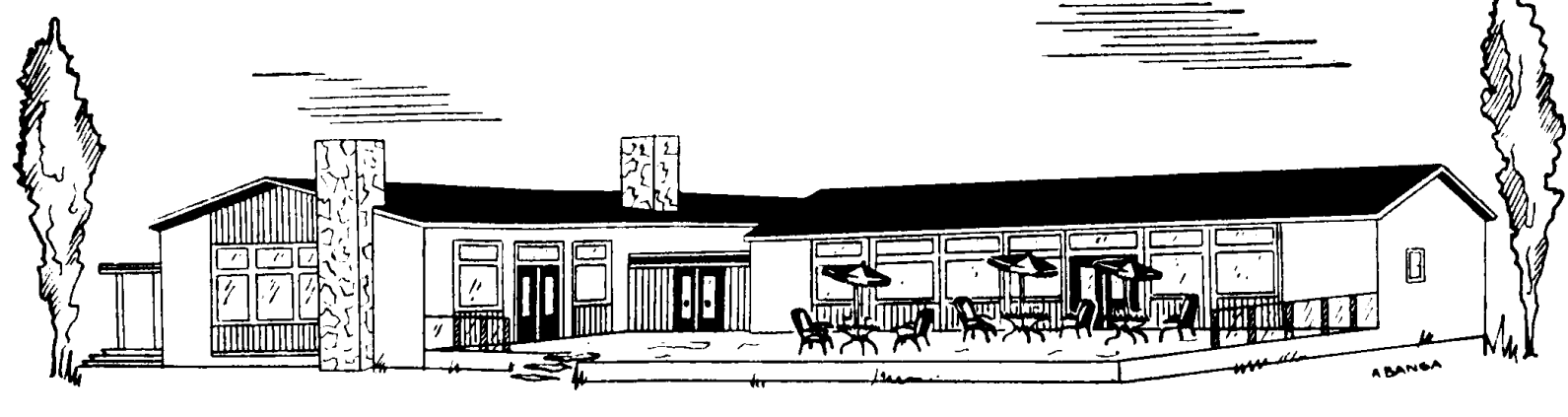
Dat is ook dadelijk gebeurd en zo zijn op de betreffende plaats, die aangegeven werd als „omtrent de derde brug, net tusschen de beide wielen“, twee schansen aangelegd. De ene werd genoemd „Albertina Agnes“, de andere „Hendrik Casimir“ en zij kregen houten hutten voor de soldaten. De schansen hebben nimmer dienst behoeven te doen maar zij waren er nog in 1718. In 1847 evenwel

De beide schansen, die Albertina Agnes in 1672 ter weerszijde van de Zwarteweg tussen de Grote en Kleine Wielen liet opwerpen om het leger van de bisschop van Munster tegen te houden (dat overigens verstek liet gaan), bestaan al sedert meer dan een eeuw niet meer. Maar het fototoestel, waarmee de KLM-Aerocart zijn luchtkartering verricht, ziet dwars door de grasmat, door greppels en zuaden hooi heen en zo ziet men de beide schansen („Albertina Agnes“ en „Hendrik Casimir“) zich nog duidelijk ter weerszijden van de rijksstraatweg aftekenen. Dit is een fragment van de luchtkarteringsfoto: de noordelijke schans verradt zich duidelijker dan de zuidelijke, waarschijnlijk doordat het aan de noordkant drassiger is. Op de grote foto hiernaast hebben we ter oriëntering de schansen even extra aangeduid: zo duidelijk zijn ze nu ook weer niet!

geeft de kaart van Eekhoff aan, dat de beide schansen verdwenen waren. En nu is er dus alleen van een vliegtuig uit nog iets van te zien.

Zo komt het nieuwe hotel-café-restaurant Zwartewegsend er uit te zien. De tekening toont de zuidgevel, dus de kant, die naar de Groningerstraatweg gekeerd is.

De laatste zaligspreek

Zondag 20 november is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. De Kerk staat op deze dag stil bij de „laatste dingen“, bij het getuigenis van het einde, dat deze bedeling tegemoet gaat.

Een einde, dat niet wordt ingewacht als een te gronde gaan van alles, wat bestaat, maar als een voleinding, waarin goed en kwaad, dat in deze bedeling zo onontwaarbaar is verstrengeld, wordt uiteengeworpen, en waarin al datgene, dat onder de doem van de voorlopigheid een belofte in zich droeg, tot vervulling komt.

En tegelijk is er een zeer bestlste grens. De gedaante, het schema van deze wereld gaat voorbij. Het is oud en verouderd en nabij de verdwijning. Wij ondergaan het gewicht van de laatste dingen nergens sterker, dan in ons persoonlijk levende einde. Daarom is de laatste zondag van het kerkelijk jaar tegelijk ook de „Dodenzondag“, de dag waarop de gemeente denkt aan degenen, die ons zijn voorgaan en waarmee we met onzichtbare banden verbonden blijven, totdat de Voleinding aanbreekt.

Ook de volinding van het menselijke, zoals dat hier in deze wereld zo dikwijls te vroeg werd afgesneden en

dat, gemeten aan onze wezenlijke bestemming, nooit werd voltooid. Zelig zijn de doden, die in den Heer „Z“ sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, dat zij rusten van hun moeiten, want hun werken volgen hen na“, spreekt de Bijbel.

EVEN STILTE

Dat is iets anders, dan de kille troost, die U vindt in de volgende versregels: „... onze honger naar geluk is groot maar alles wordt verveend en gelenigd zodat wij tegen 't einde van de tijd vermoed en vredig worden en bereid om wapjes weg te kruipen in de dood“

De dood betekent niet, dat we goddank eenmaal van alles af zijn. We zijn er juist niet vanaf. We worden geoordeeld naar onze werken. In zoverre lijkt het eerder verontrustend, dan rustge-

vend, wanneer er gesproken wordt van hunne werken, die hen navolgen. Onze werken volgen ons op. Ze klagen ons aan: Dit is nooit helemaal afgekomen, daar mankeert wat aan, dat was volkomen verkeerd. Er zijn niet voor niets zoveel overspannen mensen!

Het is alleen op een wonderlijke wijze anders in het licht der voleinding. Dat „alles wordt verveend en gelenigd“ heeft op een beslissende wijze te maken met het „sterven in den Heer“, in Hem, die onder de doem van onze menselijke voorlopigheid de belofte van de voleinding heeft vrijgegeven, in de dood aan het kruis: Het is volbracht.

De werken, die navolgen, zijn dan niet meer de ontkenning, maar juist de bevestiging van de rust. Ze dragen de glans van de vergeving, ze verkondigen, dat niet wij ons leven afmaken, maar dat God dat doet.

Daarom wijst deze laatste Zaligspreek ons terug naar een eerste. „Zalig de levenden, die in den Heer leven“ „Daarom zijn de gouden stralen U des zomers niet ontzeid“ „maar gij moet ze God betalen met een gouden dankbaarheid“.

(Advertentie I.M.)

Scapol een Noury produkt

per flacon 3.90 (met garantiebewijs)

De komende week in FRIESLAND

Zondag 20 november:
GROUW: eerste wedstrijd Friese cross-compitie (10.30 u.).

Dinsdag 22 november:
BOLSWARD: uitvoering van „Voor altijd Pilatus“.
HARLINGEN: Amsterd. Volkstoneel met „Aan lager wal“ (20 u.).

Woensdag 23 november:
DRACHTEN: concert door Christelijke Oratoriumveren.

Vrijdag 25 november:
HEERENVEEN: uitvoering van „Dido Aeneas“ door Toonkunstkoor m.m.v. Frysk Orkest.

Zaterdag 26 november:
SNEEK: „Oud-Sneek“ tegen Oud-Noordelijk elftal (voetbal) (14.30 u.).

Dagelijks:
SNEEK: tentoonstelling „Met verf en klei“ (t.e.m. 3/12).

Woelwijk: nog plaats voor dertig bungalows

Een jaar of vier geleden klaagde men in Tietjerk nog over het feit, dat er in dat dorp zo weinig woningen gebouwd werden. Niet lang daarna is er echter al verandering in gekomen, want al spoedig kwam het plan tot de aanleg van een villapark — Woelwijk — in uitvoering, met als resultaat, dat daar nu zeven nieuwe bungalows staan, met nog ruimte voor dertig andere, grote en minder grote. De woonwijk Hanenburg, die tegenover het villapark ligt — aan de oostkant van de weg van Zwartewegsend naar Tietjerk — is met twaalf enkele en zes dubbele woningen al bijna vol gebouwd. Plannen om in oostelijke richting uit te breiden — waarbij ook plaats wordt gereserveerd voor een lagere school en een kleuterschool — zijn al in een vergevorderd stadium. Geen gek resultaat dus in deze vier jaren.

Daar komt bij, dat het in de eerste jaren niet zo vlot liep. Bij de ontwikkeling van Woelwijk (bij welk plan wij ons bepalen) werden de gevolgen van de bevestigingsbeperking ondervonden. Het plan was opgezet voor twee woningen per jaar, maar in 1957 kwam er slechts één klaar. In 1958 kwam er nog een bij en verleden jaar werd geen bungalow opgeleverd. Pas dit jaar werd het aantal van zeven bereikt. Bovendien zijn

er al weer enkele percelen verkocht, zodat het er op het ogenblik niet slecht uitziet.

Woelwijk ligt daar prachtig aan de zuidkant van het Bos van Ypey. De maker van het plan, ir. J. J. M. Vegter, heeft rekening gehouden met het bestaande landschap en heeft daarom ook de supervisie over het geheel. Ieder plan voor elke nieuwe woning die er gebouwd zal worden, heeft zijn goedkeuring nodig. De beplanting werd aangebracht na overleg met Staatsbosbeheer. Langs de zuidkant van het park loopt een weg, die aansluit op een weg naar de Kleine Geest, waarvoor een betonnen bruggetje wordt gemaakt over een zijtak van de Tietjerkstervaart. De weg is bedoeld ter ontsluiting van landerijen en boerderijen, maar tevens als een toeristische attractie.

Hoewel de goothoogte van de te bouwen villa's vrij is, zal het bungalowtype blijven overheersen, want een verdieping in de kap is niet toegestaan. Bovendien is er genoeg ruimte voor elke woning gepland, zodat het ook niet nodig is in verdiepingen te bouwen. Er blijft dan nog voldoende ruimte over voor groen, plantsoengazon en boompartijtjes. Tevens is er een vijver en is er ruimte vrij gehouden voor de aanleg van een speel- of sportterrein.

Wat betreft de sport en de recreatie in het algemeen leven er wensen, die al in plannen geresulteerd zijn, zij het in een pril beginstadium. Zo zou men een viertal tennisbanen willen laten aanleggen — twee voor de bewoners van Woelwijk en twee voor de omgeving — en een volleybalveld. Ook zou men op „De Sok“, waar enkele arbeiderswoningen hebben bestaan, een jachthaventje kunnen aanleggen. Hoe dit gerealiseerd zal moeten worden, is nog niet helemaal bekeken. Misschien past het in het kader van het recreatieplan voor de Kleine Geest? Vlak bij Woelwijk staat een oude boerderij. Er is geen land meer bij, want dit was nodig voor het recreatieplan. De boer zal dus van zijn plaats moeten. Er zijn plannen om de boerderij dan af te breken, maar waarom, zo vragen enkelen zich af, laat men hem niet staan om er dan een dorpshuis (niet voor Woelwijk alleen, maar voor heel Tietjerk) van te maken?

(Advertentie I.M.)

ASTHMA-LIJERS

Maak een einde aan uw martelingen. Elke asthmalijder kent het verstikkende gevoel dat een asthmaal-aanval kenmerkt en dat voor hem een ware marteling is. Adozo maakt hieraan een einde. De Adozo-tabletten brengen binnen de 30 seconden verlichting en bedwingen de felste aanval in 5-15 minuten. Om geheel gerust te zijn, nemen vele lijdens aan asthmaal één Adozo-tablet bij het naar bed gaan en één bij het ontwaken. Neem ook eens de proef! Bij apothekers en drogist.

Kunstkroniek

Op deze week in Amsterdam gehouden kunstveiling zijn verscheidene werken van Nederlandse schilders onder de hamer gekomen. Twee kleine schilderijen van Isaac Israëls brachten resp. f 5300,— en f 5400,— op, een kritekening van Breiter f 2500,—, een wintergezicht van Leickert f 5300,—, Een doek van Jan Weissenbruch, „De Duine Bierkade te 's-Gravenhage bij invallend zonlicht“, haalde de f 6200,—.

In de Westduitse stad Marl is de eerste steen gelegd van een stadshuis, dat ontworpen is door het Rotterdamse architectenbureau Van den Broek en Bakema. Het wordt een gebouw van zeven verdiepingen, dat ruim f 25 miljoen zal kosten. Marl heeft maar 92.000 inwoners, maar in het ontworpen gemeentehuis is rekening gehouden met uitbreiding van dat aantal tot 160.000.

Uitgevers uit zes landen (Engeland, West-Duitsland, Italië, Spanje, Frankrijk en Amerika) zullen samenwerken bij de uitgave van een nieuwe kunstgeschiedenis in vele delen. Deze zal de kunst in alle landen behandelen vanaf de prehistorie tot de allerjongste tijd. André Malraux zal de beeldmateriaal verzorgen en de tekst onder supervisie van Georges Salles, oud-directeur van de Franse musea.

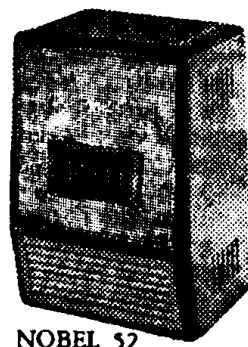
De nieuwe toneelgroep „Comedie 1960“ zal zich op 3 december in de stadsschouwburg in Haarlem aan het publiek voorstellen. Als eerste stuk is „Corsica“ van Henri Bernstein op het programma genomen. Daarin zullen optreden: Rie Gilhuys, Ton Kuyt (die het stuk ook vertaald heeft), Marion Alving, Frits Butzelar en Gerard Doting. De regie heeft Jan Retel. Men wil het stuk voorlopig blijven spelen op toernee door het hele land.

De grote Zweedse prijs voor literatuur van 25.000 kronen is dit jaar toegekend aan de Zweedse dichter Hjalmar Gullberg. Hij kreeg deze prijs voor zijn twee laatst verschenen boeken. De enige prijs die boven de thans uitgereikte staat in Zweden is de Nobelprijs, maar daar komen ook buitenlanders voor in aanmerking.

(Advertentie I.M.)

Waar de winter wég van is.

Capaciteit netto 9000 Kcal/uur.
Prijs f 310.—

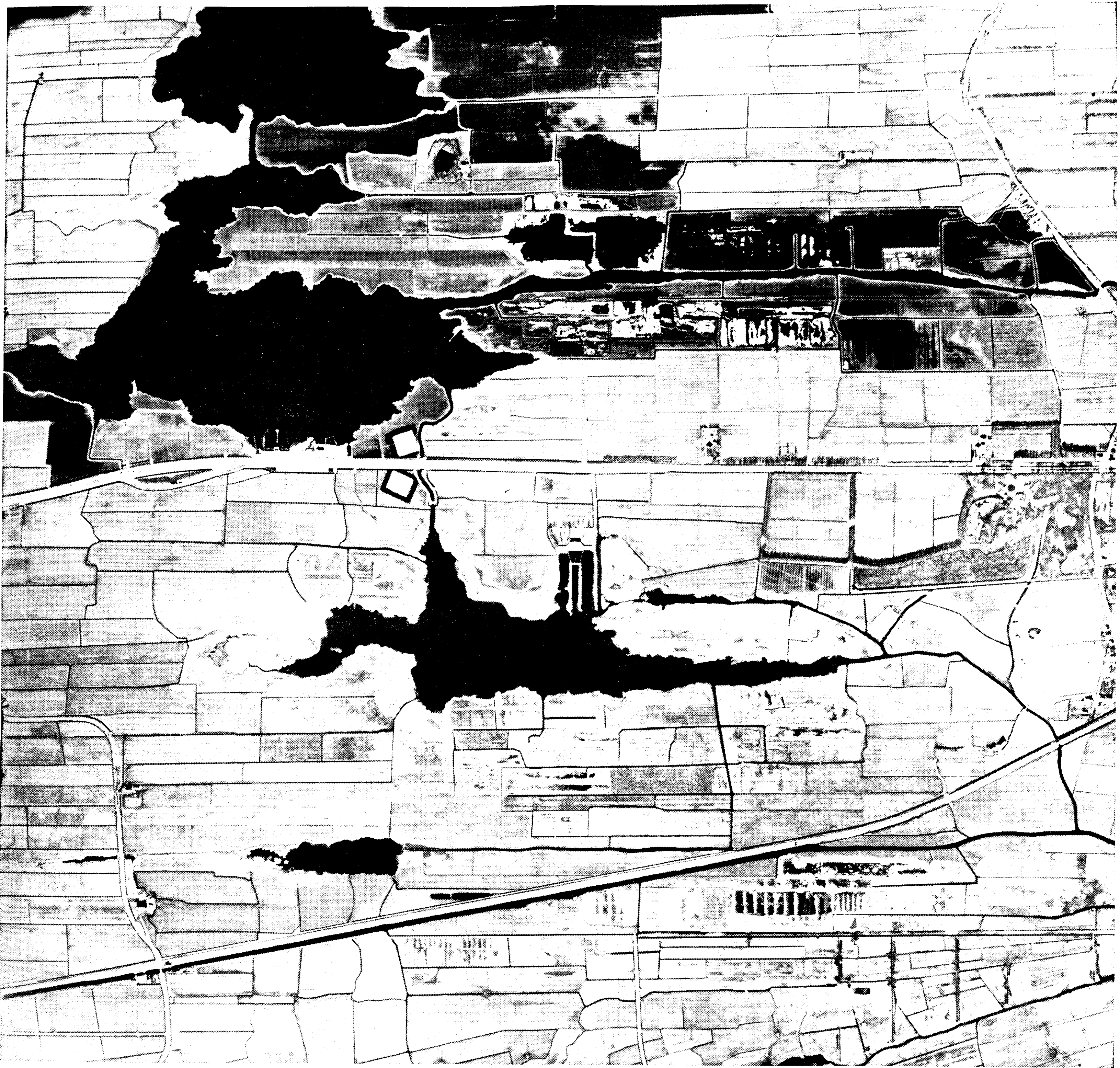

NOBEL 52

oliehaard

VRAAG FOLDER MET ALLE NOBEL MODELLLEN AAN N.V. INFALFA - VENRAY

Dank zij Tautenburgh Zwarteweg is al ruim vier eeuwen oud

Bij Zwartewegsend was — dat is duidelijk — het eind van de zwarte weg. Die weg, nu een onderdeel van de grote verkeersroute de E 10, was het begin van de toegankelijkheid van Leeuwarden tot het oosten van de provincie. In het grijs verleden moest men om naar Groningen te komen „om de zuid“, via de Wirdumerpoort en de Brededijk (de tegenwoordige Schraans), de Huizumerlaan, de Tijnedijk en over de Tijnje en Ouddeol naar Tietjerk, vanwaar men zijn weg kon vervolgen langs de Simmerdyk. Men kon ook via Lekkum, Miedum, Wijs en Oenkerk in oostelijke richting gaan. Het is aan de omstandigheid dat Georg Schenck, vrijheer van Tautenburgh, de stadhouder van Friesland en Groningen, in Rijperkerk woonde, te danken dat de Zwarteweg tot stand kwam. Schenck moest qualitate qua herhaaldelijk in Leeuwarden en in Groningen zijn en hij had dus het meeste last van de omwegen die men moest maken. Omstreeks 1530 kwam op zijn instigatie de rechtstreekse verbinding tussen Leeuwarden en Rijperkerk tot stand.

De Zwarteweg, zoals die nog in de herinnering leeft, dateert evenwel van 1831. Toen werd de weg dicht bij de stad nog rechter gemaakt en bovendien verbreed en verhoogd. Om een goede toegang tot de stad te krijgen werd de Hoeksterdwingel in 1830 doorgegraven en werd een draaibrug over de stadsgracht gelegd. Toen de Friese overheid de weg doortrok tot de Fries-Groningse grens, was het voor de Groningers de moeite waard om bijna tien jaar later (1840) hetzelfde te doen.

De Groningerstraatweg is met de Overijsselsestraatweg de drukste in- en uitvalsweg van de stad. Om u even een beeld te geven: bij de verkeersstelling van 2 augustus gingen tussen zeven uur 's morgens en zeven uur 's avonds naar de stad 1500 personenauto's, 550 vrachtwagens, 85 bussen, 150 motorrijwielen, 1100 fietsen en brommers en dan nog 11 andere voertuigen als paard-en-wagens, tankauto's enz. Van de stad kwamen op die dag 1575 personenauto's, 560 vracht- en bestelauto's, 80 bussen, 140 motorrijwielen, 1400 fietsen en brommers en negen ander voertuigen. Wat de fietsen en brommers betreft moet de Groningerstraatweg het afleggen tegen de Overijsselsestraatweg en de Harlingerstraatweg; het motorverkeer is ongeveer even groot als dat naar en van het zuiden.

DE ZWARTEWEG

die van Leeuwarden oostwaarts liep, eindigde — de naam verradt het al — in Zwartewegsend. Het café Zwartewegsend (op deze loodrecht genomen luchtkarteringsfoto nog juist te zien middenrechts) gaat tegen de riakte, de rijksweg wordt ter plaatse verdubbeld, overwegen wordt zelfs de gehele rijksweg tussen Leeuwarden en Zwartewegsend te verdubbelen, er zijn groote plannen voor het recreatiegebied Grote en Kleine Wielen, het bungalowpark Woelwijk ten zuiden van het Bos van Yppey is al een stukje Leeuwarden — al met al reden te over om a rondang deze blik noog uit de lucht op het gebied ten oosten van Leeuwarden te gooien en er, op deze pagina en op die hiernaast, enkele beschouwingen aan te wijden. Om u even op weg te helpen: daars over de foto loopt de oude zwarte weg, nu de Groningerstraatweg, met daarboren de Grote Wielen en de Hout-wielen en daaronder de Kleine Wielen. Aan de linker kant ziet men nog een oude bocht van de rijksweg (die vroeger tussen de Grote Wielen en de Hogebrug heerlijk slingerde) en aan de linker zijde van het raarje tussen de Grote en de Kleine Wielen ziet men in het land de beide schansen afgetekend (voor de duidelijkheid op deze foto iets aangedikt), die Albertine Agnes in 1672 liet aanleggen om de heerschen van de bisschop van Munster te stuiten; de brug, die daar vroeger lag, heette daarnaar Schansterbrug. Van de Grote Wielen loopt naar rechts de Rijperkerkerstraat; de weilanden ter weerszijden en ook die ten oosten van de Hout-wielen (boren) staan meer dan eens „sphis“, dat wil zeggen onder water, vandaar die donkere kleur.

Aan de zuidkant van de Grote Wielen het paritjeen Grote Wielen, dat — als het recreatieplan vericerkelikt wordt — zijn functie als badparitjeen verliest, want de zimmers worden overgebracht naar de Kleine Wielen. Rechts van dat Grote Wielen-paritjeen het restaurant „Wielzicht“, dat vroeger zoner afbrandde. Volgen we de Groningerstraatweg verder naar het oosten, dan krijgen we aan de linker hand de proefboerderij „Wielzicht“ van de Friese Mij, en even later aan de rechter hand het Bos van Yppey, dat zo van boven gezien de vorm heeft van een Lappen-luursje compleet met pompoenen. Daaronder geklemd tussen Bos van Yppey, de weg naar Tietjerk, de spoorbaan — dat is die geboren lijn onder aan de pagina — en het raarje naar de Kleine Wielen, ziet men het bungalowpark Woelwijk.

Tussen de spoorbaan Leeuwarden-Hardegarip en de Kleine Wielen hebben zich inmiddels sinds het nemen van de luchtkarteringsfoto (maart 1959) al weer wijzigingen voltrokken: de aandebaan van de weg van Woelwijk naar de ontsluitingsweg naar de Kleine Geest (links onder) ligt er al en gedeeltelijk is de bestrating erran ook al aangebracht. Er zullen zich nog veel meer veranderingen voltrokken, want de toekomst 51 hectare groot worden; het meeste wordt zoner langer als breder. Ten zuiden van de weg tussen Kleine Wielen en spoorbaan begint het uitbreidingsgebied Kleine Geest, waarvoor het land wordt geogen uit het meeste links onder de Kleine Wielen, dat daardoor een grote diepte krijgt. En dan ten zuiden van de spoorbaan de Kleine Geest.

(Foto KLM-Aerocar-to-archief Topografische Dienst)

„Jachtige wei” door jachtweide van café Zwartewegsend

End volgend jaar, hooguit begin 1962, gaat de rijksweg Groningen-Leeuwarden dwars door de gelagkamer van café Zwartewegsend. Dat wordt geen drie-in-bar — die gelagkamer staat er dan al niet meer, de Rijkswaterstaat huldigt het principe „geen snelverkeer bij alcohol“ en zal zorgen dat die jachtweide van café Zwartewegsend tijdig verdween is. Terplaatse komt dan de ruime „jachtige wei“, de noordelijke baan (dus Groningen-Leeuwarden) van het verdubbelde kruispunt; de zuidelijke baan (dus Leeuwarden-Groningen) wordt dan gevormd door de bestaande weg.

De rigoureuze ingreep in Zwartewegsend — een heel café gaat tegen de vlakte, een speeltuin verdwijnt, een oost daarvan staande dubbele woning wordt afgebroken — beoogt de verkeerssituatie ter plaatse te verbeteren; er is vrij veel verkeer in en uit de richting Trynwalden, de weg naar Tietjerk wordt steeds drukker en dat alles komt bij het café op een zeer drukke rijksweg, waar het doorgaande verkeer (als het daartoe de kans krijgt) een reservertabelt snelheid heeft. Maar het kruispunt Zwartewegsend zou waarschijnlijk nog niet aan modernisering toe zijn, als de Rijkswaterstaat niet nog veel meer plannen op papier en in het hoofd had aangaande de rijksweg Leeuwarden-Groningen. Daar is het plan om straks een geheel nieuwe tweebaans autoweg aan te leggen van Hardegarijp (west van de overweg) via Veenwouden en Zwaag westende naar Visvliet, die misschien in de toekomst nog eens autosnelweg zou moeten worden (twee gescheiden dubbele rijbanen). En dan speelt de he-

ren van de Rijkswaterstaat door het hoofd, de weg Zwartewegsend-Leeuwarden te verdubbelen: twee dubbele rijbanen, wegen voor langzaam verkeer ter weerszijden en al wat er weer bij hoort. Maar dat is nog niet meer dan een overweging, zegt de Rijkswaterstaat, tussen kan men de bouw van het wi-de kruispunt toch wel zien als een voorbode van nog grotere verkeersverbeteringen in de toekomst.

Die plannen voor het kruispunt Zwartewegsend zijn inmiddels gereed en goedgekeurd. Het kruispunt wordt zoets als Quatrebras, maar aan „royaler“. In Quatrebras zit men niet het café, waardoor de breedte van het kruispunt niet kan worden zoals men eigenlijk had gewild, op Zwartewegsend zal men ook niet een café naar dat wordt afgebroken. Zo zal er ruimte tussen de beide rijbanen groter worden, men meker, tegen in Quatrebras zeven meter. De totale lengte van de spliting wordt daardoor ook tweemaal zo groot als in Quatrebras. De tegenwoordige weg wordt de zuidelijke baan. Die krijgt wel een uitrijstrook voor het verkeer van Leeuwarden naar Trynwalden (dus een derde rijstrook, gelijk in Quatrebras een aparte rijstrook is voor het verkeer naar Veenwouden), maar geen uitrijstrook voor de richting Tietjerk. Dat houdt in, dat er aan de fraaie boswal aan de zuidkant (Bos van Yppey) niets veranderd behoeft te worden, gericht als zou het bos door deze weganaleg zwaar beschadigd worden — men kon zelfs horen, dat het voor het publiek gesloten zou worden — zijn van elke grond ontbloeit.

(Advertentie I.M.)

Mannen roken
MARTINEZ
ROOKT U ZELF?

REUZE IS DE KEUZE VOOR ST-NICOLAAS

Speciale
Verkoop

MOHAIR MUTS in diverse modellen vanaf 4.50
ZAKDOEKEN voor heren en dames, 3 stuks in doos, vanaf 0.85
DAMESGLACE'S, heerlijk warm gevoerd vanaf 8.50
FAVORITA SCHORTEN, schattige modellen vanaf 3.75

Drontman

NIEUWESTAD 110

DE ZAAK MET DE
GROOTSTE SORTERING

WEGWIJZERS

tot maximaal 50 woorden per annonce
van zaken en bedrijven tot en met 10 woorden / 2.40
elk woord meer / 0.16
van particulieren tot en met 10 woorden / 1.75
elk woord meer / 0.13
Brieven onder no. 50 ct. extra

Aanbieding à contant aan onze kantoren en door bemiddeling van onze agenten en bezorgers. Alleen voor regelmatige adverteerders op rekening.

Personeel gevraagd

VERPLEEGSTER worden, onze cursus vangt aan op 1 januari en 1 april 1961. Inlichtingen: Directrice Di. aconessenhuis, Parklaan 95 A, Eindhoven.

Een nette **HUISHOUTSTER**, klein kind geen bezwaar. Br. no. 5899.

Beschafte **DAME** in de huishouding, liefst middelbare leeftijd, bij oudere heer. Prettige, comfortabele woning. Aanmeldingen: Heideburen 41, tel. 2273, Heerenveen.

HUISHOUTSTER, leeftijd boven 58 j., liefst van plateland, bij heer alleen of vrouw, voor samenwonen, één kind geen bezwaar. Br. no. 5888.

HUISGENOTE gevraagd welke de huish. wil verzorgen in zeer klein gezin. Vrij huis aan de rand van Amsterdam. Br. met condities onder no. 5920.

Gevr. per 1 januari a.s. in gezin met 3 schoolk. kind, een nette zelfst. HULP in de huishouding voor d. en n. Meerdere hulp aanwezig. Mevr. Smulung, Leeuwerikenlaan 2, Aerdhout (bij Haarlem), tel. 42341.

Flink **DAGMEISJE**. Aanmelding na 6 uur. Mevr. Dechesne, Nieuwstraat 118, (Zijgang), Leeuwarden.

Wegens huwelijk der tegenwoordige, met **MEISJE** gevraagd in klein gezin te Bloemendaal. Liefst per 15 december. Mevrouw Stolk, Moliaan 1, Bloemendaal bij Haarlem, telefoon 02500-52521.

Mevr. Statema, Wijk. de Geeststr. 55, Leeuwarden. Vraagt **MORGENMEISJE** of werkster voor enige morgenuren.

WERKSTER voor 1-2 mid. dagen. p. w. Zwaluwstraat 3, Leeuwarden.

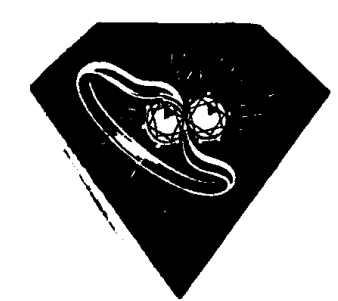
Per 12 mei a.s. vaste **ARBEIDER-VEEVERZORGER**, prima hand- en machinemelker, bij voorkeur met jongen van plm. 17 j. Nette woning met grote tuin en elektr. licht aanwezig. G. Sinema, Zuidhoek, Vrouwenparochie, tel. 05180-269.

Per 12 mei a.s. vaste **ARBEIDER-VEEVERZORGER**, b.v.k. met werkrachten. Woning met tuin beschikbaar. G. H. Bierma, Hallum 24.

Per 12 mei a.s. op fokbedrijf een vaste **ARBEIDER-VEEVERZORGER**. Bij Leeuwarden aan weg, prima woning, voorzien van waterleiding, gas en elektr. beschikbaar. J. R. Brandma, Lekkum bij Leeuwarden, tel. 05100-23186.

Per 12 mei op gemengd bedrijf 2 vaste **ARBEIDER-VEEVERZORGER**, één melker-veeverzorger. Nette woningen, voorzien van elektriciteit en waterleiding, in tuingrond aanwezig. H. Bruining, Wijnaldum.

Gevraagd per 12 mei a.s. vaste **GREID-BOEREN-ARBEIDER**. Nieuwe woning aan de Lemmerweg bij Sneek aanw. J. Mellema, Lemmerweg 2 bij Sneek.

BRILLANT

croisé: aparte ring in wit- of geelgoud met twee volslipsel brillanten

v.a. f155 -

Frans Brugsma
Schoonjuwelier
WIERSTRAAT 60 - GRONINGEN

Personeel aangeboden

Per 12 mei vaste **ARBEIDER**, woning met elektr. en waterleiding beschikb. J. G. Schat, O.B. Dijk 728, St. Jacobi Par., tel. 05180-216.

Terstond gevraagd, wegens zelfst. worden v. tegenw. een fl. vaste **BORRENAAR-BAIDER**. Best kunnende melken, alle greids, werk verst. Woning met gr. erf, elektr. en waterl. aanw. B. v. d. Veen, Bartlehiem.

Wilt u een goede **BIJVERDIENST**? Wij vragen aktieve agenten voor verkoop van zaadhandel over geheel Friesland. 25% provisie op alle tuinzaden. Stuur een briefkaart en u ontvangt zo sp. mogelijk alle inlichtingen. Brieven aan St. Rozendal, Oudeweg 38, Drachten.

Voor Friesland vragen wij voor rechtstreekse verkoop aan particulieren van huishoudelijke artikelen enige goede **COLPORTEURS** en colportrices, kan ook als bijverdienste. Br. no. 5927.

Ruime **BIJVERDIENST** wordt aangeboden aan actieve personen als agenten van de verkoop van onze prima tuin- en bloemen- en landbouwzaden, vaste planten, sierheesters, vruchtbomen, bestrijdingsmiddelen, tuingeredschapen enz. enz. Uitv. inl. bij Fa. F. Jager, Postbus 45, Winschoten.

Actieve **AGENTEN-DEPOTHOUDERS** gev. voor de verkoop van tuin- en bloemen- en landbouwzaden en voortplanters. Hoge provisie. Fa. Serrarens, zaadhandel, Goes.

Gevraagd schoolgaande **JONGEMAN** die nu en dan een boodschap wij doet. Liefst woonachtig in 't westen der stad (Leeuwarden). Br. no. 5910.

Gevr. voor zo nu en dan bij het nemen van grondm. (per auto) iemand met enige vrije tijd (licht werk) in N.-Friesland, b.v. **SCHOLIER**. Br. no. 5901.

Personeel aangeboden

MEISJE, 24 jaar, wil zelfstandig huishouding, waarvan moeder ziek is, op zich nemen. Alleen mnd. december. Br. no. 5903.

VERPLEEGHULP, 2 jaar ervaring, zoekt werk. Omgeving Leeuwarden. In- of extern. Brieven onder no. 5932.

MEISJE, 15 jaar, ziet zich gaarne geplaatst in sportzaak of textielwinkel. E. de Vries, Vaartweg 7, Kolumerzwaag.

MEISJE, 21 jaar, zoekt kantoorwerk voor halve dagen. Br. no. 5928.

Jonge vrouw zoekt **THUISWERK**, liefst administratief. Aanb. Bildsestr. 10, Leeuwarden.

Flinke **KRACHT** (vr.), 6 jaar kantoorervaring, zoekt administratief werk voor halve dagen. Br. no. 5891.

MEISJE van 20 jaar zoekt betrekking voor dag en nacht. Br. nr 5936.

Plaatsing gezocht bij binnenvisser, door **JONGEMAN**, vrij van militaire dienst. Br. no. 5921.

GEPENSIONEERDE zoekt hem passende bezigheden, portier, administratie, in-casseerder o.i.d. Brieven no. 5914.

Te koop gevraagd

BOUWTERREIN of huis in Friesland, bij voorkeur aan weg en water. Permanente bewoning. Brieven onder no. 5923.

Nette **BURGERWONING** in Leeuwarden. Brieven met prijsopgave te richten aan J. H. de Vries, Kappelstraat D 148, Dokkum.

Gevraagd nette **SALONWAGEN**. Br. met omschrijving en uiterste prijs, onder no. 5922.

Gevr. **MOTOR-VRACHT-BOUW**, plm. 12 m lang, met ruw-olie-motor. Aanb. Bloem, Scheepsweg, H. de Vries.

Een Vgr. BM, 16 m2, in goede staat. Br. no. 5908.

Gevraagd **BANDRECORDER** en een pick-up met platen. Br. no. 5909.

LINTZAAGMACHINE, m. of zonder motor. Br. onder no. 5919.

48 stuks complete zwaar uitgevoerde stalen **SLOOPKAMERS** met voetbord, alle kleuren, slechts f128. Nog enige divanbedden à f21.50. B. Douma's woninginrichting, Voorstreek 70, Leeuwarden, tel. 05100-25197.

2 moderne **FAUTEUILS** (tafelje, pick-up meubel) in gebouwd wisselaar, incl. platen. Kievitstraat 2 bov. Leeuwarden.

Te koop aangeboden

GIERVERSPREIDER. E. Meetsma, Oenkerk.

280 gebruikte **TEGELS**. Br. aan B. Haarsma, agent Friese Pers, Jellum 35.

SIGARENZAAK in één der Friese steden. Omzet ruim f1400,- per week. Huur f70,- per maand. Overname voorraad tegen factuurprijs. Goodwill zeer billijk. Diploma's en contracten vereist. Speed!! Br. no. 5849.

PAKHUIS met werkplaats met grote bovenwoning (troumruim), eigen grond, centrum Leeuwarden, vaste prijs f6500. Bevr.: Bleeklaan 127, Leeuwarden.

Op te huur: **HUIS**, 6e Veenlinstraat 12, Leeuwarden. Bevr. T. v. d. Lei, Veenwouden 74, zondag niet.

Op afbraak: **HUIS** met veel oude tegels. A. Hospier, Terhorne.

Solide **WOONARK**, goed vaarbaar, bev. keuken, hal, w.c., gr. kamer, 2 slaapkamers, 2 bergkruiten, water tanks. Br. no. 5884 of tel. 2234-05138.

Binnen- en BUITEN-BOORDMOTOREN en onderdelen uit voorraad leverbaar. Gespreide betaling mogelijk. Reitsma, Bleeklaan 105, Leeuwarden, tel. 21103-29229.

Blanke Duitse kruisnari-ge **PIANO** f600. Bus, Beukenstraat 28, Leeuwarden.

T.V.-TOESTELLEN, bek. Duits merk. Interessante korting. Prima service. Volledige garantie. Bestel fabrieksnieuwe toestellen, geen dump of inruil. Financiëring zonder renteverhoging. Ook wasmachines, centrifuges, radio's, bandrecorders enz. Brieven onder no. 5893.

TELEVISIE, radio, bandrecorders, grammofoons, wisselaars. Ook in huurkoop. Radio-televisie-specialzaak. Soepboer, Weerd 5, Leeuwarden, tel. 24630, 27036, 29498.

Ingeruilde en teruggehaalde **T.V.-TOESTELLEN**. Zeer lage prijzen. Uitsluitend contant. Br. no. 5248.

ACCORDION (80 bas), tafelfluit. L. J. Bakker, Engelen 98.

VERSTERKER, 40 Watt, dubb. toonregeling, gesch. voor 3 microfoons en 3 pick-ups, 6 Watt versterker en draagbare transistor-radio, alles z.g.a.n. H. ter Braake, Grouw, tel. 05662-636.

Z.g.a.n. Trio-Track **PLA-TENSPELER**. Geheel compleet in kunstleder en koffer. f75. Te bevragen na 6 uur. J. W. Frisostraat 30, Leeuwarden.

Nieuw, modern **DRUM-STEEL**. Gr. en kl. trom. Charleston pedaal met groot bekken, groot slagbekken en tam-tam, voetpedaal enz., wit perloid, compleet f375. Jac. Tigchelaar en Zn., Muziekhandel, Slotmakersstraat 1 A, Leeuwarden.

Grote sortering **GRAMMOFOONPLATEN** 33- en 45-toeren, tevens halve prijzen. 't Boekhuys, bij de Put 4, Leeuwarden.

4 pracht **CLUBJES**, nu f195. Meubelpaleis 't is weer Kuipers, Voorstreek 19, Leeuwarden, tel. 22725.

3-zits **BANKSTEL**, vaste zittingen, spotpr. f237.50. Meubelpaleis 't is weer Kuipers, Voorstreek 19, Leeuwarden, tel. 22725.

Zeer grote collectie nieuwe **MEUBELN**, waaronder zeer zwaar uitgevoerde 3-zits bankstellen à f225,-. Alles tegen onze reeds alom bekend zijnde lage prijzen. Ziet etalages! B. Douma's Woninginrichting, Voorstreek 70, Leeuwarden, tel. 05100-25197.

48 stuks complete zwaar uitgevoerde stalen **SLOOPKAMERS** met voetbord, alle kleuren, slechts f128. Nog enige divanbedden à f21.50. B. Douma's woninginrichting, Voorstreek 70, Leeuwarden, tel. 05100-25197.

Speciale aanbieding. Gebruikte **BRANDKAST**, m. Lips, voor de prijs van f1150,-, franco huis. Maten buitenwerks h. 118 x br. 74 x d. 65 cm. Remmers, Peperstraat 21, Groningen, tel. 05900-27337.

Complete **VOGELFLAP-PEERJ**. P. Speelman, Openhuizen 13.

Te koop aangeboden

BRANDHOUT, 2 ct per kg. Tel. 23631, Leeuwarden.

Butagas **AFBRANDAPPARAAT**, compleet met 9 m. slang plus 3 ladderbankjes. Marten Douma, Zilverstr. 18, Franeker.

Paar **SCHAATSEN**, 'Wag' met hoge schoenen, m. 36-37, 12 massief zilveren theelepels, nieuw; tortelduifjes, Breedijk 108, Jellum, tel. 23005.

VELDSMIDSE en benzine-lamp. Burgum. Wuiteweg 45, Drachten.

PRISMA KJKERS compl. met tas etc., nergens beter, nergens goedkoper, 3 jaar garantie 8 x 32 f65; 7 x 35 f83; 7 x 50 f92.50; 10 x 50 f107.60; 12 x 60 f125; 15 x 60 f225. Hard-coatedlenzen. Brillen-specialzaak v. d. Zwaag, Nwe Oosterstraat 6, Leeuwarden, tel. 05100-27477.

Dames **WINTERJAS**, m. 42 en trouwjaar met toebehoren, mt. 40. Archipelweg 216 B, Leeuwarden.

Z.g.a.n. leren **DAMES-MANTEL**, kleur groen, maat 46. Te bevr. C. Jellima, agent Friese Pers, Roordahuizum.

SUBDE JASJES en leren jassen voor f10 p. maand. Ook nappa jasjes. Rechtstreeks van fabrikant. Stuur even een briefje en u ontvangt nadere inlichtingen. Firma Zaal, Oude Boteringestraat 79, Groningen, tel. 05900-23776.

KINDERKLEDING 10-14 jaar. Billijke prijs. Br. no. 5926.

2 z.g.a.n. Jaarsma **OLIE-KACHELS**. Billijke prijs. Te bevrigen bij P. Denne-man, Huins 8.

Laag model **KINDERWAGEN** f40. Doniastraat 47, Leeuwarden.

Goed onderhouden **KINDERWAGEN**. Huizumerlaan 143, Leeuwarden.

Z.g.a.n. licht grijze opvouwbare **KINDERWAGEN** (geplisseerd) met bedje f65. Te bez. v. Keulen, A. Landbuurt 6, Leeuwarden.

Ongelooflijk! Een dergelijke **TOERFIETS**, voor intensief dagelijks gebruik. Oersterk voor 98.50. Wat kan en moet, Piet Puijs die het doet. Voorstreek en Wierdmerdijk, Leeuwarden. Alles voor uw fiets en fantastisch goedkoop.

BROMFIETSEN! Met behulp van ons klanten-credietstelsel leveren wij direct de beste merken brommers en leren jassen. Vraagt inl. onder no. 1185.

Een 350 cc **A.J.S.-MOTOR**, motorisch als nieuw. M. Wiersma, Rijwielhandel, Buitenpost, tel. 237.

Licht **MOTORRIJWIEL**, wagentje, inruil brommer of scooter mogelijk. Insulindestraat 60, Leeuwarden.

JAWA, 250 cc. 1955. Triumph Twin 1956. C.Z., 150 cc. Tel. 05168-266.

TAUNUS BESTEL, 1000 kg. Zijkanten met kleden. Tel. 05168-266.

CONSUL 1957. Taunus 15 M 1955. Opel Caravan '58. Opel Kapitän '54. Telef. 05168-266.

Prima **MORRIS OXFORD** met kachel, genegen te ruilen ook wel tegen z.g.a.n. snelbrommer of T.V.-toestel. Bern. Bumastraat 32, Leeuwarden.

Zeer speciale aanbieding: **VOLKSWAGEN** 1959 met schuifdak, 10.000 km. Zo goed als nieuw. Rechtstreeks van particulier. Westra & Klevering, V.W.-dealer, Dokkum, Rondweg 9-13, tel. 05190-2624. Zondags gesloten.

Prima onderhouden **FIAT** 600, Röntgenstr. 13, Leeuwarden.

OPEL OLYMPIA 1952 met nieuwe motor en banden spotprijs f925,-, kleur zwart. Taunus gesloten bestel 1956, ziet er uit als nieuw f2200,-. Ook ruilen. Linnaeusstraat 25, Leeuwarden.

Te koop aangeboden

FORD TAUNUS de Luxe 12 M-1955 2 kleurig, witte zijvlakken, nieuwe motor, benz. 1-14, keurig wagentje en wezenkaart, spotprijs f1650,- genegen te ruilen. Lamb. Jacobsstr. 10, Leeuwarden, tel. 27333.

VOLKSWAGEN de Luxe 1958. Volkswagen de Luxe 1959. Austin Cambridge 1958. Austin Cambridge 1956. Morris Minor 1957. Ford Zephyr 1957. Deze wagens zijn in staat van nieuw. Ook ruilen met financiëring. Garage Bleeklaan 159. Bij afwezigheid. Frans van Mierisstraat 30, tel. 28559 of 21092, Leeuwarden.

In goede staat verkerende **VOLKSWAGEN '50**, BSA, 500 cc. K. Terbeek, Oude-ga (W.) 30.

Te koop aangeboden

CHEVROLET 1953, motor nieuw f950; Versailles '57, 4 pers. Stationcar 4-tact mooi en goed f1950; Lloyd type 600, 250 kg, loopt 1-20, f850; Olsmobile type 88, 1955, motor iets defect enz. Nieuweburen 79, Leeuwarden, tel. 05100-24356.

FORD, ruime wagen, mechanisch 100 procent, olie-vrij. Julianal. 58 c, Leeuwarden.

MORRIS VAM bestelwagen, motor loopt prima, goede banden, J. de Rapper, Oosterdijk 76, Sneek, tel. 2874.

MOOIE AUSTIN A 40, type 1950 met nieuwe 12 V accu en kachel, mech. prima, moet weg, lage prijs. Harlingertrekweg, naast LFF, Salomwag 6 B166, Leeuwarden.

VOLKSWAGEN 1954, uiterlijk en mechanisch in goede staat, Boelstraat 54, Leeuwarden.

Van een onzer klanten, wegens overcompleet 1 **VOLKSWAGEN BESTELWAGEN**, bouwjaar 1956, in zeer goede staat. N.V. Automobielbedrijf Rint v. d. Meulen, Buitenpost, tel. 05115-330.

2 **MERCEDES DIESELS** (80 D 1957, in prima staat, (geen Duitse import), met Bovag-garantieboek. Mercedes-dealer: Rinnert de Jager, Maria Louisestr. 20, Sneek, tel. 05150-2220.

Door inruil: 2 **NETAM** kippers, 3-zijdig, als nieuw geheel gereviseerd; 2 driezijdig kippers, moeten nog overkapt worden; 1 aanhangwagen; 2 wielgeschikt voor tractor; 1 kolomboormachine, 1 zaagmachine m. motoren, compleet, in prima staat. N.V. NETAM, Leek, Industrieterrein, tel. 05945-2468 (b.g. 2467).

Tweewielige transport- en **VEERWAGENTJES** met torsiegeveerde assen. K. v. d. Veen, Emmakade 147, Leeuwarden, tel. 25837 en 28876.

Prima **Berini BROMFIETSMOTOR** (eitie). Remington scheerapp. (weinig gebruik). Complete eerste jaargang (3-jaars cursus) van de Ned. Houtacademie (ingebonden). Inl. PTT-kantoor te Pinguin.

Nog te koop grote partij **PULIN**. Grondwerk met Atlas-kraan. Ploeg- en alle andere landbouwwerk. Speciaal ingericht voor Grondtracert, Zand, Grijp en Sintels. Loonbedrijf Jan Rooda en Zn., Britsum, tel. 0-5109-383.

Rode **VOERWORTLEN** voor kippen en konijnen, 10 cent per kilo. Kwekerij 't Sinne-Huis', Cornjum, Oudland 16, tel. 453.

Prima zingende **KANARIËN**, mannen en poppen. Visser, Eksterstraat 24, Leeuwarden.

Diverse rassen **JONGE HONDEN**. Ter dekking cocker-spaniëls, dwerglands, Spoorwouwen, Nijlandsweg, Leeuwarden.

Bastaard **BOUVIER-PUPS**, 6 weken oud, ook moederdier Bouvier (16 mnd.). L. J. Jansen, Valeriusstraat 29 b, Leeuwarden, telefoon 25816.

MOOIE ZW. COCKER-SPANIEL, 6 mnd., zeer lief Schansburgl. 1, Gorredijk, tel. 478.

Te huur gevraagd

Een **BOERDERIJTJE**, liefst met één hunder gr. land. Br. no. 5924.

Jong echtp. z. k. zoekt **WOONRUIMTE** in Leeuwarden of omgeving. Br. no. 5933.

2 jonge dames zoeken ongemuebil. **ZIT-SLAAPKAMER** met kookgelegenheid. Br. no. 5898.

Te Leeuwarden gestofeerde **ZIT-SLAAPKAMER** met verw. of stoekel, str. water. Brieven no. 5904.

Te huur aangeboden

Een éénkamerwoning met mooie vloering als **PAK-HUIS**, 20 m. van de De Ruyterweg, Leeuwarden, tegen f1150 per m. Br. no. 5900.

Voor **VERGADERINGEN**, samenkomsten, bruiloften, gezellige zaal 't Centrum' Gr. Hoogstr. 34, Leeuwarden, tel. 24306.

Zonnige 2-pers. **ZIT-SLAAPKAMER** met douche, centrum Leeuwarden, Br. no. 5929.

Wie in eigendom wil verkrijgen: een radiotoestel van f2; stofzuiger f1.50; **TELEVISIE** f6; kinderwagen, wasmachine, fiets of meubelen f3, alles per week. V. inl. bij HICO, Leeuwerikstr. 166, Leeuwarden.

Te koop aangeboden

Voor trouwgelegheden **MOD. JACQUETS**, eventueel met hoge hoed, overhemd, boord, zelfbind. grijze handschoenen. Grote sortering in alle maten. Fa. A. Gerlach, v.h. A. Bakker, Kl. Hoogstraat 16, L'warden, tel. 27176.

Huurt uw **I.V.-TOESTEL** nu reeds vanaf f6,- per week. Vraagt inlichtingen Radio Braams, Voorstreek 66, tel. 26435-21176, L'den.

Aparte **BRUIDSTOILET-TEN**, compl. Ook hoeden, sluiers, tasje, volghoed, enz. Stola's en capes in bont en dons. St. Jacobsstraat 5, Leeuwarden, v.h. Ferd. Bolstraat 66.

Nieuwe **VOLKSWAGENS** 014 per km (per 100 km) All risk verz. v. d. Berg Berkenstr. 28, Leeuwarden, tel. 21115.

De nieuwste **WAGENS**, V.W., Opel, Austin en 2 C.V., vanaf 14 ct. per km. (benzine inbegrepen) bij meer dan 100 km per dag. Autospuitsbedrijf 'Trio', garage Goudenregenstr. achter nrs. 49-51, Leeuwarden, tel. 26143, 28

Fotoboek „Ontworsteld land”: het is Zeeland zelf

ER was geen ramp nodig geweest om te bewijzen, dat hier aan de Waddenkant een grote genegenheid bestaat voor en een gevoel van lotsverbondenheid met het volk ginds in de delta van Maas en Schelde. De „vrije Friezen, ronde Zeeuwen” worden al in één adem genoemd in het „Alleman van Neerlands stam” en al zal de heer J. G. Nijk, van wie dit „Lied van Nederland” is, meer oog hebben gehad voor het rytme van deze regel dan voor de symboliek, wij hebben het als kind al als aangenaam ervaren, in die ene adem te worden genoemd met de Zeeuwen. Maar — weten wij eigenlijk van Zeeland? Enkel van ons zijn er geweest, velen hebben in die trieste februari-dagen van '53 meegemaakt, maar als wij lezen van het Deltaplan, is het dan vaak nog niet alsof er over een vreemd, ver land wordt gesproken? Weten wij, wat het voor de Zeeuwen betekent, zometeen niet meer in een archipel te wonen? Weten wij dat wij straks een héél ander Zeeland zullen hebben? Nee, want wij kennen Zeeland niet.

Hoe men Zeeland wil leren kennen zonder er zelf te zijn geweest? Dat is van dit moment af geen vraag meer, want daar is juist een fotoboek verschenen, „Ontworsteld land” heet het, dat méér is dan een verzameling foto's van ons zuidwestelijk landsdeel. Het is Zeeland zelf. Het is een boek, waarin het Zeeuwse hart is opgelegd tot op de bodem. Een warm kloppend hart, een fel en fier kloppend hart. Want „Ontworsteld land” is een boek geworden met sfeer en toon, met vaart en rytme, gemaakt met liefde voor Zeeland en die liefde uitdragend aan een ieder die ontvankelijk is voor schoonheid, voor onversaagdheid, voor trouw en voor de kracht waarmee de Zeeuw zijn wapenspreuk „Iuctor et emergo” waar maakt: worstelt en boven komt.

Eén van de 220 foto's uit „Ontworsteld land”: een Westkappelse dijkwerker.

Tweehonderd-twintig foto's op 180 pagina's, tot een geheel gemaakt door korte, puntige, vaak poëtische teksten, vertellen in drie hoofdstukken van de zee, het land en de Zeeuw, die samen Zeeland maakten. Zij vertellen van de tragiek en de dynamiek van dit land, een verhaal dat in feite niet anders is dan zoals men het in alle lage landen aan de woeste zee zou kunnen horen. Maar hier in Zeeland heeft dat verhaal gestalte gekregen. In een boek, waarvan men niet weet wat men meer bewonderen moet, de opzet en vorm van de tekst of de foto's of de verbinding tussen tekst en foto's, die over het geheel een eenheid, een harmonie maakte. En dan niet alleen de keus van foto's en de frisse typografische opmaak, maar met name de wijze waarop ze afgedrukt zijn.

De ervaring heeft ons sceptisch doen

„Ontworsteld land” in opdracht en met steun van de provincie Zeeland samengesteld door G. A. de Kok en drs. M. C. Verburg. Foto's van Wim Riemens, Middelburg, Cor van Weele, Amsterdam en vele anderen; 220 foto's, 180 pagina's, geb., f 17,50; uitgeverij firma G. W. den Boer, Middelburg, 1960.

Drie voorleesboeken

RADIO en televisie mogen dan trachten de jeugd te binden en te boeien met speciale uitzendingen, in het huisgezin gaat er eigenlijk toch niets boven voorlezen. Het aantal goede voorleesboeken is zo langzamerhand legio, maar toch schijnen er nooit genoeg te zijn, getuige de drie nieuwe uitgaven die we deze dagen toegezonden kregen.

Een der bekwaamste en ook produktiefste kindschrijfters is ongetwijfeld Lea Smulders, die haar nieuwste verhalen en versjes heeft verzameld in „Vrouwje Vertel-maar”, dat bestemd is voor kinderen vanaf vijf jaar. Lea Smulders heeft een speelse fantasie die de kinderen onmiddellijk aanspreekt. Zij schrijft boeiend en — om dat vermaledijde woord nog maar weer eens te gebruiken — verantwoord. De jeugd zal met rode oren luisteren naar deze verhalen, waaraan de voorlezer overigens evenveel plezier zal beleven. De uitgeverij Canteleer in Utrecht maakte er een kloek boek van, dat op heerlijke wijze door Coby C. M. Krouwel werd geïllustreerd. In plastic-band gebonden kost dit boek slechts f 3,95, wat bespottelijk laag is voor wat men er voor krijgt.

Tante Hanneke is voor kinderen, die geregeld naar de kinderruitzendingen van de KRO-televisie kijken, een waar idool geworden. Op deze bekendheid speulerend heeft de uitgeverij „De Fontein” te Utrecht haar een aantal verhalen en gedichtjes laten verzamelen voor het boek „Dag, jongens en meisjes. Het grote voorleesboek van Tante Hanneke”. Dit boek is wat duurder — f 6,90 — dan dat van Lea Smulders, maar het is dan ook gevarieerder doordat werk van een keur van binnen- en buitenlandse kindschrijfters is opgenomen. Ook in dit boek is Lea Smulders rijk vertegenwoordigd. Daarnaast noemen wij Harriet Laurey en A. van Aardenburg en buitenlandse als James Krüss (met het kostelijke verhaal „Het gelukkige eiland”) Josef Guggenmos en Irene Koss. De grotere verhalen in dit boek zijn in stukjes gehakt, voor elke voorleesavond een, waardoor men voor vijftig avonden „onder de pan” is. Een kostelijke aanwinst, dat eveneens in fleurige gewaad gestoken en met fleurige tekeningen is gelardeerde boek.

De journalist, film-criticus en film-scenarischrijver Jan Blokker heeft zich ook aan een kinderboek gewaagd. „Op zoek naar een oom” heet het bijzonder aardige verhaal dat Blokker uit zijn pen heeft laten vloeien. Het leent zich uitstekend voor voorlezen, maar toch geloven wij dat Blokkers soms met wat Engels aandoende humor meer gewaardeerd zal worden door de volwassen voorlezer dan door zijn geestelijk nog niet rijpe toehoorders. Lezers van het Kinderblad „Kris Kras” kennen dit verhaal al, want daar heeft het eerst in gestaan. De uitgeverij „De Bezige Bij” zorgde voor een zeer verzorgde uitgave, waarvoor Laura Gerding de voortreffelijke illustraties voor haar rekening nam. De prijs is f 3,90.

Boekentips voor Sinterklaas

„Met de microfoon op stap”

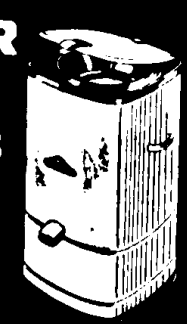
HERMAN FELDERHOF is een van de populairste radioverslaggevers die ons radiobestel rijk is. Hij loopt al heel wat jaren mee en zijn belevenissen tijdens al die binnen- en buitenlandse reportages heeft hij neergeschreven in het boek „Met de microfoon op stap”, dat bij de NV Gebr. Zomer & Keunings Uitgeverijmaatschappij te Wageningen verschenen is. (geb. f 7,90).

Felderhof is een vlot prater, maar een even vlot verteller. Over zijn met veel romantisch was omwoven beroep weet hij op boeiende en anekdotische wijze te verhalen. In zijn boek geeft hij de lezende luisteraar af — zo men wil — de luisterende lezer een kijkje in de keuken waar de radioreportages worden klaar gestoofd. Hij laat zien dat dit stoven niet altijd even gemakkelijk gaat, dat de spijzen soms wel eens mislukken maar dat er soms ongewild ook wel eens een bijzonder gerecht uit de pan komt. Hij vertelt hoe moeilijk wel een vraaggesprek is, leidt de lezer rond in de Hilversumse „conservendienst”, toont hem hoe de radiokrant „Vandaag” in elkaar wordt gezet en neemt hem vervolgens mee op de grote reportage: de abdicate van koningin Wilhelmina, de inhuldiging van koningin Juliana, de kroning van koningin Juliana, het koninklijk bezoek aan de Verenigde Staten, de dijkdichting bij Ouwkerk, de Paulusherdiening in Griekenland en noem maar op. Hij karakteriseert het klankbeeld als „de knollentuin van een reporter”, beschrijft dan de moeilijkheden die een reportage achter het IJzeren Gordijn met zich meebrengt en dwaalt tenslotte rond in Jeruzalem. Kortom, een boek waarin vele facetten van het bestaan eens radioreporters worden belicht.

(Advertentie I.M.)

JUNKER +RUH
SNELDROGERS
VEILIG!

vanaf 119,-

Van vreemde landen en volkeren

ANTON ZISCHKA is een man met een visie, waardoor hij aan zijn werken altijd weer een eigen dimensie meegeeft. Nu heeft hij een verslag opgesteld van een speurtocht door de Oosteuropese „volksdemocratieën”, maar hier zit die visie hem dwars. Het wijde panorama dat hij pleegt te ontvouwen wordt door de politieke realiteit beperkt en dat hindert hem. Dan vallen er kribbige uitlatingen over „het eeuwige niet van het westen” tegenover de Russische voorstellingen aangaande Duitsland. Maar dit betreft slechts een onderdeel van dit boek. Men krijgt een schat van historische, economische en sociale gegevens opgediend uit landen, die de laatste tientallen jaren in sterke mate aan de Westeuropese blik waren onttrokken. De aanvechtbare politieke opvattingen van Zischka ten aanzien van de Oosteuropese landen — zoals zijn toeschrijven van de Hongaarse opstand aan „ophtsende zenders” in het westen — moet men maar op de koop toenemen. (Anton Zischka (Volken in ballingschap. Uitg. Nederlands Boekhuis, Tilburg. Geb. 351 blz. f 11,90).

DE grootste woestijn van de wereld verandert van gezicht en in het bijzonder de Fransen worden geboeid door de mogelijkheden, die de laatste jaren in de Sahara zijn ontdekt en voor een deel al tot ontwikkeling zijn gebracht. Voor de andere landen, die in dit deel van Afrika liggen, is de wil van Frankrijk om de Sahara te ontsluiten niets waard zolang in Algerije nog bloed vloeit. Of zich daarna een betere politieke constellatie zal ontwikkelen moet men maar afwachten, want de Sahara is al het onderwerp van tegenstrijdige territoriale aanspraken van aanliggende landen. Er bestaat echter ook een mogelijkheid, dat juist in een gezamenlijke aanpak van de exploitatie van de Sahara het woord van Saint-Exupéry bewaarheid wordt: Dwing hen tezamen een toren te bouwen en gij zult broeders van hen maken. De Zwitsers schrijver Dr. Gerster schreef een interessant reisverslag, waarin hij zowel over de oude als over de nieuwe tijd in de Sahara bijzonder belangwekkende dingen vertelt. (Dr. G. Gerster: Pioniers in de woestijn. De ontsluiting van de Sahara. Uitg. G. J.

A. Ruys. Uitgeverij N.V., Bussum. Geb. 286 blz. f 14,75, in de serie Bibliotheek voor Algemene Ontwikkeling f 11,80.)

MEN zal zich herinneren hoe in 1959 een Nederlandse expeditie naar het „witte hart” in het Sterrengebied in Nieuw-Guinea trok. De namen Brongersma en Venema doken in alle kranten op en er werd op grote schaal met de expeditie meegemaakt. Beide leiders hebben hun ervaringen te boek gesteld en men zal dit met evenveel interesse lezen als destijds hun artikelen. Er werd een schat aan wetenschappelijke gegevens bijeengebracht. Het schiften en rubriceren ervan is nog lang niet in alle categorieën teneinde; voor sommige vakken zal het jaren duren voordat alle gegevens bewerkt en gepubliceerd zijn. Het boek bevat een prachtige verzameling foto's, gedeeltelijk in kleuren, die van het onherbergzame land en het primitieve volk van Nederlands laatste kolonie een onthullend beeld geven. (Dr. L. Brongersma en G. F. Venema: Het witte hart van Nieuw-Guinea. Uitgave Scheltens en Giltay, Amsterdam. Geb. 287 blz., f 14,90).

„OPMARS DER CONTINENTEN” is de titel van een boek, dat „de opwindende veranderingsprocessen in alle werelddelen in nieuwsberichten, reportages, vertellingen en beelden” wil vastleggen. In een levendige opmaak krijgt de lezer een geweldige hoeveelheid gegevens in vlotte stijl opgedist. Een paar onderwerpen uit dit eerste deel: „Nieuwe tijd in ijswereld van het hoge noorden”, „Schatten in Antarktis en Arktis”, „Natuurkrachten, dienstbaar aan de mens.” Hier en daar dreigt de levendigheid de gedegenheid schade aan te doen; zo is het wel een weinig bezijden de waarheid wanneer gesteld wordt dat Djakarta thans drie miljoen inwoners telt en dat — gesteld dat dit cijfer waar zou zijn — die toeloop van het land naar de stad „een beeld van de geweldige koloniale prestatie van de Nederlanders” zou geven. Wanneer in één adem wordt gezegd, dat de Nederlanders daar 450 jaar het bewind voerden, dan vraagt men zich af of de correctie niet wat zorgvuldiger had kunnen zijn. Men kan in deze serie een moderne variant op de „Van Pool tot

Pool”-boeken van Sven Hedin zien. (Opmars der Continenten, onder redactie van dr. Heinrich Plehica. Uitg. Van Gorcum en Comp., Assen. Geb., 235 blz., f 14,90).

OVER onze ziel heerst thans het brein, de ratio. De negers kunnen onze natuur weer verliezen. Zij zijn in staat ons prozaïsche leven, dat gemechaniseerd en geautomatiseerd, dus gedetermineerd en gedegeneerd is, weer poëtisch te maken. Dit schrijft de bekende Afrika-reiziger Rolf Italiaander in het boekje „Nieuwe kunst in Afrika”, dat een interessante inleiding in de jonge Afrikaanse kunst en nog belangwekkender afbeeldingen van schilderijen en beeldhouwwerk van de jonge generatie bevat. In dezelfde uitvoering verscheen van dezelfde auteur „Mensen in Afrika”, waarin hij een pleidooi houdt om meer naar de mens en minder naar diens kleur te kijken en waarin hij eveneens een serie goede foto's heeft opgenomen. Een derde boekje in deze reeks gaat over de dieren in Afrika; dit is van de hand van museumdirecteur prof. dr. Lutz Heck. (Rolf Italiaander: Nieuwe kunst in Afrika en Menschen in Afrika, Lutz Heck: Dieren in Afrika. uitg. Broekman en De Meris NV, Amsterdam. Geb., per deel f 3,90).

De heilige Franciscus en de vogels, een beeldje uit Nigerië. Illustratie uit Rolf Italiaanders „Nieuwe kunst in Afrika.”

Boeken - voor jeugd van 12-16 jaar - over verre landen en oude tijden

WANNEER de jongens en meisjes elf, twaalf jaar zijn geworden, hebben ze het gevoel dat het gewone kinderboek niets meer voor hen is. Het is te flauw, te braaf, te huiselijk, kortom te kinderachtig. Zij willen iets anders, want de wereld gaat immers voor hen open? Avonturen, spannende gebeurtenissen, romantiek, zij krijgen er niet zo gauw genoeg van, niet in de films en niet in de boeken. De schrijvers en uitgeverijen weten dat ook wel en daarom geven ze voor de leeftijdsklasse van twaalf tot zestien — of moet men tegenwoordig zeggen van elf tot vijftien? — boeken over oude tijden en vreemde landen, waarbij dan in de laatste tijd ook nog komen de verre werelden die door de ruimtevaart zullen worden ontdekt. Voor de goede schrijvers ligt daar een onuitputtelijke hoeveelheid stof gereed en sommigen weten daar een voortreffelijk gebruik van te maken.

EEN van de beste boeken die ons land op dit gebied heeft opgeleverd is „De Scheepsjongens van Bontekoe” door Johan Fabricius (Uitg. H. P. Leopold, Den Haag. Gebonden, 416 blz., met vele tekeningen van Dick de Wilde, f 8,90). Moet men nog iets ter aanbeveling zeggen van dit boek, dat al in de achtste druk is verschenen? Het gaat over een paar scheepsjongens die in het jaar 1618 met Schipper Bontekoe uit Hoorn naar het verre Oost-Indië vertrekken en die na lange en gevaarvolle omzwervingen eindelijk veilig op de rede van Bantam aanlanden. Een klassiek boek, een pronkstuk van vertelkunst, een levendig bewijs van de rijkdom aan fantasie en spontaan menselijk gevoel, die deze auteur ook in zijn boeken voor grote mensen kenmerkt. De jonge lezers zijn met dit boek heel wat avonden onder dak en ze zullen dan maar moeilijk naar bed zijn te krijgen. Zij leren er heel wat uit van de vaderlandse geschiedenis, maar bovendien is het boek opbouwend en karaktervormend. Fabricius betoont zich hier een van de weinige talentvolle voortzetters van de school van P. Louwerse, L. Penning en Johan H. Been.

EEN leerzaam maar ook een prettig leesbaar boek is „Rome Wolvenstad”, een bundel Romeinse sagen en verhalen, naverteld door Ulla Leippe en naar de Duitse uitgave voor de Nederlandse jeugd bewerkt door

Fr. van Schouwen (Uitg. W. van Hoeve, Den Haag. Geb., 250 blz., met vele tekeningen, f 8,90). Men hoort hier van de vooral bij gymnasiasten maar toch ook bij andere middelbare-scholieren bekende figuren als Aeneas, Romulus en Remus, van de Sabijnse maagden, van Lucretia en van Brutus en van talloze anderen. Al lezende over deze figuren uit een ver verleden krijgt de jeugd veel te horen over het ontstaan en de groei van de Romeinse staat, over de eeuwenlange strijd om de macht van dit grote wereldrijk en over het krijgsumoor en de partijstrijd. Door de degelijke maar tegelijk onderhoudende verhaallijn en de rijke historische stof is dit boek een aangewezen geschenk voor de studerende jeugd van boven de twaalf.

EEN goed, een nuttig en een boeiend boek is ook „Wie was Don Quichot?” van Raffaello Busoni, in de Nederlandse bewerking van de bekende kinderboekenschrijfster Miep Diekmann, en met tekeningen van de schrijver zelf. (Uitg. W. van Hoeve, Den Haag. Geb., 235 blz., f 7,90). Niettegenstaande de Italiaanse naam van de schrijver lijkt het origineel voor het eerst in Amerika uitgegeven te zijn. Daar bestaat tegenwoordig voor dit soort ietwat geromantiseerde biografieën een grote belangstelling; men meent de jeugd daardoor op een geschikte wijze met de geschiedenis

in aanraking te kunnen brengen. In dit boek gaat het n.l. om het leven van Miguel de Cervantes, de Spaanse schrijver van de „Don Quichot”, een man die heel veel heeft meegemaakt en eigenlijk de geschiedenis van zijn tijd (rond 1600) aan eigen lijf en ziel heeft ervaren. Busoni is een knap en geroutineerd illustrator, maar ook een goed verteller; hij heeft voordat hij aan dit boek begon een paar jaar in Spanje gewoond en daar het eigene van land en volk goed gadeslagen. Doordat hij zich met liefde in de geschiedenis heeft verdiept, is zijn levensverhaal van een wereldberoemd maar nog steeds tragisch auteur kleurrijk en spannend geworden.

HANS BAUMANN is een Duitser, die heel veel titels van knappe jeugdboeken op zijn naam heeft staan. Hij houdt veel van het veraffle en langgeledene, hij weet bijzonder goed het treffende en sensationele uit de rijke wereld van aardrijkskunde en geschiedenis te halen. Zijn „De Wereld der Fara's” is daar een zeer geslaagd voorbeeld van. (Van Holkema en Warendorf, Amsterdam. Geb. 190 blz., met vele platen en tekeningen in zwart en kleur, f 9,90). Hij wil de piramiden en de sfinx nader tot de jeugd brengen en doet dat door middel van een verhaal waarin een dertienjarig zoonnetje van een Egyptisch archeoloog de grote rol speelt. Door hem komen de lezers dan in contact met een groep ontdekkers aan de Nijl en met die wonderlijke wereld van gravers en geleerden, van rovers en grafschenners, van serieuze en misdadige mensen. Zij komen op vele historische plaatsen en de vader vertelt heel wat aan zijn weergaardige zoonnetje. Het boek ziet er met zijn mooie, kleurrijke en goede tekeningen goed uit. Het komt ook juist van pas, nu de tentoonstelling van Egyptische kunst in Amsterdam zozeer de aandacht trekt.

Voor de grap

WIJ, Nederlanders, zijn zenuwlijders bij uitstek, zegt Henri Knap in zijn boekje „Hebt u ook de zenuwen?” En volgens hem nu is er geen betere remedie tegen zenuwen en hypochondrie dan lachen om jezelf. Hij heeft ons daarbij — bij het lachen dus — willen helpen met dit boekje. Hij wil ons laten lachen om zijn persoon, om zijn angsten, zijn zenuwtoestanden, zijn geprep en gepekket, opdat wij plotsklaps tot de konklusie zullen komen dat wij eigenlijk om onszelf lachen.

De stukjes, die Knap in dit boekje heeft verzameld, heeft hij voor een deel al eens voor de radio voorgelezen dan wel in het dagblad „Het Parool” geschreven. Soms is het dus oude kost, maar bij het herkauwen blijkt, misschien nog meer dan bij het voor het eerst nuttigen van deze spijs, dat Knap over een bijzonder humoristisch talent beschikt. Hij schrijft heerlijke filosofietjes over onze vrouwen, kinderen en medemens. En hij steekt lekker de draak met onze ziekten en met „de toestanden”. Wie eens genoeg heeft van Dostojefski of van televisiedrama's, neme dit boekje eens ter hand. Hij zal ervan opkikkeren, tenminste als hij stukje voor stukje savouereert en niet alles in één keer wil nuttigen. Want dan kon hij zich wel eens onpasselijk eten. Het boekje is

verschenen bij De Bezige Bij in Amsterdam en kost f 3,50.

Voor een heel apart soort humor kunt u terecht bij het boekje „Barbarische kunst”, geschreven door de heer Thomas Slackenmeel en verschenen bij L. J. C. Boucher in Den Haag (f 3,90). Deze pogen tot een kunstgeschiedenis van Barbarusie is zotternij in optima forma, verluicht met even dwaze illustraties. Het is evenwel de vraag of een ieder hierbij in lachen zal uitbarsten. Wij hebben dat in elk geval niet gedaan, maar wij zijn dan ook niet zo goedlachs.

Ook de Uitgeverij Andries Blitz in Leiden heeft weer eens gemeend een leuk boekje op de markt te moeten brengen. „Praat me niet van dienst” heet het en het wil een fotografische doorsnee geven van de militaire dienst alsmede een overzicht van de zonn- en schaduwzijden daarvan. De foto's zijn van Piet 't Hart en de tekst en samenstelling van A. Duif, een heer die al eerder in boekjes krampachtige pogingen heeft gedaan om grappig te zijn. Volgens ons is hij daarin ook nu niet geslaagd, maar weten wij veel. Per slot hebben wij nimmer de verrukkingen van de militaire dienst aan den lijve mogen voelen. Misschien spreekt het afgezwaaide beter aan en voor hen zou dit boekje dan misschien een aardig cadeau zijn. U moet er f 2,95 voor neertellen.

BOELGOED LEEUWARDEN

Notaris J. A. W. Koch te Leeuwarden zal op woensdag 23 november o.k. in hotel Klopma, a.d. Lange Marktstraat 30, aldaar, des morgens 9 uur, bij beelgoed & content verkopen:

Diverse meubilaire goederen enz., bij nadere adv. ultv. te omschrijven. Er bestaat nog gelegenheid nete goederen in te brengen; hiervan s.v.p. opgave te doen ten kantore van genoemde notaris, Grote Kerkstraat 28, en bij de oproeper, de heer L. Popma te Leeuwarden, De Ruyterweg 15, telef. 23464.

WINKELPAND - SCHRANS WONINGEN te LEEUWARDEN

Notaris R. J. VAN DER VELDE te Leeuwarden zal op dinsdag 22 november 1960 provisioneel en op dinsdag 6 december d.v. fiscaal, telkens 's nam. 2½ uur, in het café „De Nederlanden“ aan de Zuiderstraat aldaar, publiek verkopen:

1. WINKELPAND - SCHRANS no. 135
De royale WINKEL-WOONHUIZING, waarin gevestigd schoenenzaak Van Kesteren, op eerste stand aan de Schrans no. 135, met erf en grond c.a., groot 1 a 75 c, tot 1 januari 1965 verhuurd voor / 2691.— p. j. (Eigen grond).
2. BURGERHUIZING - FERDINAND BOLSTRAAT 45
De BURGERHUIZING c.a. aan de Ferdinand Bolstraat 45, met voor- en achterterf en tuin, groot 1 a 73 c; laatst in eigen gebruik bij nu wijlen de heer J. Schuitema. Vrij van huur. (Erfpacht).

3. BURGERHUIZING - VAN SIJZAMASTRAAT 20
De BURGERHUIZING c.a. aan de Van Sijszamastraat 20, met voor- en achterterf en tuin, groot 1 a 73 c; tot 12 mei 1961 verhuurd aan T. Beekman voor / 864.— p. j. (Eigen grond).

4. BURGERHUIZING - REMBRANDTSTRAAT 14
De BURGERHUIZING c.a. aan de Rembrandtstraat 14, met voor- en achterterf, groot 79 c, laatst in eigen gebruik bij nu wijlen mev. de wed. K. Mollema. Vrij van huur. (Eigen grond).

5. WONING - 2e KLANDERIJWARSTRAAT 12
De WONING c.a. aan de 2e Klanderijwarstraat 12, met voor- en achterterf, groot 48 c, laatst in eigen gebruik bij nu wijlen de heer H. Veenstra. (Eigen grond).
Aanvaarding perc. 2, 4 en 5 dadelijk na toew. beh. toest. perc. 1 en 3 in genot van huurp. 1 januari 1961.
Betalings 2 januari 1961 met ½ mnd. rente voor de perc. 2, 4 en 5.
Bezichtiging perc. 1 alleen op 21 nov. 1960 van 10 tot 11 u. en op 5 dec. 1960 alleen na gevr. belet; de overige perc. op de verk. dag van 10-12 uur.
Veilingboekjes verkrijgbaar bij de notaris, Zuiderplein 37.

Huizinge met werkplaats, hok, erf en tuingrond te Boelenslaan (Timmerbedrijf)

TH. SEINSTR, notaris te Drachten, zal op WOENSDAG 23 NOVEMBER A.S., des nam. 2 uur in het Volksgebouw te Boelenslaan provisioneel publiek verkopen:

Een HUIZINGE met WERKPLAATS, HOK, ERF en TUINGROND, te BOELENSLAAN, Spek- laan 209, waarin gevestigd een timmerbedrijf, groot 10.16 are.

Aanvaarding in eigen gebruik (ontruimd) terstond na de finale toewijzing, behoudens goedk. van de Woningcomm. Achtarspelen.
Betalings op 1 januari 1961, onder bijbetaling van 5% rente vanaf de dag van aanvaarding.
Lasten vanaf 1 januari 1961 voor koper.
Bezichtiging op de verkoopdag van 1-2 uur.
Biljetten verkrijgbaar ten kantore van genoemde notaris.

VEILING AMELAND

T.o.v. not. mr. Y. K. DE BOER te Leeuwarden, Willemskade 28, zullen op 22 november 1960 prov. in hotel de Zwaan te Hollum (Ameland) en op 23 november 1960 fin. in hotel Visser aldaar, telkens 's avonds 8.15 uur, publiek worden verkocht:

A. DRIE BOERENHUIZEN MET SCHUUR enz. te Hollum (Ameland), welke aan hun landbouwkundige bestemming zijn onttrokken.
B. Een BURGERHUIS aldaar (krachtens rechterlijk bevel).
C. Het recht op afbraak van het bedrijfsgeboude van een boerderij aldaar.
Biljetten bij de notaris en in genoemde hotels.

TE KOOP:**ZAKENPAND**

op gunstige stand te Heerenveen, waarin thans gevestigd timmerbedrijf.

Bevatende: ruim WOONHUIS, royale WERKPLAATS met gecombineerde houtbewerkingsmachine (elektr.), HOUTSCHUUR en PAKHUIS.

Alles per 1 dec. 1960 vrij te aanvaarden; eventueel ook voor andere doeleinden geschikt.
Inlichtingen ten kantore van notaris S. HOEKSTRA te Heerenveen.

ROYALE WOONHUIZEN SNEEK

Aan en nabij de GOEMAN BORGESUSSTR. (nieuwe rondweg) te Sneek is met de bouw hezonnen van bovenvermelde grote woonhuizen. Schitterende inrichting, o.a. een hal van 2,60 mtr. breed, een kamer van 8,10 meter lang, 4 (vier) slaapkamers, enz.

KOOPPRIJZEN slechts / 19.700.— en / 19.900.— Bij te bouwen GARAGES / 2200.— RIJME HYPOTHEEK beschikbaar

Vraagt prospectus bij:

Makelaarskantoor VAN DER MADE
Beëdigde Makelaars en Taxateurs,
Groningerstraatweg 1 Leeuwarden
tel. 05100-23290-23677 (21480-26292)

Ook alle inlichtingen verkrijgbaar bij
Makelaar D. SCHENGENGA, O. Kerkhof 4,
Sneek - telefoon 05150-2496

HUIZENBEURS

Van der Valk, Makelaar-Administrateur,
Leeuwarden, Hofplein 31,
is voorn. op woensdag 23 november 1960, 's nam. 3
uur, in hotel „De Klanderij“, a/h Zuiderplein, der-
niet te verkopen:

Royal BURGERHUIS a/d Jacob v. Akenstraat 30,
hoek Cernolis Frederikstraat. Zeer aantrekkelijk en
geriefelijk pand, direct bij scholen en kerken. De
mogelijkheid bestaat garage bij te bouwen. Eigen
grond. Vrij te aanvaarden op 1 dec. a.s. of eerder
(behoudens goedkeuring). Rod / 19.900.—
Bezichtiging op de verkoopdag van 9½-12 uur,
's nam. 1½-3½ uur. Uiteenloos omschreven bij
beursbiljetten, welke ten kantore verkrijgbaar zijn.

TER OVERNAME GEVRAAGD:

Goedlopende ZAAK in IJZER- WAREN en GEREEDSCHAPPEN

Brieven onder no. 5905.

DUBBELE WOONHUIZEN HARDEGARIJ

Schitterend gelegen in het NIEUWE uitbrei-
dingsplan WEST. Een bijzonder aantrekkelijke
woning met royale tuin.

VELJE VESTIGING. AANVAARDING 1961
Met de trein slechts enkele minuten van Leeu-
warden en toch buiten wonen

KOOPPRIJS slechts / 17.950.— Eigen grond
Zeer hoge hypotheek wordt verstrekt

Vraagt prospectus bij:

MAKELAARSKANTOOR VANDER MADE
GRONINGERSTRAATWEG 1 LEEUWARDEN TEL. 3793 o.d. 23677 (21480)

SLOEPEN

Te koop: houten, stalen en aluminium
van 5-9 mtr. lang. Keuze uit 30 stuks
Bastiaan Pot, Stationsplein 45, Rotterdam, tel. 110630

TE KOOP:

asbest golfplaten (nieuw) in alle lengten,
toonbanken met en zonder vitrines,
balken in lengten van 15 meter,
hek- en stekschroten
hout GG. nieuw in alle lengten en dikten,
planken geschikt voor zolders en vloeren,
planken voor wagenbodems, stahout en krui-
planken.

Verder: ramen, deuren, regels, battings, ijzeren balken,
spiegelramen, alle soorten dakpannen, vele soorten ge-
bikte steen.
Levering boven / 100.— franco huis aan verharde weg.

F. K. & G. POSTMA

Opslag: OLDEGALLIEN 52, LEEUWARDEN,
(tegenover zagerij Timmermans),
Tel. 05100-26203 (na 6 uur 24856).

TE KOOP AANGEBODEN:

SIMCA ELYSEE P 60, demonstratiewagen 1960
VOLKSWAGEN DE LUXE, met roldak. 1960
SIMCA ELYSEE P 60, 1959
FORD CONSUL 1959
SIMCA ARONDE ELYSEE 1956
FIAT type 600, 1956
PEUGOT 203, 1955
PLYMOUTH CAMBRIDGE 1953

Alle wagens zijn voorzien van verwarming

Inruil, financiering en garantie in overleg

Dijkstra's Automobielbedrijf

P.C. Hoofstraat 1-4-5, Telefoon 3279, Leeuwarden

GARAGE DE ZEEUW

Off. FORD-dealer
Leeuwerikstraat 119-121 — Valeriusstraat 2H
Tel. 29988 (3 lijnen)
LEEWARDEN

In verband met de uitbreiding van ons bedrijf,
hebben wij plaats voor:

1e en 2e automobiel- monteurs

Voor een werkelijk prima 1e monteur: moderne
riante woning beschikbaar.
Geboden wordt een prettige werkkruis

„FRIWO“ KOELTECHNISCH CENTRUM.
Amperestraat 4,
LEEWARDEN
telefoon 23537 - 21907 - 26348 - 29574 - 23617

Off. FRIGIDAIRE dealer

Wij vragen voor onze nieuwe koelkastenfabriek:

a. METAALBEWERKERS
b. MEUBELMAKERS
c. ELEKTRICIENS
d. AUTOMONTEURS

ter opleiding tot koelmonteur

e. LEERLINGEN
f. Prima VERKOPERS

Sollicitaties gaarne schriftelijk.

VEILING**St. Nicolaasga**

Notaris mr. J. GORTER te
Hardegastij, zal op don-
derdag 1 december 1960,
des nam. 1½ uur in café
Kruipet te St. Nicolaasga,
prov. publiek verkopen:
Enige percelen bouwland,
bos, laan en berm onder St.
Nicolaasga, samen groot
15.68.43 ha, te veilen be-
houdens recht van samen-
voeging in 10 percelen.
Boekjes verkrijgbaar bij de
oproeper Kruipet te St.
Nic. en ten kantore van de
notaris.

Te koop gevraagd:

Goed onderhouden

ZOLDERSCHUIT

(afm.: pl.m. 18 x 4½ m)
lieft met prima ruwe olle
motor.

Brieven met omschrijving
en prijs onder nummer 5905

Te koop:

PRIMA FRIESE RODE

klei-aardappels

voor winteropslag. Franco
thuis / 5,75 per korf. L. de
Vries, Beetgum 212, telef.
05108-246.

Wij vragen

een

KEUKEN-WERKMEISJE

voor de Lunchroom

★ aantrekkelijke werktijden en

★ gunstige salariering volgens

Horeca-regeling

★★★

Tevens gevraagd een

LEERLING-NAAISTER

voor het pomp-atelier dameskonfektie.

Sollicitaties schriftelijk of mondeling iedere
middag na 3 uur aan onze afd. Personeelszaken,
Ruiterskwartier 159

VROOM & DREESMANN

Uw Warenhuis

WERKSPOR

Bedrijven te Amsterdam en Utrecht

vraagt voor haar verschillende afdel-
ingen: geschoolde, groeiende en onge-
schoolde werknemers.

• Machinale

(draaiers, kottersaars, fraisers, sch-
vers, universeel- en rondlijpers,
machineboorders, harders,

• Constr., Apparaten- en Motorenwerkplaatsen

(bankwerkers, lassers, carrosserie-
bouwers, plaatdrijvers, plaatwer-
kers, schilders, ververs, monteurs)

• Gieterij en Smederij

(vormers, afbramers, stokers)

• Houtbewerking

(meubelmakers, timmerlieden)

• Koperslagerij

(koperslagers, pijpfiters)

• Algemeen

(kruandrijvers/aanslaanders,
sjuwers)

Nadere inlichtingen kunnen verkregen worden
op dinsdag 22 november a.s. tussen 7 en 8 uur
n.m. bij het Gewestelijk Arbeidsbureau, Har-
lingerstraat 2, BOLSWARD, alwaar een ver-
tegenwoordiger van Werkspoor aanwezig is.

Reis- en versnimmkosten bij sollicitatie worden
vergoed.

Edelhout PLATEN- SPELER

Een mooi Sint-
Nicolaas geschenk.

Span „SPAN“
er voor!

Uw
belang
verf en
behang

dames

VOORSTELLEN 75 TELEFONIS AANVAARDEN
PLASTICOLOR-DEALER

HYPOTHEEK- GELDEN

Rente vanaf 4½ procent
niet beneden / 5000

Geen bemiddelingskosten

Acc. en administr.kant

Laanstra en Roersma

Menaldum,

telefoon 05185-261

Jonge Jongmaat Jenever van**AUTOMATENNIEUWS**

De automatenshow komt voor uw deur!

Als extra service van de AUTOMATENDIENST rijdt onze
speciale medewerker met een caravan, waarin een grote
collectie automaten voor SIGARETTEN en SNOEP staat op-
gesteld. Wij tonen u de speciaal ontworpen SLUIT-AAN-
AUTOMAT, de automaat van nu en voor de AUTOMATEN-
BATTERIJ van morgen

AUTOMATEN zijn zeer bedrijfsreker en als speciale
WEER EN WIND automaten uitgevoerd

Nieuw!

Binnenkort verwachten wij het fraaie
staande automatenmeubel, te leveren
in lichte of donkere houtsoort. Een
eraad voor uw zaak

Wij importeren deze kwaliteitsautomaten zelf. Daarom is
de prijs extra laag en de blijvende service is voor u een
roede waarborg. Onze speciaal opgeleide monteurs ver-
zoeken de plaatsing en de service

De automaten worden uitsluitend op proef geplaatst; daarna kunt u besluiten
tot huur of koop (unieke financiering). Zend een berichtje en wij komen u
binnen een week alles vertellen van onze automaten dienst

Automatiseer uw verkoop, maar doe het veilig!!

AUTOMATENDIENST Feddema
HEREWEG 29 - GRONINGEN TEL. 03000-37445

Te koop ZAKENPAND TE STIENS

Grote woning met rui-
me werkplaats op
mooie stand met veel
zon. Groot zij- en
achterterf.
Totale opp. 4 are.
Voor vele doeleinden
geschikt.
Binnenkort vrij te
aanvaarden.
Brieven onder no. 5935

FLINKE

BEZORGER(STER)

GEVRAAGD

Bijkantoor FRIESE PERS

Kleinland 37, Sneek

Bij de

N.V. Maatschappij tot aanleg en exploitatie van laagspannings- netten te Groningen

(semi-overheidsbedrijf op het gebied van de
elektriciteitsdistributie in de provincies Gron-
ingen en Drenthe)
kan in de buitendienst worden geplaatst:

ASSISTENT-DISTRICTSINGENIEUR

als assistent van de districtsingenieur.
Gezocht wordt een jonge kracht met goede al-
gemene ontwikkeling, in het bezit van het di-
ploma Elektrotechniek ener H.T.S., die zal wor-
den belast met de werkvoorbereiding en het
toezicht bij de uitvoering van nieuwbouwwerk-
zaamheden in haar distributienetten.
Salariering nader overeen te komen.
Kindertoeelage, vakantietoeelage en ziektekosten-
verzekering overeenkomstig geldende rege-
lingen.
Sollicitaties met volledige gegevens te richten
aan de Directeur, Oude Boteringestraat 71,
Groningen.

LANDELIJKE MIDDENSTANDSBOND

vraagt

MEDEWERKER

voor uitbreiding en opbouw van de organisatie in de
noordelijke provincies. Goede opleiding gewenst
Brieven onder no. 5934.

IN

„Meer en Bosch“ te Heemstede.

EN

„Bethesda-Sarepta“ te Haarlem,

de Christelijke Inrichting voor de Verpleging
van Epileptici, kunnen voor de jongens- en man-
nenafdeling onbewaard

LEERLING-VERPLEGERS

van Prot. Chr. beginselen in de leeftijd van 18
jaar en ouder geplaatst worden
De opleiding is voor het staatsdiploma zieken-
verpleging B

Jongelui van 17-18 jaar kunnen nu reeds ge-
plaatst worden als hulp in de verpleging.
Salaris volgens rijksregeling, dienstkleding vrij,
tweemaal per maand is er een reisvergoeding
naar huis

Aanvraag voor inlichtingen en sollicitaties te
richten aan de besturende broeder van „Meer
en Bosch“ te Heemstede

N.V. LUBRO,

Koolstraat 1 te Beverwijk (N.H.)

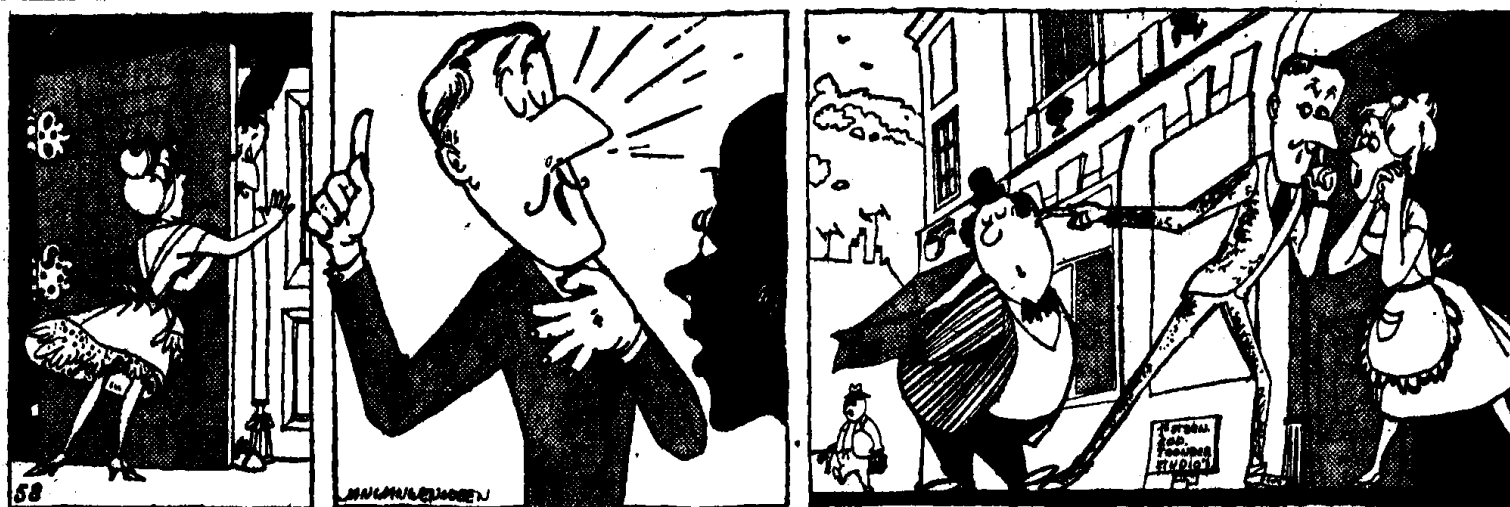
Telefoon 02516-4121 en 3946, vraagt

ERVAREN LOODGIETERS**VOOR NIEUWBOUW,**

grote objecten

REIS- en KOSTGELDERGOEDING

Aanmelden persoonlijk per telefoon of schriftelijk
Onkosten worden vergoed

BARON BLUFF

53. „Een ogenblik,” zei baron Bluff, zijn
voet tussen de deur stekend, die het dien-
stertje van de professor wilde dichtslaan.
„U wenst toch niet ontslagen te worden,
veronderstel ik?”
„Hoezo meneer?” vroeg het meisje ont-
huist.
Baron Bluff glimlachte. „Het gaat om een

zaak, die niet alleen van het allergruote-
belang is voor de wetenschap, maar die ook
te maken heeft met een miljoenen-op-
brengst,” sprak hij eenvoudig, „en ik denk
niet dat de professor het op prijs zal stel-
len, wanneer u mij de deur wijst.”
Het meisje aarzelde.
„Bovendien,” vervolgde de baron, op Jo-

han wijzend, „als wij nog een minuut lan-
ger wachten, zal het interessante exemplaar
dat ik hier bij mij heb, bezwijken.”
Het meisje wierp een onzekere blik op de
knecht en opende de deur wijd.
„Komt u binnen,” sprak ze haastig, „ik
zal de professor waarschuwen.”

Bitter lot van vorstelijke voorgangsters Spanjaarden vragen zich bezorgd af: wordt Fabiola gelukkig?

Catharina vond vreselijk einde

(Van onze korrespondent in Madrid)

In de reisbureaus van Madrid en Barcelona groeien de lijsten met namen van Spanjaarden, die zich van plaatsen verzekerd hebben in de autobussen, speciale treinen en chartervliegtuigen om het vorstelijk huwelijk in België te kunnen bijwonen. Een reis naar Brussel is het grote kerstgeschenk van dit jaar, dat duizenden Spaanse vrouwen zich door haar man lieten beloven. Men zal het in de Belgische hoofdstad niet gemakkelijk hebben om deze massale storm van vreemdelingen in de hotels en bij partikulieren onder te brengen.

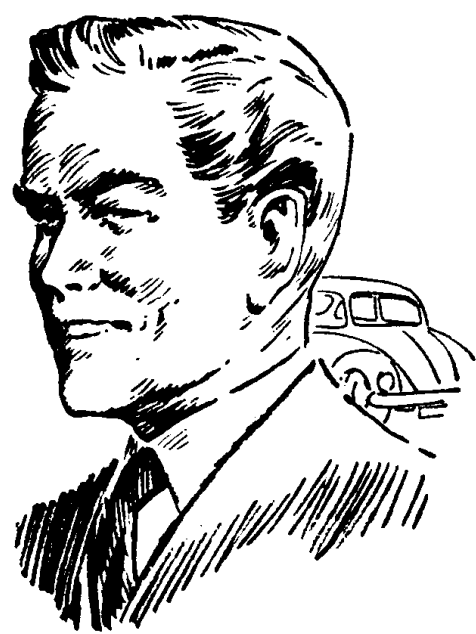
De nog steeds voortdurende geestdrift over het huwelijk van de Spaanse Fabiola de Mora met een der weinige gekroonde hoofden van Europa heeft nu ook tot gevolg gehad, dat er belangstelling is ontstaan voor de voorgangsters van de toekomstige koningin. Dagelijks publiceren de couranten de levensgeschiedenissen van gekroonde Spanjaarden, die vrijwel zonder uitzondering een hard en bitter lot te dragen kregen. Het is als de eerste beroemde Spaanse op een Europese troon, Catharina van Aragon, de vrouw van Hendrik VIII van Engeland, aan allen de weg heeft gewezen.

Met feesten, plechtigheden en jubel werd van Catharina, de dochter van koning Ferdinand van Aragon en Isabella van Castilië, nu ongeveer vijftien jaar geleden door Spanje afgeleid genomen, toen zij de reis naar Engeland ondernam. Maar de troon, die zij in Engeland besteedde, betekende voor haar de dood: zij werd het slachtoffer van de wrede koninklijke Blauwbaard, die zesmaal gehuwd is geweest. Eeuwenlang schrikte haar vreselijk einde de prinsessen van Spanje er van af, buiten het Pyreneeën-schiereiland naar een huwelijkspartner te zoeken. Eigenlijk was ook Anna van Habsburg, de dochter van Philips III van Spanje, die in 1615 door Lodewijk XIII op de troon van Frankrijk werd gezet, niet veel gelukkiger. In haar strijd tegen Richelieu, haar verbitterdste vijand en gescheiden van haar echtgenoot, bracht zij jarenlang in eenzaamheid door — een ziekte voerde haar in het graf. Hetzelfde lot deelde Maria-Theresia van Habsburg, de dochter van Philips IV, wier huwelijk met Lodewijk XIV driehonderd jaar geleden de vriendschap van Frankrijk en Spanje moest bevestigen en eeuwige vrede aan de Pyreneeën grens moest vestigen. De trouwpartij op het Fazantenland in de rivier de Bidasoa tussen Iru en Biarritz was een der schitterendste gebeurtenissen van de 17e eeuw, voor de piepjonge prinses echter ook het begin van een jarenlang lijden aan de zijde van een echtgenoot, die haar minachte en vernederde.

Bijna twee eeuwen verliepen voor weer een regerende Europese vorst een Spaanse tot vrouw nam. Zijn keuze betekende de onsterfelijke liederromance van de 19e eeuw, waarmee op jaarmarkten de balladenzangers en in de steden de bezitters der pantofjers goede zaken deden. Ontgezegd was het een volkomen sensatie, toen — na een staatsgreep, die hem tot keizer der Fransen maakte — Napoleon III de ongeveer twintigjarige jongere Eugénie Maria Montijo y Guzman naar het altaar voerde.

In alle landen van Europa droomden de jonge meisjes van de mooie Eugénie,

(Advertentie I.M.)

AFLUKIN-C
een uitkomst
Aflukin-C tegen verkoudheid en griep

Plasticslangen vooral niet te koel bewaren

De Nederlandse Huisdruaard heeft enkele klachten in behandeling over plastic stofzuigerslangen, die veel sneller zouden breken dan de „oudewetse“ rubberslang. Gebleken is, dat dergelijke uit kunststof vervaardigde slangen tamelijk hard worden bij een lage temperatuur en daardoor inderdaad kunnen breken wanneer men ze uit een koude bergplaats (een koude kast bijvoorbeeld) tevoorschijn haalt. De betreffende klachten zijn inmiddels doorgegeven aan een vereniging, waarin de fabrikanten en importeurs van stofzuigers zijn verenigd. Men doet nu alle mogelijke moeite om dit euvel bij plastic slangen te verhelpen; in afwachting van de resultaten doen de bezitters van een stofzuiger met plastic slang er wellicht goed aan, dit apparaat op een niet te koude plaats te bewaren.

DONA FABIOLA

dan een eeuw na haar plechtige kroning in de Notre Dame de Paris zal u Dona Fabiola weer een Spaanse, wier naam niet voorkomt in de Gotha der dynastieën, een der laatste tronen van Europa bestijgen. Zal zij — zo vragen de Spanjaarden zich af — op dat ogenblik aan haar grote voorgangsters denken? Het ziet er naar uit — konstaart men opgelucht — dat zij zich geen zorgen zal behoeven te maken, ondanks het feit, dat ook de Belgische troon in de afgelopen jaren meer dan eens bedreigd is geweest.

In Londen is een nieuwe sportkollektie voor lente en zomer 1961 getoond. Een gedeelte van de modellen is van de Parijse ontwerper Jacques Heim. Joyce Bolton (links) liet een badkostuum anno 1900 zien. Yvette Davis (rechts) gaf de badmode 1961 aan.

Veertig jaar na haar dood en meer

Elektrische kussens: hanteer ze altijd met overleg!

De echte koukleumen hebben gejuicht, toen op zeker ogenblik elektrische dekens, kussens en beddekranken op de markt verschenen, en vele reumapatiënten hebben in deze apparaten een middel gezien ter bestrijding van hun kwaal. Vooral het elektrisch kussen lijkt een prachtig hulpmiddel te zijn om plaatselijke aandoeningen door middel van warmte te bestrijden. Maar juist dat elektrische kussen dient evenals trouwens elk elektrisch apparaat met veel overleg gebruikt te worden, omdat een dergelijk kussen geen transformator heeft en dus op de „volle“ netspanning wordt aangesloten; reden waarom de Vrouwen Elektriciteits Vereniging degenen die een elektrisch kussen bezitten, aanraadt om zo'n apparaat niet in bed te gebruiken. Wordt het kussen wel in bed gebruikt, dan zou het wel eens sterk kunnen kreuken en vrouwen waardoor defekten aan de spiralen in het kussen kunnen ontstaan. Men zou dan op een defect elektrisch toestel liggen dat op de volle netspanning is aangesloten!

Bovendien is de oppervlakte-temperatuur van zo'n kussen hoger dan die van een deken, en vooral bij instelling op de hoogste warmtestand ontwikkelt zich een vrij grote hitte, die tussen lakens en dekens van het bed niet voldoende kan worden afgevoerd. Brandgevaar is dan niet denkbeeldig, en daarom adviseert de VEV om het kussen dus niet in bed, maar ook niet ter voorverwarming van het bed te gebruiken. Mocht men van arts of specialist het advies krijgen, een elektrisch kussen te gebruiken bij bepaalde ziekten of pijnen, dan dient dat gebruik dus wel met overleg en toezicht plaats te vinden.

Als u behoefte hebt aan zelfkennis, kunt u niet beter doen dan de advertentiepagina bestuderen. Die bestaat, zoals u weet, niet alleen door de noodzaak bepaalde waren onder uw broodnodige aandacht te brengen. Maar zij probeert die aandacht ook te vestigen en vast te houden door een beroep te doen op uw speciaal vrouwelijke verlangens en verborgen drijfveren.

En aangezien deze advertenties, als onderdeel van het gehele enorme reclamepak, worden opgesteld na een uitgebreid onderzoek onder zoveel mogelijk proefpersonen, kan men redelijkerwijs verwachten dat het geen slagen in de lucht zijn, maar weloverwogen en doeltreffende speldeprikkers op veler gevoelige punten.

Bovendien wordt het proza van deze werfactiviteiten met veel raffinement overgenomen uit de dagelijkse omgangstaal. Er worden talloze conversaties van vrouwen met vrouwen voor afgeluisterd en genoteerd, om de lezers vooral het streelend gevoel te geven dat zij wordt toegesproken door iemand die haar gevoelens begrijpt, haar taal verstaat en oprecht om haar stoffelijk en geestelijk welzijn bekommert is.

Dat de uiteindelijke bedoeling van al deze honingzoete bedrijvigheid de bittere noodzaak van het geldverdiens is, blijft zo listig gecamoufleerd dat het de meesten waarschijnlijk volslagen ontgaat zal.

Voor deze lieve argelozen moet de advertentiepagina dan ook paradijselijke lektuur zijn, waarbij zij het gevoel krijgt in een supergemakkelijke fauteuil op een piedestal te tronen; om alle goede gaven des levens door te brengen, omelingen met vleienende toespraken aan haar voeten te zien neerleggen. Ik gun haar van harte dat genoegen, zolang het alleen bij kijken en dromen blijft.

ER ZIJN OOK ANDEREN

Maar voor wie kritischer is ingesteld heeft elke nieuwe reclame-campagne een veel boeiender en belangrijker aspect. Zij kan er namelijk, geheel gratis en vrijblijvend, enige wijze lessen uit putten wat betreft de globale indruk van het zakelijk manendement omtrent de doorsneevrouw. En daaraan de consequentie — als steeds — verbinden, dat wij blijkbaar nog bij lange na niet als volwassen beschouwd worden.

Zo amuseer ik mij al enige weken met de enorme advertenties, die het bioscoopwezen is gaan publiceren door concurrentie van de televisie. Ja, dat staat er natuurlijk niet — dan was de hele aardigheid er immers af.

Nee: de goedgelovige krantenlezer moet vooral de indruk krijgen dat een of andere anonieme lieve oom, plotseling met haar droevig Assepoesterstelt begaan, een massale aanval op het sluimerend geweten van iedere gedachtevolle echtgenoot is begonnen. Wat drommel, ziet die man dan niet wat zijn slovend en zwijgend duldend vrouwtje zo broodnodig heeft?

Zij moet er eens uit, helemaal uit. Weg van de dagelijkse sleur, de potten en pannen, de afwas, de strijklank. Hij moet haar verrassen met iets dat zij al lang niet meer verwachtte: een tractatie, een speciale attentie voor haar, die immers ook altijd om hem denkt.

Toe, begrijp die stille hunkering dan toch. Koop twee kaartjes voor de film — en steek die dan alsjeblift niet gedachteloos in de vestzak met negentig procent kans ze te vergeten. Née: bind ze vast aan een roos, een roos speciaal voor haar — en leg dat moels dan on-

Man heeft zeven kinderen Vijftig vrouwen voor één weduwnaar

Grote bereidheid om te helpen bleek wel, toen een 28-jarige Hamburgse vakarbeider, wiens jonge vrouw in september aan kanker was gestorven, door middel van de pers een noodkreet liet horen. Alleen met zijn zeven kinderen van een tot negen jaar, zocht hij iemand, die hem wilde helpen bij de verzorging van zijn kinderschaar. Hij had zijn vrouw op haar sterfbed beloofd, hen niet in tehuizen te zullen onderbrengen doch hen bij elkaar op te voeden. Op zijn noodkreet hebben zich vijftig vrouwen uit geheel Noord-Duitsland gemeld, die de weduwnaar willen bijstaan. De volgende mogelijkheid voor de jonge weduwnaar is nu, wie van die vijftig hij moet kiezen als verzorgster van zijn kinderen.

AFDROGEN IS BESLIST NIET NODIG!

Laat de theedoek de theedoek: het is veel hygiënischer....

Er zijn heel wat grapjes in omloop over de man, van wie na elke maaltijd verwacht wordt dat hij het schort voorbindt om te helpen bij de afwas. Voor die „slachtoffers“ is er echter goed nieuws, vooropgesteld dat hun echtgenoten een modern afwasmiddel gebruiken. Want tijdens een in Keulen gehouden kongres, waaraan geleerden en technici uit vijftientig landen deelnamen, is over afwassen en afdrogen gesproken naar aanleiding van het begrip „detergentie“. Die detergentie in de moderne afwasmiddelen maken het namelijk mogelijk, afgewassen vaat te laten drogen zonder dat er een theedoek aan te pas komt. Detergentie, zo zeggen de geleerden, zijn zogenaamde grensvlak-

Synthetische vezel wint terrein: Schapenfokker legt zijn dieren „in de watten“

De synthetische vezel wint steeds meer terrein — geen wonder dus, dat alle mogelijke industrieën en instellingen die iets (of zeer veel) met het oeroude natuurproduct „wol“ te maken hebben, onvermoeid propaganda blijven maken voor dat natuurproduct en niet meer worden, de wereld te vertellen wat er allemaal wordt gedaan om de wolproductie op te voeren en het eindproduct zo goed mogelijk van kwaliteit te maken.

De wetenschap houdt zich druk bezig met het schape en zijn wollen jas die ons straks tot kledingstuk zal dienen. Die wetenschap heeft bijvoorbeeld uitgedokterd dat het heel belangrijk is, van een schapenkudde te weten hoeveel tijd de dieren besteden aan slapen, eten en lopen. Want hoe beter de lichamelijke conditie van de diertjes, des te beter en overvloediger groeien de wollen jassen.

Hoe men die conditie controleert in afgelegen streken, waar grote kudden schapen verspreid grazen? Een Australisch proefstation voor de schapenfokkerij heeft deze oplossing gevonden: de kudden worden uitgerust met miniatur-radio-zenders, die doorstralen hoe de dieren het maken en dus ook verraden, wanneer de schapen met bedorven magen of andere ziekteverschijnselen rondlopen. Door dit radiokontakt krijgt men de mogelijkheid, de levensomstandigheden van de dieren te verbeteren en daarmee de kwaliteit van hun wol op te voeren.

Museum in Waalwijk: schoeisel uit vele tijdperken

Vaklieden zullen het ongetwijfeld weten, maar met uitzondering van de vaklieden zijn waarschijnlijk weinig Nederlanders op de hoogte van het feit, dat ons land een Nationaal Museum voor de Schoen en Lederindustrie heeft. Het is in Waalwijk gevestigd en men kan er schoenen en afbeeldingen van schoenen uit alle mogelijke tijdperken zien. De geschiedenis van het museum is nog jong: het is ontstaan in 1948 en het werd opgericht mede uit pietieit aan de Langstraatse voorouders, die de streek tot bakermat van de schoenenindustrie hebben gemaakt. Een industrie die nu, met haar moderne leerlooierijen en schoenfabrieken niet meer uit de streek is weg te denken, maar die indertijd onder zeer moeilijke omstandigheden en met primitieve middelen is opgebouwd. In het museum kan men Egyptisch, Grieks en Romeins schoeisel vinden, maar ook schoenen uit de Middeleeuwen en de daarop volgende tijd, alsmede verschillende tekeningen van schoeisel uit die voorbije tijdperken. Er zijn schoentjes van Chinese vrouwen, niet groter dan een babyschoentje; er zijn kolossale Russische laarzen, schoenen uit het begin van deze eeuw en houten klomp-schoenen uit de oorlogsjaren. Ook de geschiedenis van het leer ontbreekt niet in het museum.

Speculaas

Benodigd zijn 200 gram zelfrijzend bakmeel, 150 gram roomboter, 140 gram lichtbruine basterdsuiker, 2 lepels en speculaaskruiden, 1 lepel melk, citroenrasp en wat zout. Alle ingrediënten tot een soepel deeg kneden, uitrollen tot ongeveer 1/2 cm dikte en in een met bloem bestrooide speculaasvorm drukken of een deegplak van 1 cm dikte tot een rok of mijter vormen, er amandellen indrukken en de koekjes of dikke speculaas op een beboterd bakblik in een matig warme oven lichtbruin en gaar bakken (de speculaasjes zijn in ongeveer 20 minuten klaar, de dikke speculaas heeft ongeveer 3/4 uur baktijd nodig).

(Advertentie I.M.)

Wat gebeurde op de verjaardag van Connie Froboess?

Vier vrolijke tieneragers waren dank zij Libelle's Droomwensentegast op de verjaardag van Connie Froboess, Europa's eerste tiener. Wat die vier daar, in Berlijn, bij Connie thuis en in de filmstudio's allemaal hebben meegemaakt en gezien? Lees dit de komende weken in het uitgebreide en gezellige verslag en zie de nieuwste foto's van Connie. Maar liefst 18 kleurenfoto's tonen u top-tienager Connie Froboess, zoals ze werkelijk is... natuurlijk in Libelle, want

Is nu eenmaal beter!

Roomborstplaat

U heeft hiervoor nodig 150 gram witte basterd suiker, 1/2 dl room, 2 theelepels cacao-poeder, koffiopoeder of vruchtenessence, 10 gram boter. De suiker, room en cacao of koffiopoeder of essence met elkaar mengen en al roerend op een niet te groot vuur inkoken totdat de druppel die men van de lepel laat vallen tot een draadje gaat trekken. De pan dan van het vuur nemen, de boter erdoor roeren, de massa nog even kloppen en dan snel in de met koud water omgespoelde vormpjes, die men op een bevochtigd houten plankje heeft gezet, gieten. Na enkele minuten de vormpjes op hun kant zetten en zo laten drogen.

SASKIA.

Kombinatie van yoghurt en appel is bijzonder lekker

Nog eens een variatie op het nage-recht yoghurt: een combinatie van yoghurt met appel. De yoghurt wordt vermengd met suiker en wat vanillesuiker; de appel wordt — vlak voor het opdienen — geraspt op een grove rasp en berggewijs boven op de porties yoghurt gelegd. Op dat appelraspel kan nog wat kaneel worden gestrooid.

nood weet wie de auteur is van het boek waarover zij zilte tranen stort — wil iemand mij, ook na het meest uitgekende opinie-onderzoek, dan wijsmaken dat zij ook maar van één film de regisseur bij name kent?

Geen sprake van — en de idylle is in de praktijk ook meestal precies andersom verlopen. Zij is het die de telefoon van de haak neemt om kaartjes te bestellen, nadat zij manliel weloverwogen aan het hoofd heeft gezegd dat hij beslist mee moet gaan, dat hij vooral deze film niet mag missen, louter en alleen omdat iedereen er heen geweest is.

En wat is erger dan op visite niet te kunnen meepreten? Dat schrikbeeld

Vrouwenpraat

dreef vroeger lieve onnozele dames tot het lezen van „In de schaduwen van morgen“ — en nu tot het aanschouwen, al of niet met ergernis, van La dolce vita.

Als ik de filmreclame dus geheel belangeloos een tip zou mogen geven, zou ik willen opmerken: Laat die roos nu maar weg en adviseer haar om hem achter zijn krant vandaan te sleuren naar die veelbesproken rolprent die hij niet missen mag.

En als het met de centjes een beetje uitkomt: wijf dan ook eens tussen de druppels door één advertentie aan de vrouw die zonder flauwiteiten van gezellige rozen en lichte jurken, uit oprechte menselijke belangstelling naar een film gaat kijken die haar interesseert om het onderwerp, het spel, de meesterhand van de regisseur of dat alles te samen.

Want zulke vrouwen zijn er ook — en van haar moet de film het niet in de laatste plaats hebben.

In trouwe: hebt u ooit zo'n situatie in levenden lijve bijgewoond? Hoeveel vrouwen, om nu eens uit een reël vaasje te tappen, gaan naar de bioscoop op haar jaasbest, en zijn jubelend opgetogen over de grote sterren, en vooral, vooral over de beroemde regisseurs? Als de doorsnee vrouw al ternauwer-

Bij alle
goede dingen
des levens:

Bier

WANT
BIER IS
BEST!

Wilt u wat
u wenst
Luister zondag a.s.
om 12.30 uur naar
radio Luxemburg
op 208 of 49.26 m.
Voor duizend gulden
aan goede dingen
des levens 'hangen
in de lucht' voor u!

Wij verkopen in onze winkel, Nieuwestad 30,
HAARDEN, KACHELS, OLIESTOOK, RIJ-
WIJLEN, STOFZUIGERS, RADIO, T.V.,
WASMACHINES, CENTRIFUGES.

Wij vragen hiervoor:

**een flinke
winkelbediende**

Volet u hier iets voor?
Komt u dan eens kijken en praten met:

J. JAGER

NIEUWESTAD 30, — LEEUWARDEN
Telefoon 05100-22492

GEVRAAGD:

flinke elektricien of vorgevorderde

J. DE RAPPER, OOSTERDIJK 76, SNEEK, TEL. 2874

GERO Cassettes

van 135 tot 1260

"IT ULEBOERD"

Gevraagd

**een nette
WERKSTER**

voor ongeveer 10 uren per
week. Aanmeldingen op
maandag 21 november,
's avonds tussen 8 en 9 u.
bij de

Coöp. Boerenleenbank
„Leeuwarden N.K.”
Spanjaardslaan 160
Leeuwarden.

Instituut Banning & Postma

Wijbrand de Geeststraat 25 } telefoon 22637
Postbus 267 } telefoon 22801
telefoon 28396

vraagt in de avonden voor de

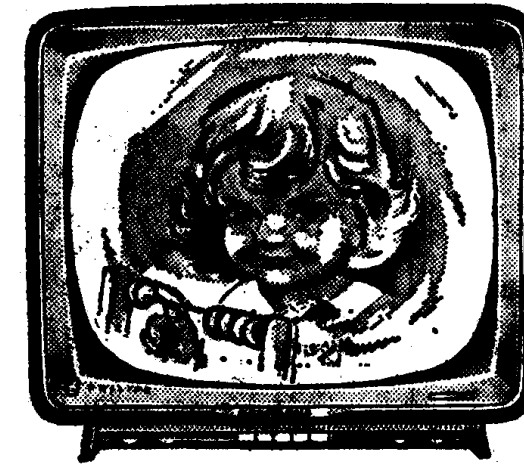
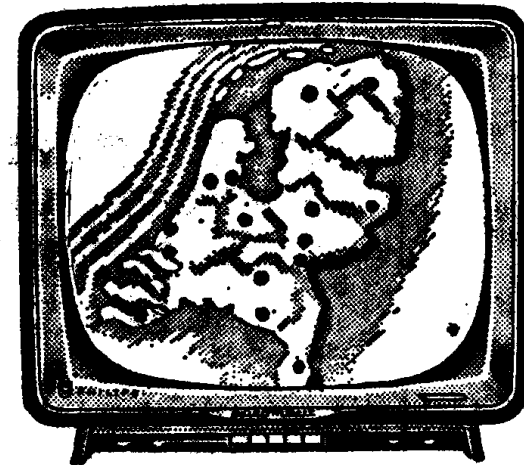
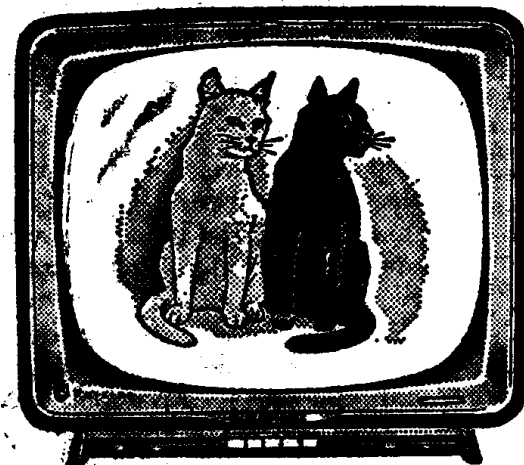
**HUISWERK-CURSUS
assistent m. 5-j. HBS A of B**

of met een daarmee gelijkwaardige opleiding

Gevraagd voor EXPEDITIEKANTOOR te Leeuwarden

actieve jongeman

MULO-opleiding gewenst. Goede toekomstmogelijk-
heden. Brieven onder no. 5930 van dit blad.

Wanneer u de aankoop van een televisie-
toestel overweegt, kies dan een Philips
televisie-apparaat. Want juist dan heeft
u de zekerheid, dat u een toestel koopt,
waarin alle nieuwste technische ontwikke-
lingen zijn toegepast.

Aan de vormgeving is bijzonder veel aan-
dacht besteed. Kleuren en houtsoorten
zijn weloverwogen gekozen. Philips biedt
u een ruime keuze uit vele typen in diverse
prijzen en door de grote variatie is er voor
elk interieur een passend model.

Rotsvast beeld

Onwrikbaar als een rots blijft het beeld op
het scherm. Een stabiel, rustig beeld en
een uitstekende beeldkwaliteit zijn karak-
teristiek voor elke Philips televisie-ont-
vanger.

Contrastrijk beeld

Kenmerkend voor het beeld van elk
Philips televisie-apparaat zijn het uit-
stekende contrast, de scherpe detailweer-
gave, fijne nuances en een getrouwe
weergave van de beeldverhoudingen.

Overall service.

Het vernuftig geconstrueerde televisie-
apparaat vraagt een goede technische
nazorg. Tezamen met de service van uw
handelaar, waakt Philips met zijn 15 over
het gehele land verspreide technische
diensten over het wel en wee van UW
Philips televisie-apparaat.

Kinderlijk eenvoudige bediening

Door de automatische regeling van vele
handelingen in het apparaat kunt U,
na een juiste instelling, meestal volstaan
met het indrukken van de aan/uit-toets.

Er is reeds een super-ontvanger
voor f 695.-

PHILIPS TELEVISIE

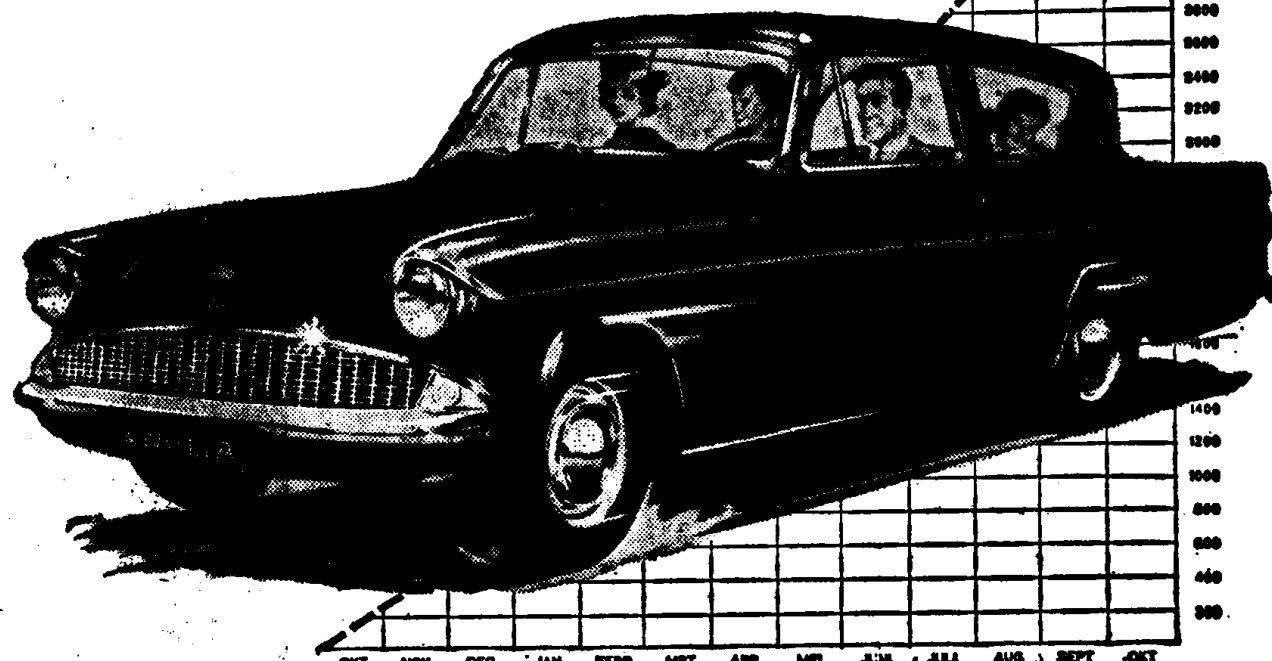
gezellig middelpunt

technisch hoogtepunt

HET GROTE SUCCES VAN DEZE TIJD

Ford Anglia

DELUXE

Iedere dag, ieder uur stijgt het aantal
auto's en, trots bezitters van
een nieuwe Ford Anglia de Luxe in
Nederland. De verkoopcijfers beves-
tigen het vertrouwen, dat autorijders
Nederland aan de Ford Anglia heeft
geschenken om zijn:

- overal geroemde betrouw-
baarheid
 - reeds befaamd geworden deg-
elijke constructie en uitstekende
afwerking
 - grote zuinigheid
 - uitstekende comfort
 - uitstekende rijprestaties.
- Daarnaast vele, vele EXTRA'S

Vergelijk de extra bevestigingen: zowel
vóór als achter groter dan in elke andere
auto in deze klasse. Let op de brede in-
step en het extra royale, valdige zitvlak.
Waar treft u zoveel comfort als: verse
luchtverwarming, ventilatieramen achter,
asbakjes vóór- en achterin, armsteunen
op de portieren! Prachtige afwasbare
vinylbekleding als standaarduitrusting.
De bijzonder krachtige oververkerende kop-
plepmotor garandeert u ongekend pittig
optrekken en een topsnelheid van 120
km/u. Probeer zelf eens de subliem
schakelende 1..2..3..4.. versnellings-
bak! Gemakkelijk rijden! Heerlijk rijden!
Ja, absoluut op alle punten véél meer
auto voor uw geld!

Dit is het goede moment om met de Of-
ficial Ford Dealer te gaan praten. Het kan
een interessant gesprek voor u worden.

FORD

MEER AUTO VOOR UW GELD

GEMEENTE BEILEN

Bij de dienst van gemeentewerken kan een
**technisch ambtenaar of een
opzichter-tekenaar A**

worden geplaatst voor de afdeling burgerbouw, die
onder meer zal worden belast met de voorbereiding
van gebouwen, het maken van bestekken en begro-
tingen, administratie enz.

Hij moet een bekwaam tekenaar zijn.

Het per 1 april 1960 voorgestelde salaris bedraagt voor:

a. **technisch ambtenaar** f 812,- tot f 808,- per maand.
Dit salaris wordt verhoogd met 5,6% A.O.W./A.W.W.
en eventuele huurcompensatie 1960 (minimum
f 16,30 per maand).

Voor het bezit van beide diploma's H.T.S. weg- en
waterbouw en burgerbouw wordt tezamen een toe-
lage toegekend van f 16,- per maand (exclusief
5,6% A.O.W./A.W.W.). Indien men geen der beide
diploma's bezit wordt een korting toegepast van
f 16,- per maand (exclusief 5,6% A.O.W./A.W.W.).

b. **opzichter-tekenaar A** f 541,- tot f 547,- per maand.
Dit salaris wordt verhoogd met 5,6% A.O.W./A.W.W.
en eventuele huurcompensatie 1960 (minimum
f 16,30 per maand).

Voor het bezit van elk der diploma's H.T.S. weg- en
waterbouw wordt een toelage toegekend van f 16,-
per maand (exclusief 5,6% A.O.W./A.W.W.).

Gemeentelijk verplaatsingskostenbesluit en spaar-
regeling zijn van toepassing.

Voor de te benoemen functionaris wordt zo nodig een
nieuwe woning in het vooruitzicht gesteld.

Aanstelling zal geschieden op arbeidsovereenkomst.

Het dorp Beilen is zeer gunstig gelegen in het cen-
trum van de provincie Drenthe; heeft goede spoor-
weg- en autobusverbindingen en een aan natuur-
schoon rijke omgeving.

Sollicitaties met uitvoerige inlichtingen en opgave
van referenties binnen 10 dagen na het verschijnen
van dit blad aan de directeur van gemeentewerken.

HET GEMEENSCHAPPELIJK ADMINISTRATIEKANTOOR TE LEEUWARDEN

Willemskade 14, vraagt voor zo spoedig mogelijk een

jongste bediende (mnl.)

oud ± 16 à 17 jaar
en een

jonge administratieve kracht (vrl.)

Voor beide functies MULO diploma gewenst.
Salaris volgens de jeugdschaalregeling.

Brieven aan de Directeur vóór 26 november a.s.

DE PSYCHIATRISCHE INRICHTING TE FRANEKER

roept jongemannen en vrouwen in de leeftijd van
18 tot 35 jaar op te solliciteren naar de functie

leerling-verplegenden

Lager onderwijs (mits alle klassen doorlopen) is
voldoende.

Salaris: 1e jaars / 122.15; 2e jaars / 139.40;
3e jaars / 161.55 per maand,

boven het genot van internaat en geneeskundige
behandeling, 2 x per maand vergoeding van reis-
kosten naar huis.

Eerste aanschaf dienstkleiding wordt door de in-
richting verzorgd.

Kosteloze 3-jarige opleiding Staatsdiploma B.

Schriftelijke sollicitaties bij de geneesheer-directeur
Postbus 19, Franeker, die ook geene inlichtingen
verstrekt.

Wit en zwart vallen op verschillende zijden aan

In de onderstaande partij uit de schaak-olympiade te Leipzig brengen de spelers hun koning op verschillende vleugels in veiligheid. Het gevolg is dat wit op de ene zijde, zwart op de andere zijde van het bord aanvalt. De zwarte aanval levert materieel voordeel op, maar de witte blijft heel lang gevaarlijk. Het slot is bijzonder spannend.

Wit: Mittellu (Roemenië). Zwart: Kramer (Nederland). Leipzig 1960.

Dame-indische verdediging.
1. d2-d4, Pg8-f6; 2. c2-c4, e7-e6;
3. Pgl-f3, b7-b6; 4. Pbl-c3, Lc8-b7;
5. Lcl-a5, Lf8-b4; 6. e2-e3, h7-h6;
7. Lg5-h4, Lb4xc3; 8. b2xc3, d7-d6;
9. Lf1-e2.

(Scherper is 9. Ld3.)

9., Pb8-d7; 10. 0-0, g7-g5; 11. Lh4-g3, Dd8-e7; 12. Pf3-d2.

(Nu blijkt de bedoeling van 9. Le2: wit wil Lf3 laten volgen, een zet die vooral na 12., 0-0-0 zeer sterk zou zijn.)

12., e6-e5; 13. Tf1-e1, 0-0-0;
14. a2-a4, a7-a5; 15. Tal-b1, h6-h5;
16. f2-f3.

(De looper heeft een vluchtveld nodig.)

16., h5-h4; 17. Lg3-f2, e5-e4;
18. Pd2-b3.

(Van nu afaan moet zwart voortdurend rekening houden met een paard-offer op a5 en met de doorbraak c5.)

18., h4-h3; 19. g2-g3, e4xf3;
20. Le2-d3!

(Dit pionoffer stopt de vijandelijke aanval. Na 20. Lxf3, Lxf3; 21. Dxf3, De4; 22. Dxe4, Pxe4 heeft zwart een zeer gunstig eindspel.)

20., Pf6-e4; 21. Dd1-c2, Pd7-f6; 22-d5.

(Er dreigde 22., Pxf2; 23. Dxf2, Pe4.)

22., Td8-e8; 23. Dc2-b2!, De7-e5!

(Na het voor de hand liggende 23., La6? wint wit zeer fraai door 24. Pxa5!, bxa5; 25. c5!, Lxd3; 26. Db8!, Kd7; 27. c6 mat. Na de tekstzet faalt 24. Pxa5 op 24., Pxc3; 25. bxb7, Pxb1.)

24. Pb3-d4, g5-g4; 25. Tb1-c1, Pf6-d7; 26. Db2-b5, Pd7-c5; 27. Ld3-b1, De5-e7; 28. Pd4-b3, Lb7-a6.

(Eenvoudiger is 28., Pxb3; 29. Dxb3, La6.)

29. Db5-c6, Kc8-b8.

(Wit dreigde door 30. Da8? remise door eeuwig schaak te maken.)

30. Pb3xc5, d6xc5; 31. Lb1xe4, De7xe4; 32. Dc6-f6, Te8-d8; 33. d5-d6.

(Hij wil het te tegenstander zo lastig mogelijk maken.)

33., c7xd6; 34. Tc1-b1, Kb8-c7;

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

(Advertentie I.M.)

POTTER'S LINIA
MENTHOLPELLETS
Tegen hoest en Keelpij
Uitwerking frapant
55ct.

Wegpiraat reed vrouw, haar dochter en kleinkind dood

Een jeugdige Britse automobilist, die met grote snelheid de verkeerde kant van de bocht nam, is er in geslaagd in één klap drie generaties te doden, wat wel niet dikwijls zal voorkomen. In de wagen, die hij vernielde, zaten namelijk een grootmoeder met haar dochter, welke laatste haar éénjarige zoon bij zich had. De man werd veroordeeld tot gevangenisstraf voor de tijd van een jaar en vijf jaar ontzegging.

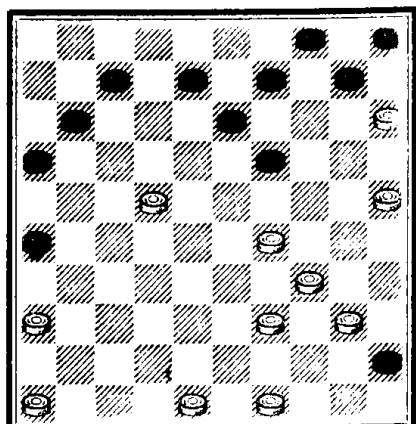
Fries dammen

De heren oplossers aan onze wedstrijd kunnen zich weer bezighouden met de volgende twee problemen. We maken hen er echter nog eens op attent, dat er meer punten zijn te verdienen door het vermelden van bij-oplossingen. Ziet u maar eens naar de oplossing van no. 22A. Men kan in dat geval spelen naar 16 en naar 26. De nieuwe problemen zijn:

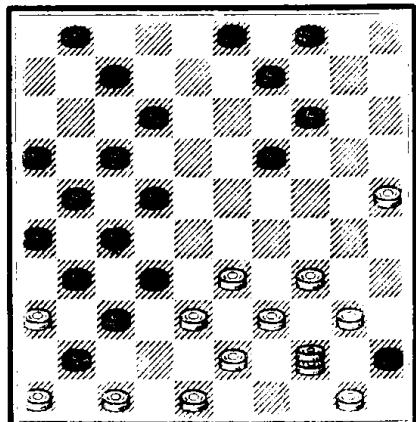
No. 26A. Stand: Zwart: 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 19, 26, 45 (12 schijven). Wit: 15, 22, 25, 29, 34, 36, 39, 40, 46, 48, 49 (11 schijven). Oplossing in 7 zetten en wint.

No. 27A. Niet eenvoudig; opgemaakt uit het Hollandse spel door J. van Dijk. Stand: Zwart: 1, 3, 4, 7, 9, 12, 14, 16, 17, 19, 21, 22, 26, 27, 31, 32, 37, 41, 45 (19 schijven). Wit: 25, 33, 34, 36, 38, 39, 40, 43, 46, 47, 48, 50 en dam op 44 (12 schijven plus dam). Oplossing in acht zetten.

No. 26A

No. 27A

Inzendingen oplossingen voor plaatsing no. 28A aan J. van Dijk, Harlingerstraat 3A, Bolsward.

Oplossingen problemen

20A. Zwart: 3, 5, 7, 8, 10, 12, 14, 17, 26, 27, 36. Wit: 23, 33, 34, 35, 40, 41, 42, 45, 47, 48, 49. Oplossing: 28, 42, 37, 28, 43, 36, 30, 15, 25.

21A. Zwart: 2, 4, 6, 14, 15, 16, 17. Wit: 26, 30, 33, 36, 45, 48, 50. Zwart speelde 14-19 en verloor door 29, 44, 21, 12, 45x1.

22A. Zwart: 4, 9, 11, 13, 14, 17, 19, 21. Wit: 25, 28, 33, 35, 36, 39, 44, 47. Zwart aan zet en wint door (24). 5. (16), 23, (13), 3, (26), 21, (49), 16, (6); of ook als volgt: (24), 5, (26), 10, (48), 5 gedw., (48x46). Gef 3 en 2 punten.

23A. Zwart: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 18, 19, 20, 25. Wit: 16, 21, 26, 28, 29, 31, 33, 35, 36, 37, 39, 42, 45, 47, 48, 50. Opl.: 28-23, (19x30), 17, (27), 37x19, (14x21), 26x17, (46), 11, (21), 48-42, (46x40), 45x1, (25x45), 1x41, (20-25), 44, (43), 45, (30-35), 23 en wint.

Degenen, die een reglement wensen van het Friesse spel, kunnen dit gratis krijgen bij J. van Dijk, Harlingerstr. 3A, Bolsward.

(Advertentie I.M.)

Deukkerij Eisma
VOOR AL UW DRUKWERK
TUINEN 66 LEEWARDEN OPG. 1992

UIT DE FRIESE LUSTHOF

Van Gaatske Klammsma Smik

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

UIT DE FRIESE LUSTHOF

By in radiokriech waard nêst jierren dizze fraech dien: "Hwat moat it yn it Frysk wêze: Greate Pier leit to Kimsert bigroeven of Greate Pier leit yn Kimsert bigroeven?" It antwurd op dizze wurd hwat op 'e gatsjepanne sâlte strikfraech moast dan wêze: "Beide is foerkard, hwant Greate Pier leit to (of yn) Smits bigroeven."

Mar om nou it — fieders ûnbekende — grêf fan ús Kimsert frijheitsstrider rêste to litten, it gebrûk fan it foerhâldingswurd, "to" foar plaknammen, nêst "yn" en "op," hat Taelwarder op in taalkundich foarmforyksnel brocht, dat gâns in fjild blislacht en dat nûsjgerich is, om't men der út omeitsjette kin dat ús tael noch alaoan "yn beweging" is.

Oer it gebrûk fan "to," "yn" en "op" foar toponimen hat koartby Mr. M. Oosterhout yn "Us Wurk" jg. 9, nr. 3 in dreech en breed dokumintear-

Op 'e taelhelling

lyk as: to moarn(e), to moarn-tyd, to joun(e), to jountyd, to middei en to nacht binne yn 'e omgongstael net botte gongber mear. Hja wurde yn it praet almeast forfongen troch foarmen as: fan 'e moarn, jouns, fannacht ensfh. Itselde jildt foar guon as: to maeije, to maityd, to hjerst, to win-ter, dy 't suver al in monopaolje binne fan de literatuer-tael en dêr 't de sprektael foarmen foar brûkt lyk as: (yn) maeije, by 't maityd, hjerstis, fan 't winter, win-terdet, winters en al sokke mear. De iennichste tiidoan-tsjuttende foarmen dêr 't "to" noch stêfste yn brûkt wurdt binne guodden as: sneinto-moarn(e), freedtojoun(e),

Foarbylden: tobek, torêch, tomjitte, tomûk, toldâne, to-neate, thûs (vgl. dêrneist: to-hûs), tonein. Hjirby hearre ek plaknammen as: Tersoal (út "to der Soal"), Terherne, Terbant, Drylts (út: "to der Yleke") âlde datyfoarmen dus, dêr't ek noch hwat fan to bispeuren falt yn "eat ter herte nimme", al kin hjir oer-nimming út it Ned. in rol spylje.

De greate kâns om "to" as prapysysje foar in haed-wurd to bîhâlden, leit by it gebrûk derfan yn fêste for-biningen, dus by isolearre po-sysje. Dat it gebrûk yn it hjoeddeisk Frysk noch moai gongber liket, sit him yn it feit dat der noch al hwat fan dy forbiningen yn omwanling binne. Soms wurdt it isole-mint biwurkmakere troch dûbelfoarmen lyk as yn: "to stoel en to bank, to hea en to gers, to loof en to bod, to pas en to ûnpas, to fjûr en to swurd". Mar meastal heart by de konstruksje in fêst tiid-wurd of mear as ien. Foar-bylden hjirfan binne: "to boek stean, immen to liif gein, to gast wêze, eat to wet (of: weech) bringe, immen to wil-le weze, eat to nutte meitsje (is: bidjerre, mar ek: geniet-ber meitsje), to foet gean, to pal komme, to baet nimme, to wurd stean, to bok (of bocht) stean, to hier of to keap wêze, to help komme, to wrâld komme of bringe, to skrift stelle, to fjilde wêze, to heap rinne, to plak bringe, to hjerding, farre (is: yn in ûnnoflike situaasje reitsje), to praet bringe, to wetter reit-sje, to wapen roppe en noch wol in mannich fan sokken. Hjirûnder sene ek to bîflap-pen wêze forbiningen fan "to" mei stammen fan tiid-wurden, dy't ir sterk sub-stantivyf karakter hawwe, lyk as: "to kyx sette, to sink gean, to jow wêze, to skoar sette, to set wêze, to war

slaen, to grabbel smite, to gryp hingje, to skrep sette, to gean wêze, to weak sette" ensfh.

Mel al dizze foarbylden foar eagen, soe in lêzer oer-nearje kinne dat it noch net sa min bylket mei ús to-kon-struksjes. En dochs binne se yn 'e heinste keap. Men kin dat it klearst fornimme as men yn dit stik guon hjoed-deiske oerhearskjende foar-men ris forgeliket mei dy by âldere skriuwers. Utdrukkingen as "to keamer gean" (is: frije, as feint en faem bym-oar opsitte) en "to bier gean" (is: nei de herberch by in feest) binne alhiel yn ûnbek-kekke. Ek in breid wurdt net mear "to bed dounse" lykas foarhinne wê. En as in bu-paelde útdrukking noch wol bistiet, is der gauris prapô-sitionêle oergang mei tafoe-ging fan in lidwurd. Sa is "to hof bringe" nou yn 'e foks-tael meast "op it (tsjerk-)hof bringe". De rigel út it âlde ferske "Moer, moer, de pân-ne to fjûr" soe nou grif "op it fjûr wurde, as de isolearring der net wie. Ek, út bern to boarst hawwe", dat yn 'e Ri-men en Teltsjes foarkomt, is nou "oan it boarst" wurden (om oer it âldernjste: it bern foede" mar to swijen). Sa is it by Wal. Dykstra foarkom-mende, "in lading to wâl brin-ge" yn hjoeddeiske tael "oan 'e (of: nei de) wâl bringe" en "de skiep to sleat driuwe" is nou "nei de sleat". Hy sit to wetter en to brea" is nou "op wetter en brea" (mci forlies fan it herheljend for-hâldingswurd), wylst "dat giet to flarden" en it leit to fuotten-ein foroare binne yn "oan flarden" en "op it fuot-ten-ein". R. Brolsma lit yn syn romans, lyk as Gysbert Japiks 300 jier earder, it folk noch wol "to merke gean", mar de folksmûle makket der al lang "nei de merke fan. Konklúzje? Der is yn ús tael en net allinne by plaknam-men, in dúdlik funksjeforlies fan "to" as prapysysje waer to nimmen. Us tael "bi-weecht" dus noch, is it bitin-ken fan

Taelwarder

Leeuwarder ronde damtoernooi

Het werelddamtoernooi is weer achter de rug. De publieke belangstelling in Leeuwarden was groot en het lijkt ons dienstig de mooiste momenten nog eens de revue te laten passeren, temeer omdat die momenten door het grootste deel van het publiek in de veelheid van spanning en partijen niet zijn gesignaleerd en ook ingewijden pas na analyse de achtergrond van vele zetten gewaar werden. Dat men deze het beste begrijpt uit de spelers zelf is duidelijk. We hadden het genoeg, enkele analyses van de grootmeesters mee te maken, o.a. door Koepman van zijn partij tegen Bom. Dan merkt men pas, hoe weinig er bij deze spelers aan het toeval wordt overgelaten.

En nu dan enige fragmenten:
1. Zw.: P. Dionis: 3, 6, 7, 9, 13, 16, 19, 24, 25.

W.: A. Verse: 27, 31, 33, 36, 39, 40, 42-44.
Zwart speelde (19-23) en wit kreeg als volgt een zeer gunstige stand: 40-34 (8-12) 43-38 (24-30) 33-29 (30-35) — (8-12) (12x23) gaat niet wegens 38-33 (7-12) 33-29 (12-18) gedw., 27-22, 31x22 (6-11) (11-17) (16x7) 44-40, 40-35! — dus na (30-35) 29x18, 27x18 (8-12) 31-27, 36-31 — de beste! (6-11) 31-26 (11-17) 44-40, 38x18 en nu volgt op (17-22) 26-21!

Op 47-42 gaat wit zeker winnen. Wit faalde echter: 2-11? (18-23) 29x18 (20-24) met remise. I.p.v. 29x18 wint ook 11x50 niet.

3. Zw.: R. J. Saint Fort: 2-4, 6, 8, 9, 12-19, 21, 23, 24, 26.

W.: A. Agliardi: 27, 28, 30-33, 35, 37-45, 47, 48.

Zwart nam hier een foutieve damzet: (24-29) (17-22) (15-20) (23-28) (21x32) 37x28! 38-32 (18x29) 47-41 (12x21) 43-38? — wit had hier door 39-34, 32x41 een schijf kunnen winnen! — 32x41 (8-12) 30-24 en wit ruilt 29 zelfs weg! Zwart won tenslotte positie-neel.

4. Zw.: J. M. Bom: 2, 6-8, 12, 13, 15, 17-19, 23-25, 35.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.: I. R. Koepman: 16, 26, 28, 31-34, 36, 38, 39, 41, 43-45.

W.:

N.V. Scheepsbouwwerf Gebroeders Pot
BOLNES (bij Rotterdam)

AANBOUWERS, IJZERWERKERS
ELEKTR. LASSERS
HAKKERS, KOKERS
STREKKERS
ONGESCHOOLDEN.

SCHEEPSTIMMERLIEDEN
ELEKTRICIENS

Versterken doet verkopen

NATIONALE VOLKSBANK

De Rotterdamsche Bank
brengt van vandaag af
een bankrekening overal
binnen uw bereik met de

dispositiepas

Cognac

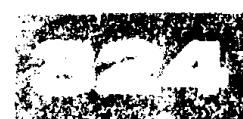
F. COGNET
GEURIG
ZACHÉ

BRONS

DE D'ELDERBLOED EN KIEKEL - GEURIGHEID

Autohandel F. Strating & Zoon
Westerhoek

ROTTERDAMSCHER BANK

Verdine, 1990; Verdine and

De „VAKMAN“ gaat voor uitsluitend de betere

- BAKKERIJ GRONDSTOFFEN
- MACHINES EN
- GEREEDSCHAPPEN

naar „STEENSMAL EEUWARDEN“

kantoor en magazijnen Posthoornsteeg 1 (tussen Beursbrug en Potmarge), tel. 05100-25466-24002
Bovendien: 'smorgens besteld, 'smiddags in huis

Bij het Gasbedrijf Zaanstreek-Waterland te Zaan-

dam worden

FITTERS

gevraagd met ervaring op het gebied van verbruiks-

toestellen en dienstleidingen.

Bezoldiging bruto / 308,66 (bij een leeftijd van 24 jaar en ouder), te verhogen met / 17,40 huurcompensatie bij 23-jarige leeftijd of ouder, de prestatiebeloning kan gemiddeld 6% bedragen. Vakantietoeslag 4% van het jaarsalaris.

Van toepassing zijn een verplaatsingskostenvergoeding voor gehuwden en een studietoelagenregeling voor studenten.

Sollicitaties met vermelding van huidige en vroegere betrekkingen, opleiding, persoonlijke gegevens enz. te richten aan ons kantoor, Postbus 95, Zaan-

H U W E L I K

Trouwen doet u via het Bureau „DE ELF PROVINCIEN“. Grootste bureau van 't continent onder leiding van het detective-paar De Vries, bekend door radio en pers

DE ELF PROVINCIEN

Verspreidingsweg 44, Haarlem - Tel. 51894
Ontvangskantoor voor het noorden

Groningen - Florakade 180
Tel. 34836

Spreekuur: uitsluitend na afspraak. Overal te ontbieden. Vrijblijvend volledige inlichtingen in blanco cou-

vert.

Centrifuges

en

wasmachines

Bekker

KELDER 27 TEL. 2406 LEEUWARDEN

HET WEESHUIS TE ENKHUIZEN

(p.l.m. 28 normale kinderen) vraagt een

LEIDSTER

(intern). Leeftijd p.l.m. 23 jaar. P.G.

Salaris minimum / 302,50 per maand. Aftrek kost en inwoning / 65,— per maand. Hoewel zij die in het bezit zijn van diploma A en/of B Kinderbescherming of kleuterakte, of Centrale Raad uiteraard voorkeur genieten, kunnen ook zij die niet gediplomeerd zijn, maar zich voor deze kinderen willen inzetten, solliciteren

Sollicitaties te richten aan de directeur, Westers-straat 111, Enkhuisen

De prijswinnaars van de 6e advertentie van de ELEKTRO ADVIESRAAD PRIJSVRAAG

1e prijs: mejuffr. E. D. Riemann, Engelsstraat 54, Leeuwarden

2e prijs: B. B. Yntema, Heidebosch no. 44, post Workum

3e prijs: mejuffr. E. Terpstra, Roodweg 783, Dokkum

De winnaars van de hoofdprijzen zullen binnenkort worden bekendgemaakt

GROTE VARIA-VERZEKERING-MAATSCHAPPIJ

zoekt voor een deel van de noordelijke provincies een vakbekwame

INSPECTEUR

Alleen zij, die een gedegen vak kennis bezitten, de bewijzen van hun acquisitie- en organisatievermogen kunnen overleggen en in het bezit zijn van een rijbewijs, gelieven naar deze functie te solliciteren

Aan hen, die aan de gestelde eisen voldoen, bieden wij een goede positie.

Mogelijkheid tot opname in het pensioenfonds

Brieven met volledige bijzonderheden onder letter N.F.Z. aan Nijgh & Van Dijkmar, Postbus 358, Amsterdam-C.

HIELKE ZWAGER

Vraagt voor direct of op korte termijn:

A. ENIGE TRACTOR - DIESELMONTEURS

Ervaring in deze branche strekt tot aanbeveling, doch niet vereist

B. ENIGE LEERLING-MONTEURS

Diploma A.B.S. strekt tot aanbeveling, doch niet vereist Uitsluitend schriftelijke sollicitaties Harlingerstraatweg 28, Leeuwarden, telefoon 0-5100 - 21970 - 23174

BRUYNZEEL FABRIEKEN N.V. TE ZAANDAM

wenst haar personeelsbezetting, waaronder zich reeds vele medewerkers, uit de 3 noordelijke provincies bevinden, uit te breiden met een aantal, bij voorkeur

ONGEHUWDE WERKKRACHTEN

in de leeftijd tot 45 jaar

Voor het verrichten van de uiteenlopende werkzaamheden in de verkorte dag- of ploegdienst in onze afdelingen voor mechanische houtbewerking wordt aanvankelijk geen vakbekwaamheid verlangd

Het bruto-weekloon voor 23-jarigen of ouder bedraagt / 89,58 (dagdienst) en / 101,89 (nachtdienst), terwijl in de verblijfs- en reiskosten wordt tegemoetgekomen. 1 x per 14 dagen zaterdags vrij

Brieven met opgave van naam, adres en leeftijd te richten aan afd. Personeelszaken, P. Ghyselsaan 30, Zaan-

Het Huis in de Duinen te Zandvoort,

groot, modern pensionhuis voor bejaarden (250 bewoners), heeft plaats voor één of twee

huishoudelijke hulpen

(intern). Gunstige werktijden en salariering.

Sollicitaties te richten aan de directrice.

Voor het rustoord „Prins Hendrikerd“ v. d. Ned. Prot. Bond nabij Lage Vuurste worden gevraagd voor zo sp. m.

ASSISTENTEN

(leest 3 vriendinnen) voor huish. werk. Leeftijd niet boven 30 jaar. Goede sal. en vrije tijd regeling. Intern.

Br. m. int., ref. godsd. en verl. sal. te richten a. d. directie. Soestdijksestraatweg 17 te Lage Vuurste (tel. 02956-257).

Een prettige werkring in de huishouding

van het

Provinciaal Ziekenhuis „DUINENBOSCH“ te Castricum aan Zee voor

meisjes van 17 jaar en ouder.

Salaris van 175,56 tot 246,75 p.m. bruto. Gezellige eigen kamer, kleding-uitzet, reiskostenvergoeding voor familiebezoek.

* Brieven aan de Geneesheer-Directeur.

Machinefabriek W. HUBERT & CO. N.V. - SNEEK

vraagt:

- * Elektr. lassers
- * Plaat- en constructiewerkers
- * Machinebankwerkers
- * Draaiers

Verder is plaats voor enkele ONGESCHOOLDEN Soll. mondeling of schriftelijk aan de N.V.

HETHEMA ZONEN N.V.

Aardappellexport

vraagt voor spoedige indiensttreding een

aankomend kantoorbediende (mnl.)

bij voorkeur in het bezit van de diploma's MULO en typen. Leeftijd niet ouder dan 18 jaar Schriftelijke sollicitaties met vermelding van leeftijd, opleiding, vorige werkring en referenties te richten aan:

HETHEMA ZONEN N.V., Postbus 392, LEEUWARDEN

Welk water wast het witst?

Wie winnen de laatste 10 mooie Soda fietsen van het wereldberoemde merk Feagars

Dit is de allerlaatste advertentie voor de Soda Kleurwedstrijd. Iedereen die meegedaan heeft: hartelijk bedankt! Jammer dat we elke week geen dertig fietsen hadden, - zo mooi was jullie kleurwerk wel! Maar helaas, - het zijn de 10 laatste fietsen die nu op 'n nieuwe haas staan te wachten. Jongens en meisjes van 7-14 jaar kunnen die winnen.

Knip daartoe deze advertentie uit en kleur hem zo mooi je kunt. Plak hem met de punten vast op een velletje papier en zet onder de tekening je naam, voornaam, adres, leeftijd en lengte. Verstuur hem in een open envelop met postzegel van 12 cent. Adres: Soda Kleurwedstrijd, Postbus 1704, Amsterdam. (Geen brieven bijkomen. Onvoldoend ge-frankeerde inzendingen worden geweigerd). Inzendingen moeten uiterlijk 25 november binnen zijn. De uitspraak van de jury is bindend, zij houdt rekening met de leeftijd van de inzenders. Brieven over deze wedstrijd kunnen niet worden beantwoord. De winnaars van de laatste 10 fietsen worden vermeld in een aparte advertentie op zaterdag 3 december 1960.

„Water, dat met soda zacht gemaakt is juft!“ „Goed geantwoord olifantje. Jij verdient een dikke tien. Ik denk dat jij je moeder vaak met wassen helpt. Best fijn werkje hè? Vooral als het wasgoed eerst een nachtje in de soda heeft gewekt. Het ergste vuil is er dan al uit.“

Maar ook op wasdag zelf komt er soda aan te pas. Met soda maken we van het hardste leidingwater het zachtste regenwater voor ons sop. Met welk wasmiddel we dan ook wassen... In sodazacht water krijgt elk wasmiddel dubbele waskracht. Alleen een luchtig sopje en het schoonste wasgoed wappert aan de lijn.

Onthoud het kinderen. Alleen met sodazacht water is het goed wassen.

Hoe U ook wast... zet eerst de was in de week met **SODA**

Uitslag van de vijfde Soda-kleurwedstrijd

De gelukkige winnaars van de vijfde 10 Soda-fietsen van het wereldberoemde merk Feagars zijn: Wiesje Ramaker, Zwaeloo (Drenthe) (14 jaar), Rob Pieters, Alphen a. d. Rijn, (13 jaar), Hans van Bommel, Leiden, (15 jaar), Adri de Wolf, Soest, (12 jaar), Gerrit Rutgers, Aalten, (11 jaar), Leon Helands, Maastricht, (10 jaar).

R. Schubert, Roermond, (9 jaar), Joke Schoof, Amsterdam, (9 jaar), Marijke v. d. Bemt, Tilburg (8 jaar), Rosemarie van Vulpes, Breda, (Post Laren NH), (7 jaar).

Andere kinderen, die dit heer niet tot de gelukkigen behoorden, kunnen met bovenstaande tekening weer meedoen.

biedt interessante mogelijkheden

aan jongelui die in hun werk...

- Afwisseling
- Een prettige sfeer
- Verantwoordelijkheid
- Contact met het publiek

en bovendien een vaste positie met behoorlijke promotiekansen willen vinden.

- Kosteloze bedrijfsopleiding met volledige salariering.

Leeftijd: tot ± 32 jaar. Mulo-diploma vereist.

Solliciteer of vraag eens inlichtingen en gebruik daarvoor onderstaande bon, welke U kunt zenden aan:

N.V. NEDERLANDSCHE SPOORWEGEN
Dienst van Personeelszaken, 2e afdeling, UTRECHT.

NAAM _____ LEEFTIJD _____ jaar

ADRES _____ WOONPLAATS _____

DIPLOMA'S _____ wenst inlichtingen *)

*) doorhalen hetgeen niet wordt verlangd.

Op de enveloppe in de linkerbovenhoek vermelden LA nr. 22

Martini-muziek!
Kurk uit de fles... Plok!
Vermouth in 't glas...
klok, klok, klok!
Klok zonder tijd.
Oorzaak: gezelligheid!
Kom, nóg één.

Santé!

MARTINI

op de voorgrond bij elke gelegenheid!

rood
wit
dry

1/1 fles
f 6.95
1/2 fles
f 3.55

Bij het Gewestelijk Militair Hospitaal te Assen kunnen worden geplaatst:

Twee 1e verpleegsters
(van wie 1 nachthoofd), alsmede
enige verpleegsters en verpleeghulpen

Salaris volgens rijksregeling. Soll. onder no. 04032/2161 (in linkerbovenhoek env. en brief) te richten aan de Directrice van bovengenoemd hospitaal.

**HERHAALDE OPROEP
GEMEENTE DANTUMADEEL**

Burgemeester en wethouders van DANTUMADEEL roepen sollicitanten op voor de per 1 januari 1961 vacerende betrekking van

ONDERWIJZERES

in vaste dienst aan de openbare lagere school te Dantumawoude

Het verplaatsingskostenbesluit is van toepassing Dantumawoude heeft uitstekende busverbindingen met Leeuwarden en Groningen

Sollicitaties binnen 10 dagen na het verschijnen van dit blad aan de burgemeester van Dantumadeel te Murmerwoude

U.T.S. LEEUWARDEN
Gevraagd per 1 januari 1961 een

TYPISTE

met ulo- en typediploma

Voor alle voorkomende typewerk op het kantoor van de U.T.S. (Heliconweg 55, Leeuwarden).

Sollicitaties binnen veertien dagen na het verschijnen van dit blad te richten aan de heer J. F. Kooistra, secretaris van de Stichting U.T.S., Willemskade 10a, te Leeuwarden.

Beukerskoalle-for. „LYTS BIGJIN”
to GIETSJERK freget op 1 jannewaris of oars sa gau mooglik

in haedliedster

De akten A en B forplicht, of studearjend foar B. Nije skoalle. Moderne helpmiddels. Gietsjerk leit 10 km fan Ljouwert, busforbinings om 't ûre.

Brieven foar 28 nov. oan frou Tj. Mulder-Terpstra, R. v. Nautawel 10, Gietsjerk.

Voorstaande fabriek van levensmiddelen heeft plaats voor een actieve

Demonstratrice

Leeftijd 25-40 jaar.

De werkzaamheden houden in:

- het demonstreren en daarbij voorlichting geven over de produkten in winkelbedrijven.

Sollicitaties met uitvoerige gegevens te richten aan het bureau van dit blad onder nummer 5916

IMPORT-EXPORT
S. de Wied N.V.,
LEEWARDEN, Oldegalilleën 179

Wij hebben nog plaats voor

enige flinke jonge meisjes

Aanmelden persoonlijk aan de fabriek.

C. WESTERTERP, apotheker, Lanen 85 te Harlingen, vraagt een

apothekers-assistente

zo mogelijk met enige jaren praktijkervaring maar ook pas-geslaagden of zij die dit najaar nog examens moeten doen, gelieven te reflecteren.

Voor spoedige indiensttreding gevraagd

kantoorjuffrouw

Liefst MULO-diploma of overeenk. en kunnende typen.

MIEDEMA'S Meubel- en beddenmag.,
NIEUWESTAD 79 — LEEUWARDEN

GEVRAAGD te Oosterwolde (Fr.)
een bekwaam

bouwkundig tekenaar

voor de bouw en uitbreiding van een verpleeghuis aldaar.

Sollicitaties te richten aan architect J. J. Brugman, p.a. Verpleeghuis „Mariënhof” te Oosterwolde.

GEMEENTE LEEUWARDEN

Aan de Gemeentelijke Opleidingsschool voor Kleuterleidsters is per 1 januari 1961 te vervullen de betrekking van

LER(A)R(ES)

voor het vak spreken (3 lessen per week)

Sollicitaties met opgave van bevoegdheden binnen 8 dagen te zenden aan Burgemeester en Wethouders.

CHR. ONDERWIJS - HUIZUM

Gevraagd tegen 1 maart 1961 a.d. Jan van Nassau-school:

een onderwijzer

Akte J vereist

Brieven z. sp. m. aan A. J. Bergsma, Hobbemastraat 64, Leeuwarden.

karakter beschaving

In de keuze van een vulpen kunnen karakter en beschaving zichtbaar worden. Grote schrijvers, acteurs, zakenmensen, politici gebruiken niet alleen de Pelikan P1, ze zijn er trots op.

Wie een Pelikan P1 als geschenk geeft, heeft de keuze gedaan, die van liefde en toewijding getuigt.

De wereldberoemde Pelikan-constructie: de thermic-inktregulatie, de soepele gouden pen, micro-polished in 19 verschillende punten, hermetisch sluitende dop... allemaal P1-bijzonderheden, die deze pen tot iets heel, héél bijzonders hebben gemaakt.

Bijpassend:
Pelikan Roller ballpen 555
Pelikan drukpotlood 550
even representatief en betrouwbaar als de P1

Pelikan HET SCHRIJFGERIEF
VAN DE 20e EEUW

GROOT INTERNATIONAAL REISBUREAU - AMSTERDAM, C.
vraagt voor zo spoedig mogelijke indiensttreding een

mannelijke administratieve kracht

Gedacht wordt aan een jongeman, leeftijd 19-25 jaar, die tenminste Mulo-opleiding heeft en over enige praktische ervaring in de moderne talen beschikt, in het bijzonder Engels.

Boekhoudkundige kennis strekt tot aanbeveling.

Salaris na overleg vast te stellen.

Schriftelijke sollicitaties onder no. 5890, bureau dezes.

Goed Ingevoerd **VERZEKERINGSCONCERN**, dat zowel de levensverzekering als de schadeverzekering in zijn activiteiten betreft, zoekt wegens noodzakelijke uitbreiding van de organisatie een bekwaam en ambitieus

medewerker in de buitendienst

die als vertegenwoordiger in een reeds bestaand agentschap te SNEEK werkzaam zal zijn.

Zijn taak zal o.m. omvatten:

- het onderhouden van het contact met verzekerden
- het benutten van de mede hieruit voortvloeiende mogelijkheden tot uitbreiding van de portefeuille
- de zorg voor een regelmatig incasso.

De aan te stellen functionaris zal kunnen rekenen op de vakbekwame assistentie van zijn inspecteurs.

Aan de functie is verbonden:

- een salaris met een gegarandeerd provisie-inkomen in de inwerkperiode
- een onkostenvergoeding
- premievrije pensioenrechten.

Eigenhandig - niet met ballpoint - geschreven sollicitatiebrieven te richten aan het bureau van dit blad onder Nr. 5917

De N.V. Nederlandsch-Amerikaansche Autobandenfabriek
VREDESTEIN

te ENSCHEDE, zoekt voor haar diverse produktie-afdelingen

GOEDE ARBEIDSKRACHTEN

in de leeftijd van 23-40 jaar.

Indiensttreding kan zowel direct als op later tijdstip plaatsvinden.

Voor gehuwden bestaat een regeling, waardoor zij wekelijks, voor rekening van het bedrijf, hun gezin kunnen bezoeken.

Voor ongehuwden bestaat een soortgelijke regeling, maar dan éénmaal per maand.

Gehuwden ontvangen een volledige kostgeldvergoeding, ongehuwden tot en met 29 jaar 50 procent.

Voor de daarvoor in aanmerking komende arbeidskrachten zijn moderne woningen in aanbouw.

Voor bepaalde functies volgt een opleiding in de bedrijfsschool, terwijl thans ook de mogelijkheid bestaat tot het behalen van een vakdiploma.

Zij, die geïnteresseerd zijn in een goed loon en een goede sociale regeling, wordt de gelegenheid geboden hierover nadere inlichtingen te verkrijgen op:

21 november aanstaande, des avonds te 19.30 uur, in Café Klamer, Hoofdstraat 17 te Buitenpost

21 november aanstaande, des avonds te 19.30 uur, in Hotel 't Rood Hert, Bergum

23 november aanstaande, des avonds te 19.30 uur, in het Wapen van Barradeel, Tzummarum

23 november aanstaande, des avonds te 19.30 uur, in Café Klaver, Sexbierum

23 november aanstaande, des avonds te 19.30 uur, in Café Dalhuizen, Ferwerd.

25 november aanstaande, des avonds te 19.30 uur, in Café Lautenbach, Hoofdstraat te St. Anna Parochie